

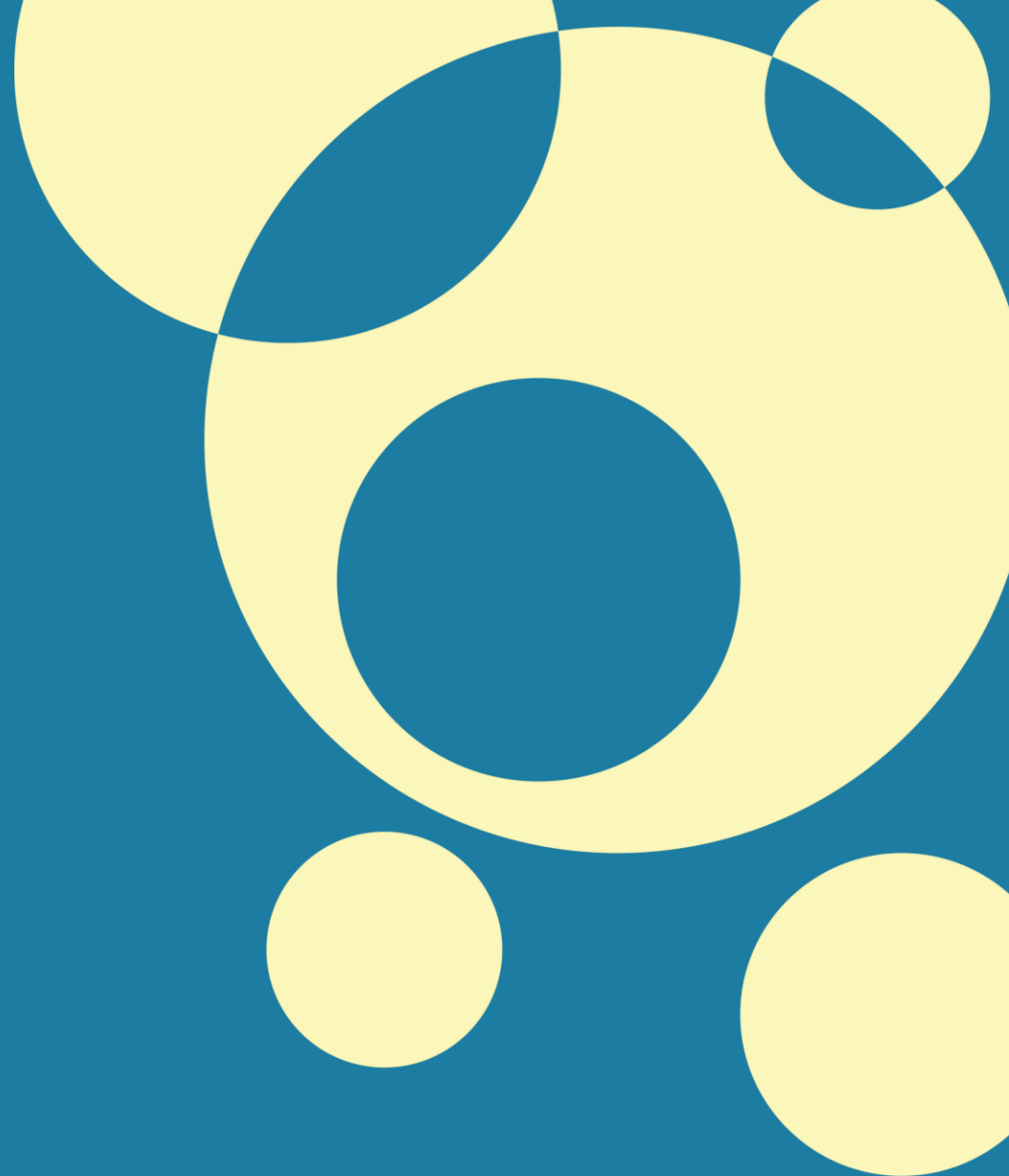

Opinion:

NORSK KORONAMONITOR

SAMMENSTILLING AV UTVALGTE INDIKATORER
TIL KORONAUTVALGET 2020-2022

JANUAR 2023

INNHOOLD

BAKGRUNN

1. SAMMENDRAG OG VURDERINGER	s. 04
2. DE UTVALGTE INDIKATORENE/SPØRSMÅLENE	s. 17
1 OPPSLUTNING OG TILLIT TIL TILTAK	s. 19
2 KOMMUNIKASJON OG TILLIT TIL INFORMASJON	s. 30
3 BEKYMNING FOR SMITTE OG TILLIT TIL HELSEVESENET	s. 37
4 ADFERD OG ETTERLEVELSE	s. 43
5 TILTAKSBYRDE OG PÅKJENNING	s. 50
6 PANDEMIENES VARIGHET OG BEREDSKAP	s. 66
7 SKOLESITUASJON	s. 71
8 ØKONOMI	s. 74

BAKGRUNN

Samtidig med at Norge stengte ned i mars 2020 og myndighetene innførte nasjonale tiltak, ble Norsk koronamonitor igangsatt. Opinion etablerte Norsk koronamonitor som et samfunnsansvarlig prosjekt og et nasjonalt feltarbeid rundt hvordan nordmenn opplever og håndterer pandemien, herunder endrer adferd, vurderer situasjonen/tiltak og håndterer hverdagen helsemessig, økonomisk og praktisk.

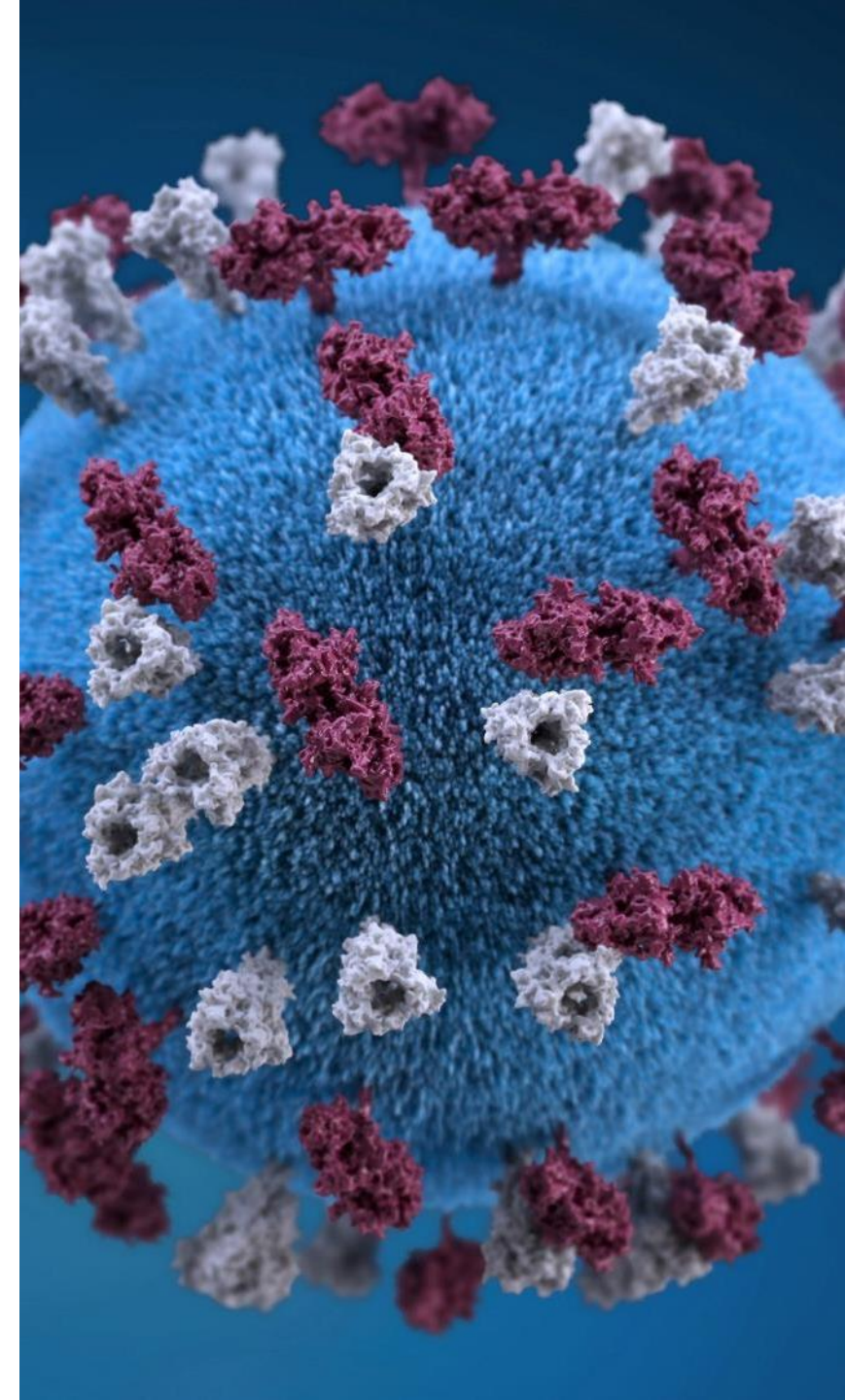
Norsk koronamonitor er en befolkningsundersøkelse som har vært gjennomført kontinuerlig siden 13. mars 2020 (i startfasen av pandemien med daglige målinger). Datainnsamlingen er gjennomført i et representativt utvalg av befolkningen med automatisert telefonintervjuing. Totalt 176 000 respondenter er intervjuet i perioden mars 2020 til og med desember 2022, som er grunnlaget for denne rapporten.

Resultater er blitt publisert fortløpende på www.koronamonitor.no hvor 290 ulike formidlingsartikler er publisert siden nedstengningen i mars 2020 og frem til januar 2023.

I denne rapporten presenteres utvalgte spørsmål/indikatorer som Koronautvalget har identifisert som relevante, samt presenterer disse med tidsserier. Det er også foretatt enkelte tilleggsanalyser, samt benyttet øvrige indikatorer i denne sammenheng.

Rapporten er utarbeidet av Nora Clausen, Ola Gaute Aas Askheim og Jostein Solvør Danielsen i Opinion.

Ansvarlig for Norsk koronamonitor i Opinion er seniorrådgiver og partner Nora Clausen, nora@opinion.no, 984 03 047.

1 SAMMENDRAG OG VURDERINGER

Sammendrag og vurderinger

Ved utgangen av året 2022, har mer enn 1000 dager gått siden Norge første gang stengte ned i mars 2020 og nasjonale koronatiltak ble innført. Koronaviruset er fortsatt med oss, og setter fortsatt preg på våre liv, selv om tiltak er opphevet, samfunnet for lengst er gjenåpnet og korona ikke lengre er det mest opplagte samtaleemnet blant folk.

Tre år har gått siden det første tilfellet av koronaviruset ble konstatert på verdensbasis i Wuhan i Kina. Og nettopp Kina preger på ny koronanyhetene ved utgangen av 2022, etter at Kina ga opp sin null-visjon og opplever rekordsmitte i en befolkning med lav immunitet.

Ved utgangen av 2022 er det også omtrent ett år siden omikron-varianten av koronaviruset først ble oppdaget i Norge på et julebord, en nyhet som gikk verden rundt. Hendelsen ble et forvarsel på hvor smittsom omikron var, noe de aller fleste nordmenn selv fikk merke på kroppen i ettertid, med gjennomgått koronasmitte tross svært høy vaksinegrad i befolkningen.

I desember 2022 sier en av fem nordmenn at de er bekymret for å bli smittet av koronaviruset (20 prosent). Dette er omtrent en halvering fra samme periode de to foregående årene, hvor henholdsvis 37 prosent sa

det samme i desember 2021 og 43 prosent i desember 2020. I desember 2022 sier 80 prosent av befolkningen at de føler det er trygt å gå på kafe og restaurant for tiden, med tanke på koronasmitte, mot kun 49 prosent i desember 2021.

Denne rapporten vier spesiell oppmerksomhet til pandemien fra og med høsten 2021, regjeringsskiftet og den fasen av pandemien som ble preget av omikron.

I forkant av omikron

Regjeringen Solberg varslet på en pressekonferanse 24. september 2021 at Norge går over til en normal hverdag med økt beredskap. Det betydde i praksis at de fleste smitteverntiltakene ble fjernet, og helseministeren understreket hovedbudskapet ved å si «Velkommen tilbake til hverdagen» og pakket sammen meterstokken sin.

Denne pressekonferansen om å åpne Norge kom etter stortingsvalget, men rett før regjeringen Støre tiltrådte. Beslutningen om å åpne opp hadde i hovedtrekk støtte i befolkningen viste Norsk koronamonitor, hvor 59 prosent støttet beslutningen, 28 prosent sa nei og 13 prosent svarte vet ikke¹.

Etter gjenåpningen høsten 2021 opplevde foreldre rekordhøy tilfredshet med læringssituasjonen for barna sine under pandemien. En mer normal skolehverdag med fysisk undervisning ble satt pris på.

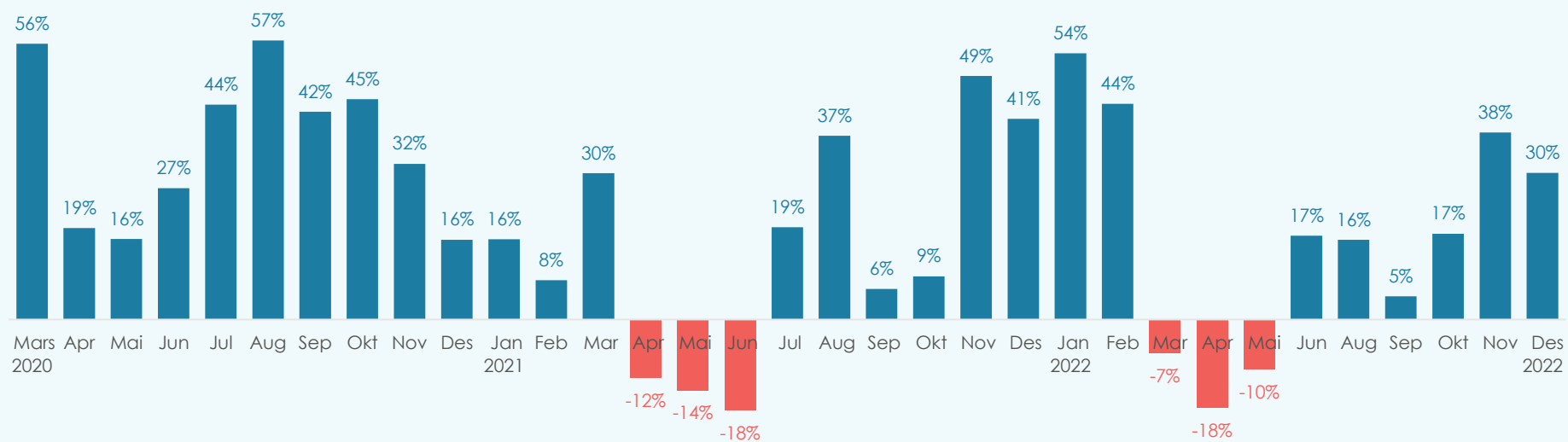
Samtidig viste målinger i september, oktober og november 2021, en økning i andel husstander hvor noen var forkjølet og/eller mistenkte koronasmitte, og man måtte helt tilbake til nedstengningen i mars 2020 for å finne høyere tall. I november 2021 var nordmenns forventninger om at koronasmitten vil øke på sitt høyeste nivå på 15 måneder.

¹ Allerede den 10. august 2021 og uten pressekonferanse varslet regjeringen Solberg full åpning og et normalt liv i september, men på dette tidspunktet ville få i befolkningen åpne raskere (Norsk koronamonitor, 10. august 2021 [«Regjeringen varsler åpning, mens folk vurderer munnbind»](#))

Forventninger til smitte fremover

Andel nordmenn som tror at antall nye tilfeller av koronasmittede i Norge vil øke, fratrukket de som tror det vil reduseres.

Ny regjering

Mens den foregående regjeringen Solberg passerte 200 koronapressekonferanser, fremsto den nye regjeringen Støre lenge avventende og lite lysten på å sette korona på ny på dagsordenen høsten 2021. Gjeninnføring av nasjonale tiltak var tvilsomt en ønskesituasjon for en nyvalgt regjering.

Den 12. november 2021 holdt statsminister Jonas Gahr Støre selv sin første koronapressekonferanse, og sammen med helseminister Ingvild Kjerkol og flankert med pandemiveteranene Espen Nakstad og Camilla Stoltenberg, men uten de helt store nyhetene. Samtidig tikket stadig nye smitterekorder inn, flere kommuner innførte nye koronatiltak og befolkningen var i hovedsak positiv til det.

Omikron kom

I slutten av november 2021 kom omikron-varianten av koronaviruset, en variant som raskt fikk et navn fordi den ble ansett for å være mer smittsom enn deltavarianten. Den siste dagen i november var omikron fortsatt ikke påvist i Norge og statsministeren orienterte Stortinget om koronasituasjonen og hvor få nye tiltak var ansett som forholdsmessig, men kun to dager senere og samtidig med at nordmenn rundet den 90-ende uken av pandemien, måtte myndighetene dra i nødbremsen. En topptung pressekonferanse fant sted med en regjering ikledd munnbind for anledningen. Bakteppet var at flere kommuner hadde påvist omikronvarianten og et stort omikron-utbrudd på et julebord i Norge fikk verdenspressens oppmerksomhet. Flere nasjonale tiltak og spesielt smitteverntiltak i kommuner i og rundt Oslo, ble gjeninnført.

I desember 2021 kom pressekonferansene og nye tiltak hyppig. Skjenkestopp ble på ny innført over hele landet midt i julebordsesongen, meteren gjeninnført og antallsbegrensinger, hjemmekontor, munnbindpåbud, digital undervisning på universiteter og høyskoler og rødt nivå på videregående skoler, med mer.

Befolkningen ga i hovedsak sin tilslutning til dette. I desember 2021 sa kun 23 prosent av befolkningen seg enig i påstanden *jeg synes at retningslinjene myndighetene har innført for å begrense koronasmitte er for strenge*. Seks av ti nordmenn var uenig (62 prosent), mens resten svarte verken eller.

Omtrent like mange (25 prosent) sa seg enig i at *påkjenningen på det norske folk er blitt for stor til at myndighetenes tiltak for å begrense koronasmitte kan forsvares*. Omtrent halvparten (48 prosent) var uenig, mens resten svarte verken eller.

I desember 2021 oppga 32 prosent at de synes at omfanget på koronatiltak i deres kommune burde økes. Kun 15 prosent sa de bør reduseres, mens halvparten ville at de skulle bestå (50 prosent). Resten svarte vet ikke.

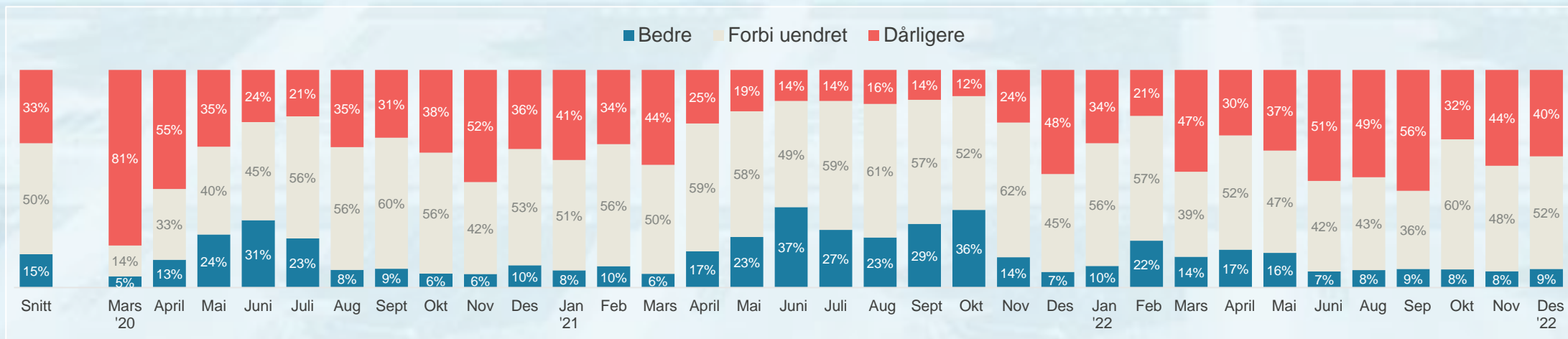
Rekordmange åtte av ti nordmenn oppga i desember 2021 at de var positive til at vi skal bruke munnbind i Norge (80 prosent). Kun 9 prosent var negative, mens resten svarte verken eller.

Økonomiske problemer tårner seg opp

November og spesielt desember 2021 var et vendepunkt i befolkningen med økende pessimisme og forventninger til økonomien. Etter mer enn et halvt år med relativt høy optimisme rundt økonomien for pandemien å være, var på ny «pessimistene» flere enn «optimistene».

Bakteppet for økende pessimisme var nok ikke bare rekordhøy smitte, og etter hvert omikron og nye tiltak, men også økende strømpriser, styringsrente og prisvekst - og dette allerede før Russland angrep Ukraina i slutten av februar 2022 som forsterket pessimismen ytterligere.

Stemningsskifte i januar 2022

I januar 2022 forventet et klart og økende flertall i befolkningen ny smitteøkning (70 prosent). Omikron var ved årsskiftet blitt dominerende og et flertall antok at pandemien ikke var over i 2022. Likevel representerte januar 2022 et klart stemningsskifte i befolkningen.

Ser man pandemien under ett, var det typisk at befolkningen i hovedsak støttet åpningstempoet til myndighetene i tidligere åpningsfaser, og at dersom man ikke støttet det, så var det typiske at flere mente at åpningstempoet gikk for fort enn for sakte. Men på nyåret 2022 snudde dette for første gang og flere syntes åpningstempoet gikk for sakte fremfor for fort¹.

Frem til julaften 2021 mente flertallet i befolkningen at full skjenkestopp var riktig, men andelen som mente dette ble redusert i romjulen og i begynnelsen av januar 2022 svingte pendelen motsatt vei og flere svarte nei enn ja til at de støttet skjenkestoppet (merk at også tidligere skjenkestopper under pandemien hadde hovedsakelig bred støtte i befolkningen).

Stemningsskiftet var trolig påvirket av at flere satset på at omikron var mindre farlig, vaksinedekningen var blitt bedre og omikron var antatt å kunne bidra til mer immunitet i befolkningen. Andelen som sa seg enig i at de var bekymret for å bli smittet av koronaviruset falt med 7 prosentpoeng fra desember 2021 (37 prosent) til januar 2022 (30 prosent) og fallet fortsatte i all hovedsak gjennom året 2022, hvor 20 prosent oppga det samme i desember 2022.

¹ Den 12. januar 2022 publiserte Norsk koronamonitor saken «[Stemningsskifte](#)» med ingressen «Folk flest forventer smitteøkning, men til tross for stadige smitterekorder er et stemningsskifte på gang i befolkningen». I en kommentar i saken, ble det uttalt «Folk flest har i pandemien heller stått på bremsen enn gassen når lettelsler vurderes i møte med økt smitte, men dette er ikke lengre like selvfølgelig».

Sykt mye korona

I februar 2022 fjernet myndighetene alle forskriftsfestede koronatiltak, inkludert munnbindkrav, en meter avstand, hjemmekontor og plikt til isolasjon ved sykdom.

I februar oppga hele 39 prosent at de selv eller noen i husstanden hadde hatt sykefravær på grunn av koronasituasjonen den siste måneden. Dette var en økning på 10 prosentpoeng fra januar. Og i mars 2022 hadde andelen økt med ytterligere 10 prosentpoeng, hvor omtrent halve befolkningen oppga dette (48 prosent). Andelen ble halvert i april (25 prosent).

Samtidig med at Norge rundet to år siden den første nedstengningen i mars 2020, og vaksinerte nordmenn for tiden gjennomgikk koronasmitte med omikron, ble mars 2022 den første måneden siden juni 2021, hvor flere forventet smittereduksjon enn smitteøkning fremover. Dette fortsatte i april og mai, men fra juni og ut året 2022 snudde dette igjen til økt forventning til smitteøkning, men uten at dette ga utslag i økt bekymring for å bli smittet.

I desember 2022, tror 14 prosent av befolkningen at koronautbruddet i Norge vil vare i opptil ett halvt år til, mens 19 prosent sier opptil ett år. 23 prosent sier opptil 2 år, mens hele 44 prosent sier lengre enn det.

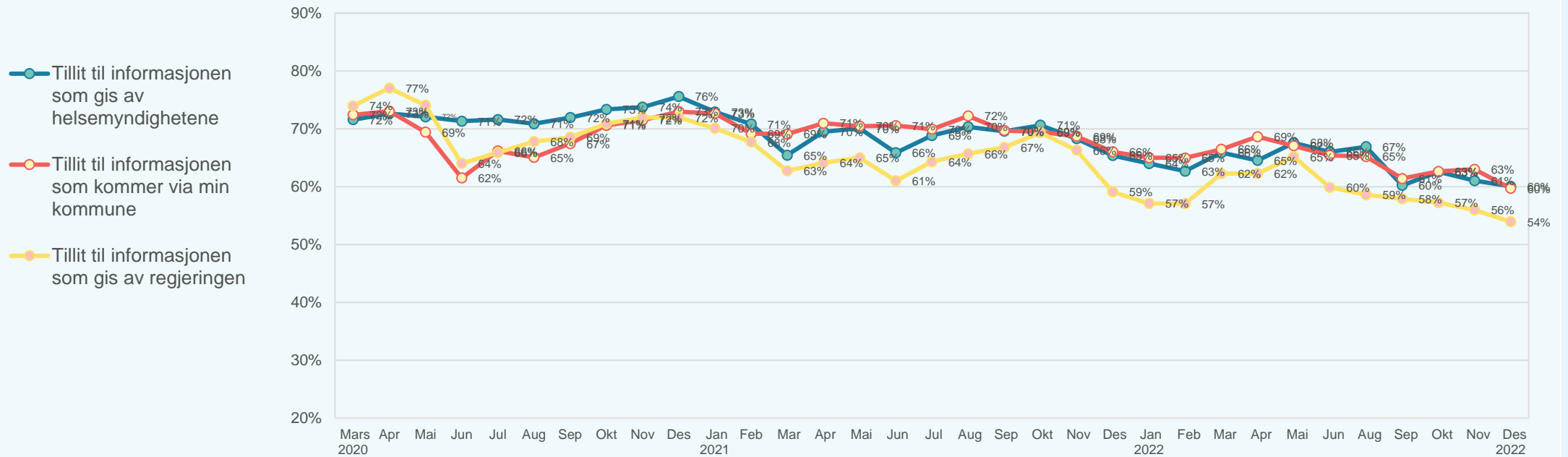

Hele pandemien sett i sammenheng

Høy grad av tillit er et kjennemerke for Norge generelt og i koronapandemien spesielt. Tillit er igjen en suksessfaktor i et lands håndtering av pandemien. Gjennom hele pandemien har nordmenn hatt høy grad av tillit til myndighetene. Helt i starten av pandemien var tilliten mer «uforbeholden», men tilliten har tendens til å svekkes over tid og spesielt i perioder når befolkningen er usikre på om myndighetene har kontroll på pandemien.

Tillit til informasjon fra regjering, helsemyndigheter og kommuner over tid

Befolkningen har ofte under pandemien heller vært strengere enn myndighetene på innføring og opprettholdelse av tiltak. Dette gjaldt spesielt i 2020 og 2021, men tidlig i 2022 skjedde et «stemningsskifte», hvor befolkningen i større grad enn tidligere ønsket å fremskynde gjenåpning av samfunnet og i mindre grad så behov for tiltak.

I all hovedsak har befolkningen gjennom hele pandemien fulgt, eller prøvd å følge, nasjonale råd og tiltak og gitt sin tilslutning til disse. Protester mot tiltak har i liten grad preget nordmenn under pandemien.

Trolig er det flere politikere, journalister, lobbyister i interesseorganisasjoner og andre, som gjennom pandemien har undret seg over at motstanden mot tiltak ikke har vært større og at kritikk av tiltak ikke har fremstått mer populært i befolkningen. Pandemien består tross alt av mange potensielle kontroverser, slik som hytteforbud i påsken, skjenkestopp, begrensninger på fotball, stengte grenser og reiserestriksjoner i ferietiden, russefeiringer og fadderuker som ikke ble noe av, 17. mai og julearrangement som utgår eller antallbegrenses og munnbind.

Betydningen av ordet dugnad har sjeldent vært mer beskrivende enn for folks adferd under pandemien. Folk flest gjorde prioriteringer av hensyn til fellesskapet.

Etterlevelsen og konsekvenser av pandemien har likevel hatt sin pris. Høy grad av ensomhet, utenforskap, svekket psykisk og fysisk helse, bekymringer for økonomi og ikke minst arbeidsplasser i utsatte næringer, svekket utdanning, ettervirkninger av gjennomgått sykdom og følelsen av tapte år, ikke minst blant de yngre.

Nordmenn har også vist tillit og vilje til koronavaksiner. Tilbake i august 2020 (og før en vaksine var godkjent), sa nesten to av tre nordmenn (63 prosent) at de vil ta en vaksine mot koronaviruset når den kommer. 16 prosent sa nei, mens 22 prosent oppga vet ikke. Dersom spørsmålet om vaksine ble endret til «Hvis en trygg og effektiv vaksine mot koronaviruset blir utviklet, kommer du til å ta den?» økte andelen som ville ta vaksine til gjennomsnittlig 73 prosent denne høsten. I august 2021 oppga totalt hele 95 prosent av den voksne befolkningen at de ville ta, eller allerede har tatt, vaksine.

Befolkningens tillit til at de får tilstrekkelig behandling av helsevesenet om de skulle bli smittet av koronaviruset, har vært gjennomgående høy under pandemien (76 prosent).

Derimot er det ikke nordmenns inntrykk at Norge var godt nok beredt på å håndtere en pandemi. Gjennomgående i pandemien er nordmenn spurt følgende spørsmål: «Synes du at Norge var godt nok beredt på å håndtere en pandemi som korona?» I gjennomsnitt sier 27 prosent ja, 65 prosent nei og 7 prosent vet ikke/ikke relevant. I 2020 sa i gjennomsnitt 36 prosent ja til dette, 22 prosent i 2021 og 28 prosent i 2022.

Avslutningsvis er det all grunn til å rette en stor takk til 176.000 nordmenn som totalt sett gjennom pandemien har svart på Norsk koronamonitorers løpende undersøkelser, og takk til alle som har benyttet resultatene.

En mulig lærdom for fremtidige pandemier er betydningen av å kontinuerlig måle befolkningens syn på pandemien, kommunisere resultatene i «samtid» og dermed også bidra til å gi befolkningen «en stemme» i den pågående samfunnsdebatten og pandemihåndteringen. Befolkningen utgjør en viktig kunnskapsbase av egenopplevde erfaringer i en pandemi og kan være et nyttig korrektiv i utformingen av tiltak og strategier, herunder underbygge en relevant og mer treffsikker kommunikasjon fra myndighetene i håndteringen av en pandemi.

RESULTAT PER SPØRSMÅL

2 DE UTVALGTE INDIKATORENE/SPØRSMÅLENE

I dette kapitlet presenteres hovedresultater per indikator/spørsmål som Koronautvalget har valgt ut i Norsk koronamonitor, fordelt på følgende hovedtema:

1	OPPSLUTNING OG TILLIT TIL TILTAK	19
2	KOMMUNIKASJON OG TILLIT TIL INFORMASJON	30
3	BEKYMRING FOR SMITTE OG TILLIT TIL HELSEVESENET	37
4	ADFERD OG ETTERLEVELSE	43
5	TILTAKSBYRDE OG PÅKJENNING	50
6	PANDEMIENES VARIGHET OG BEREDSKAP	66
7	SKOLESITUASJON	71
8	ØKONOMI	74

1 OPPSLUTNING OG TILLIT TIL TILTAK

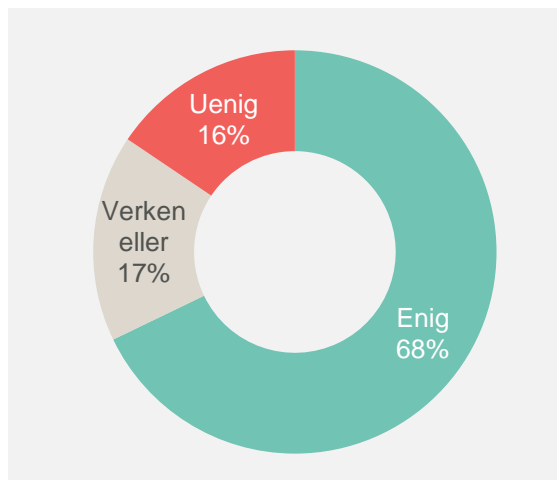
1 OPPSLUTNING

TILLIT TIL TILTAK

UTVALGTE INDIKATORER:

- *Jeg har tillit til at helsemyndighetene har satt i verk de nødvendige smittevern-tiltakene for å begrense smitten*
- *Har du tillit til at folk flest i Norge følger råd og retningslinjer for å unngå smitte?*
- *Jeg synes at retningslinjene myndigheter har innført for å begrense koronasmitte er for strenge*
- *Synes du at omfanget på koronatiltak i din kommune burde økes, reduseres eller bestå som i dag?*
- *Er du fornøyd med hvordan din kommune håndterer koronasituasjonen?*
- *Myndighetene ønsker å åpne opp samfunnet igjen, gradvis og kontrollert. Synes du at åpningen av samfunnet går for fort, i riktig tempo eller for sakte?*
- *Synes du at de fullvaksinerte bør få et vaksinepass eller koronasertifikat med fordeler slik som å gå på kino, sportsarrangement eller utesteder?*
- *Synes du det er en riktig beslutning at det er innført full skjenkestopp i hele landet?*

Tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak

- Gjennom pandemien er i snitt 68 prosent av befolkningen enig i at de har *tillit til at helsemyndighetene har satt i verk de nødvendige smittevern-tiltakene for å begrense smitten*. 16 prosent er uenig, mens 17 prosent sier verken eller.
- Tilliten nådde et bunnpunkt i desember 2021 (55 %), men økte og stabiliserte seg utover i 2022 før den igjen falt noe i november-desember 2022 (59-60 %).
- I pandemiåret 2020 hadde i snitt 69 prosent tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak, mot 64 prosent i 2021 og 63 prosent i 2022.

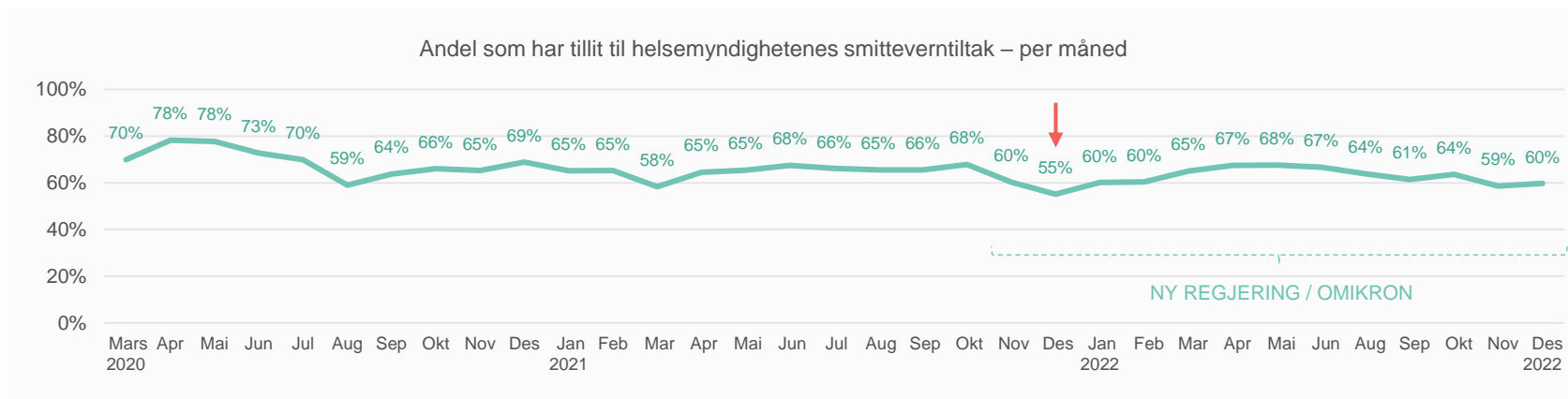
Overordnet kommentar

Tilliten til helsemyndighetenes smitteverntiltak har holdt seg forholdsvis høy og stabil under pandemien. Tilliten var spesielt høy i begynnelsen. Likevel har den ofte falt de gangene befolkningen er bekymret for at tiltakene ikke er tilstrekkelige for å holde kontroll på smittesituasjonen, og fallene er normalt i mindre grad et uttrykk for at folk er uenig i nødvendigheten av tiltak.

Likevel har trenden til dels vært at tilliten faller desto lengre pandemien varer, noe som kan være et uttrykk for en svakt økende slitasje, men kan også forklares i at befolkningen i stadig større grad får egenkompetanse på å vurdere kvaliteten på de enkelte tiltak.

Fallet i slutten av 2021 er nok en kombinasjon av flere av de ovennevnte faktorene, men ikke minst at man på dette tidspunktet stod ovenfor en kombinasjon av historisk høye smitte- og innleggelsestall, samt økende omikron-smitte.

Likevel må det understrekes at et klart flertall har hatt tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak for å begrense smitten gjennom hele pandemien.

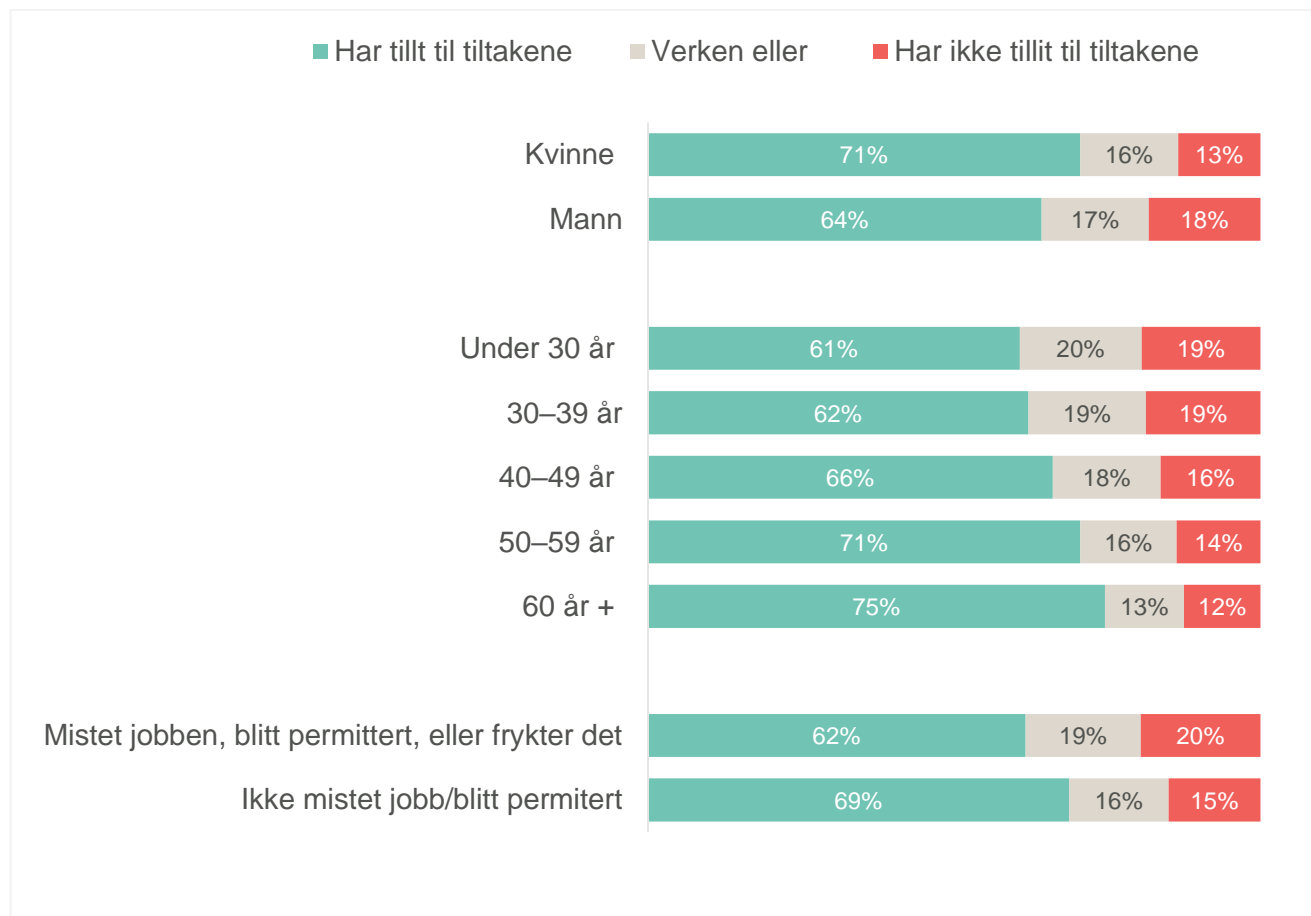
n= 147.767

?

Jeg har tillit til at helsemyndighetene har satt i verk de nødvendige smitteverntiltakene for å begrense smitten

Tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak forts.

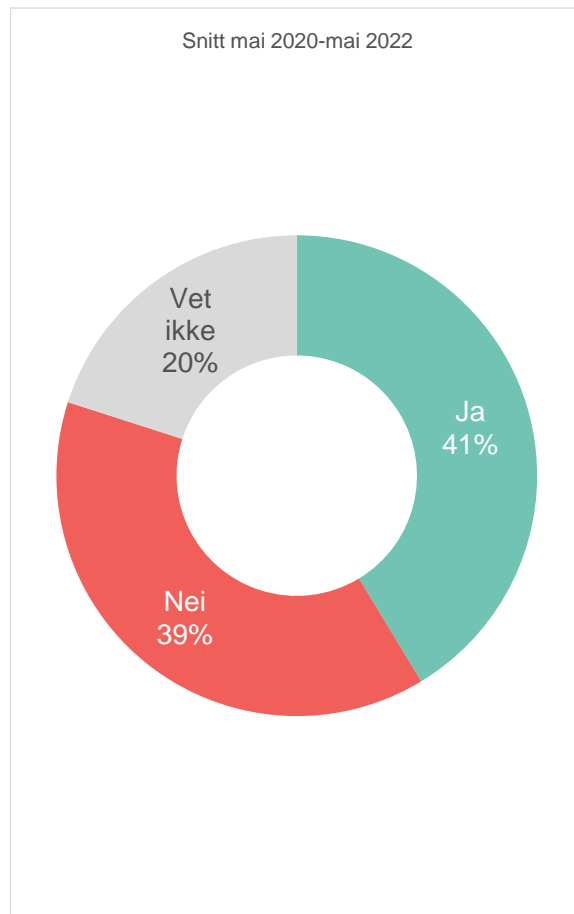
- Totalt sett er det noe større andel kvinner enn menn som har tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak for å begrense smitten.
- Tilliten øker med alderen, fra 61 prosent blant de under 30 år til 75 prosent blant de over 60 år.
- Andelen øker også med utdanningsnivå, samt med urbanitet.
- Videre har de som har mistet jobben, blitt permittert eller frykter det, noe lavere tillit enn de som ikke har fått arbeidsforholdet påvirket av tiltakene (62 mot 69 prosent).
- I tillegg er det en sammenheng mellom tilliten til helsemyndighetenes smitteverntiltak og bekymring for å bli smittet, hvor de som er bekymret for smitte har noe høyere tillit til tiltakene enn de som ikke er bekymret for smitte.

n= 147.767

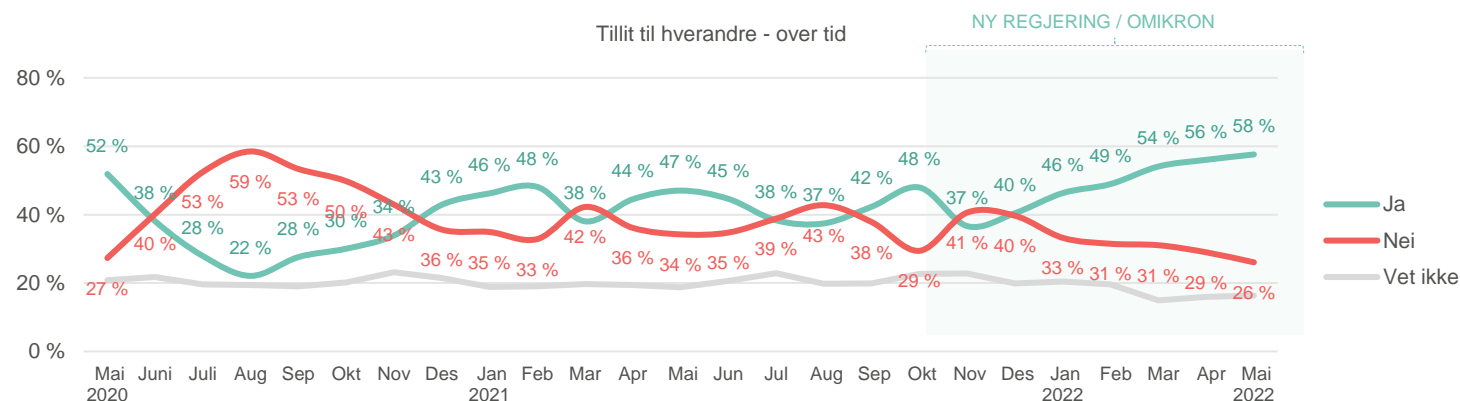
? Jeg har tillit til at helsemyndighetene har satt i verk de nødvendige smitteverntiltakene for å begrense smitten

Tillit til hverandre

- Siden mai 2020 er følgende spørsmål stilt: *Har du tillit til at folk flest i Norge følger råd og retningslinjer for å unngå smitte?* Totalt for perioden fra mai 2020 til mai 2022 sier 41 prosent ja og 39 prosent nei, mens 20 prosent vet ikke.
- Nei-andelen er høyest blant de unge under 30 år, hvor annenhver ikke har tillit til at andre følger retningslinjene (49 %). En av tre over 60 år oppgir det samme (32 %). Det er liten forskjell knyttet til kjønn eller innvandringsbakgrunn. Tilliten øker med utdanningsnivå.
- Merk at spørsmålet nok bør tolkes i lys av flere ting, hva folk observerer av adferd, egen adferd, nyhetsbildet og selve utviklingen i pandemien med mer. Den økte tilliten spesielt på vårparten av 2022 handler trolig mer om en generell opplevelse av at det «går rett vei» samt fravær av retningslinjer fremfor at etterlevelse var spesielt høy da i pandemien totalt sett.

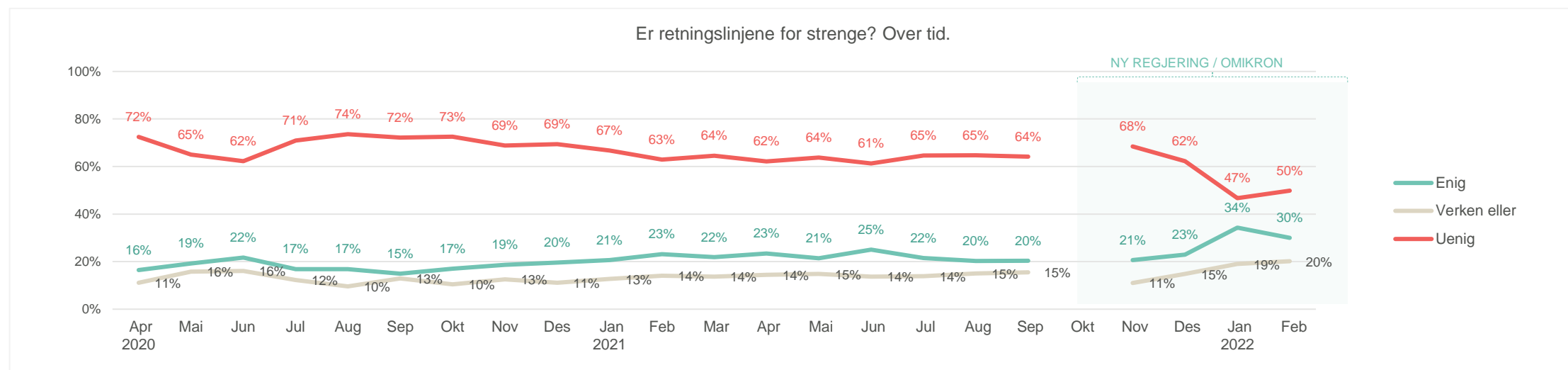

n= 111.274 ? Har du tillit til at folk flest i Norge følger råd og retningslinjer for å unngå smitte?

Er retningslinjene for strenge?

- Gjennom pandemien har et klart flertall av befolkningen vært uenig i at *retningslinjene myndighetene har innført for å begrense koronasmitten er for strenge*. Som gjennomsnitt for perioden fra april 2020 ut februar 2022 er 65 prosent av befolkningen uenig i dette. Kun 21 prosent er enig i at de er for strenge.
- Dette hovedbildet gjelder gjennom hele 2020 og 2021. I januar 2022 inntreffer imidlertid et stemningsskifte, og rekordmange 34 prosent av befolkningen sier at de er enig i at retningslinjene til myndighetene er for strenge (fortsatt er imidlertid flere uenig i dette (47 %). På dette tidspunktet befinner vi oss i «omikron-bølgen». Stemningsskiftet var trolig påvirket av at flere satset på at den svært smittsomme omikronvarianten var mindre farlig, vaksinedekningen var blitt bedre og omikron var antatt å kunne bidra til mer immunitet i befolkningen.

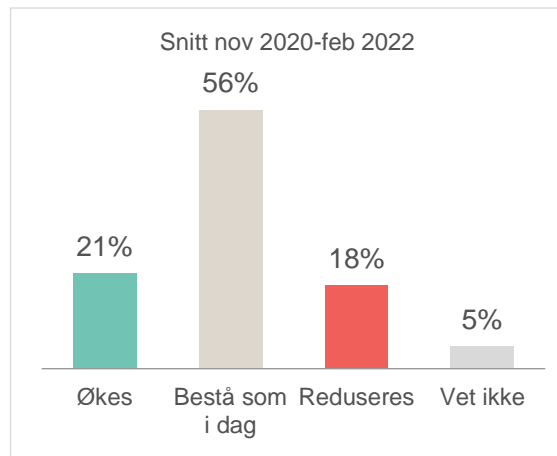

n= 79.014

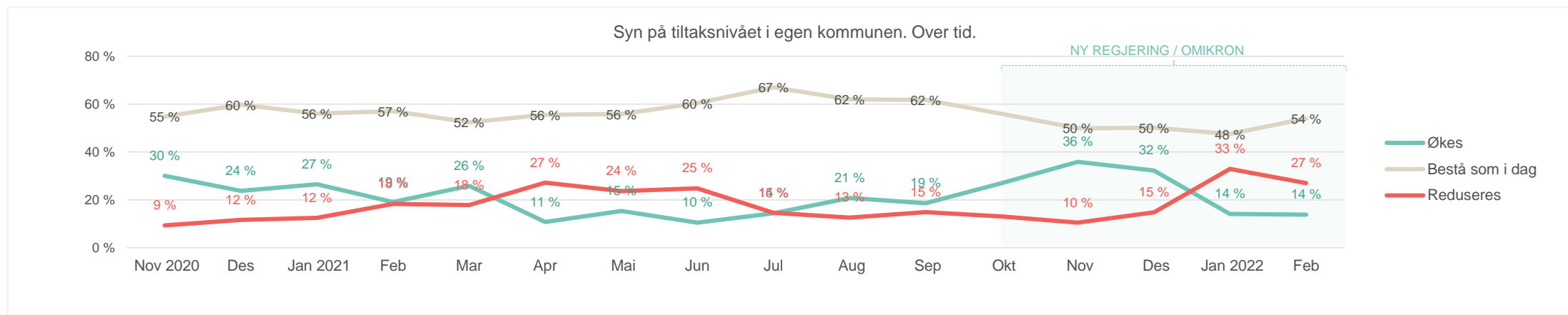
? Jeg synes at retningslinjene myndigheter har innført for å begrense koronasmitte er for strenge

Syn på tiltaksnivået

- Flertallet i befolkningen har normalt vært enig i omfanget på koronatiltak i egen kommune. I snitt for perioden fra november 2020 t.o.m. februar 2022 svarer 56 prosent at omfanget på koronatiltak i kommunen bør være på «dagens nivå», mens henholdsvis 21 prosent synes det bør økes og 18 prosent at det bør reduseres. 5 prosent vet ikke.
- I november 2021 ønsket en rekordhøy andel at tiltaksnivået i deres kommune burde økes. Dette fortsatte i desember, men på nyåret 2022 kom et «stemningsskifte».

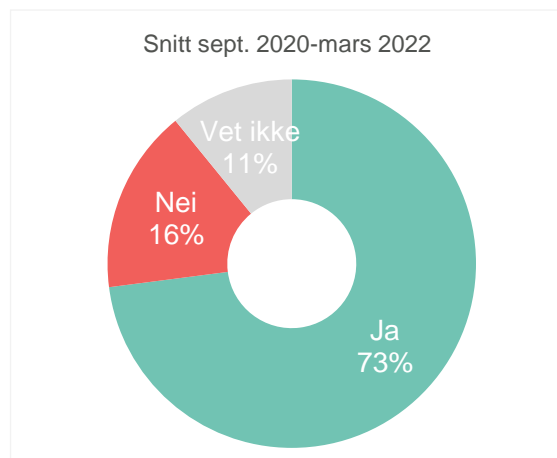

n= 26927

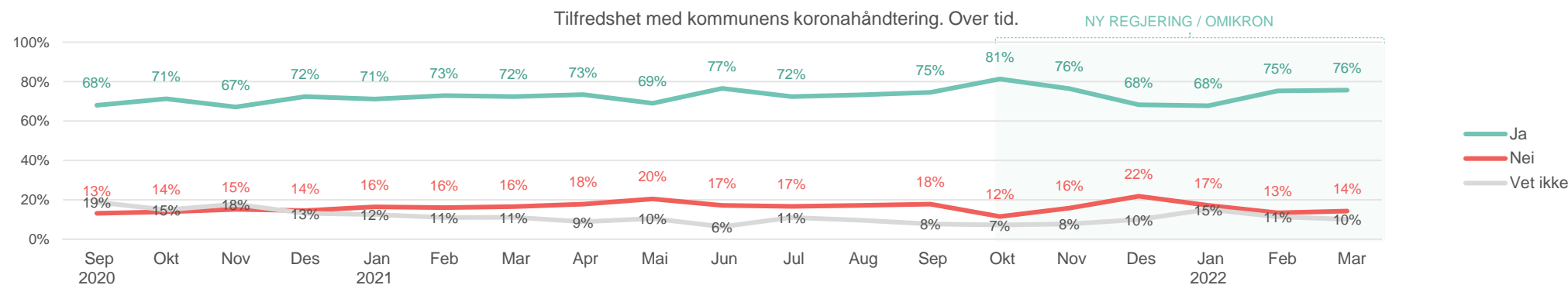
? Synes du at omfanget på koronatiltak i din kommune burde økes, reduseres eller bestå som i dag?

Tilfredshet med kommunens koronahåndtering

- Gjennom pandemien oppgir stort sett tre av fire at de er fornøyd med hvordan kommunen deres håndterer koronasituasjonen. Kun 16 prosent er misfornøyd. Tilfredsheten har ligget stabilt høyt, men hadde samtidig en klar nedgang fra oktober 2021 og ut året
- Kvinner er mer fornøyd med kommunens koronahåndtering enn menn. Andelen øker også med alderen. Geografisk sett, er flest fornøyd i Nord-Norge og færrest i Oslo (79 % vs. 64 %). Generelt er folk i urbane strøk mindre fornøyd med håndteringen enn de som bor mer ruralt.
- I tillegg ser vi en liten forskjell knyttet til ensomhet og psykisk påkjenning av pandemien, hvor de som føler på dette er mindre fornøyd med kommunenes håndtering av koronasituasjonen.

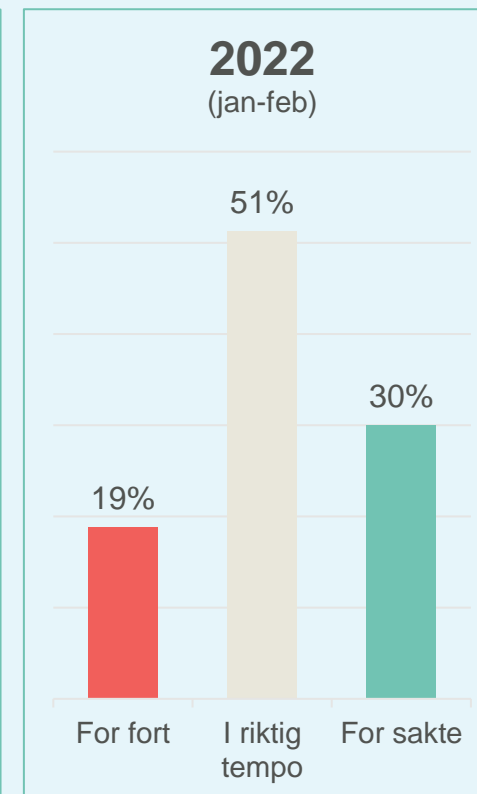
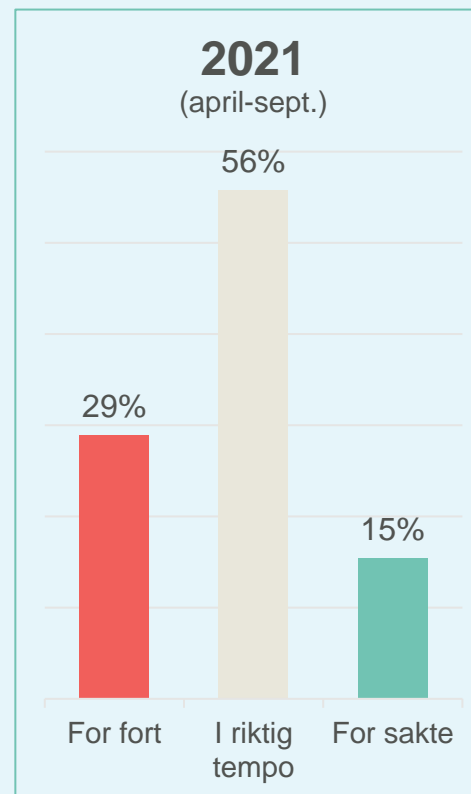
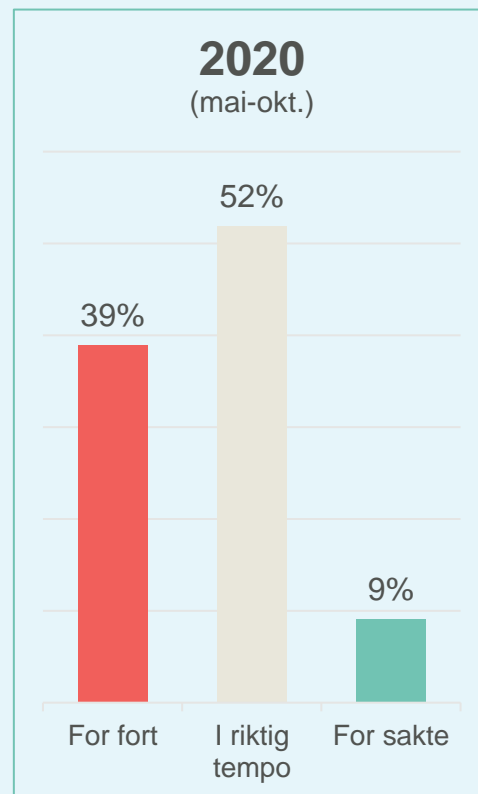

n= 58.525 ? Er du fornøyd med hvordan din kommune håndterer koronasituasjonen?

Tilfredshet med åpningstempoet

- Nordmenn har i all hovedsak støttet tempoet i de ulike åpningsfasene gjennom pandemien.
- I åpningsfasene i 2020 og 2021 er det imidlertid flere som mener at det åpnes opp for fort, fremfor for sakte. Et trendskifte kom i 2022. Da mente flere at åpningstempoet gikk for sakte, enn for fort.

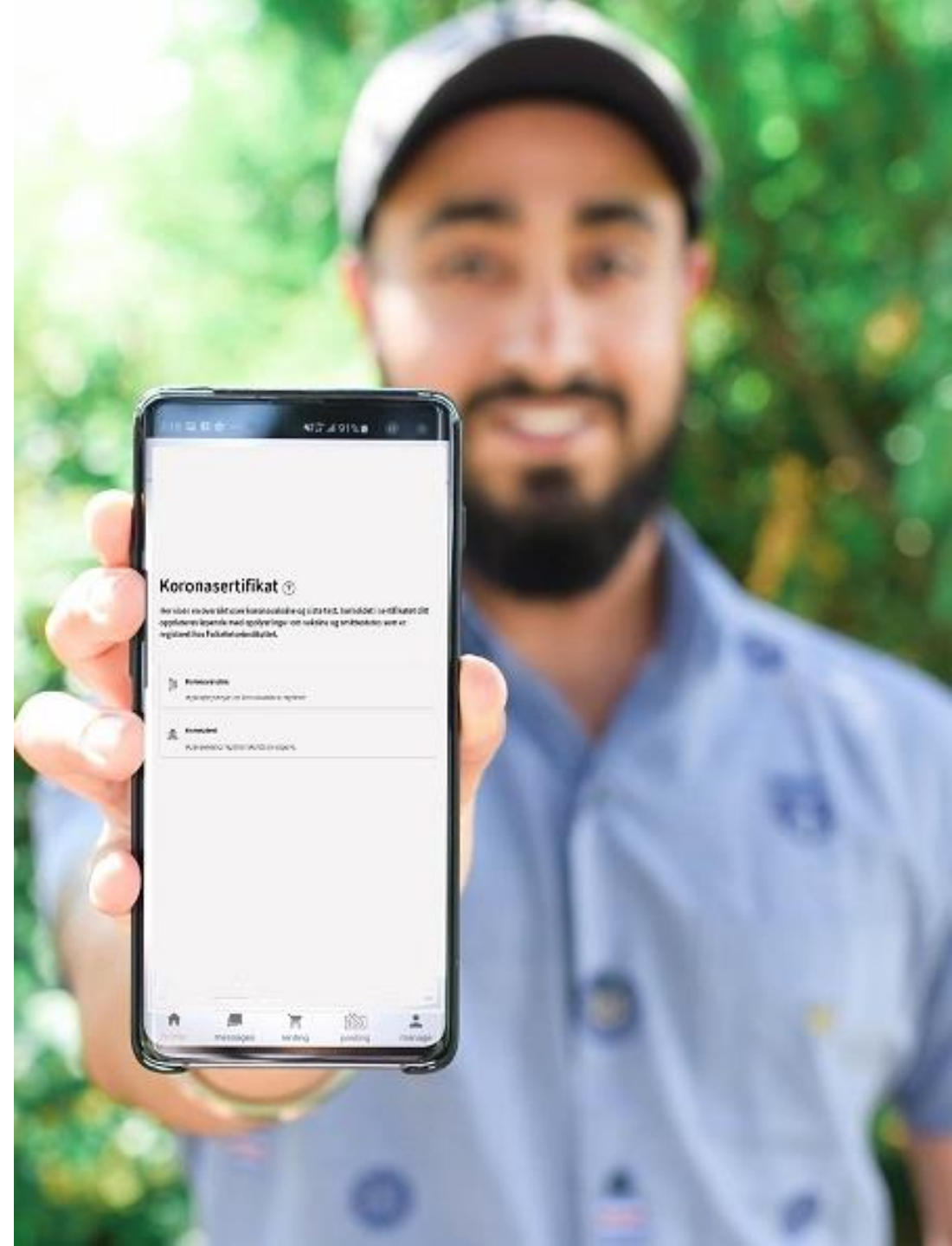
Positive til koronasertifikat

- I januar 2022 oppgir to av tre nordmenn (66 %) at de synes at fullvaksinerte bør få et vaksinepass eller koronasertifikat med fordeler, som å gå på kino, sportsarrangement eller utesteder. 20 prosent svarer nei, mens resten vet ikke.
- På dette tidspunktet er det fortsatt nedstenging med restriksjoner for sosial avstand, munnbind, hjemmekontor m.m., og myndighetene vurderer om det kan være aktuelt å innføre koronasertifikat.
- Året før, i perioden april-november 2021 var i snitt 62 prosent av befolkningen positive til koronasertifikat.
- I alle grupper i befolkningen er grunnholdningen positiv. Unntaket er de som ikke har tatt vaksine, hvor kun 7 prosent sier ja til koronasertifikat i januar 2022.

n= 15818

?

Synes du at de fullvaksinerte bør få et vaksinepass eller koronasertifikat med fordeler slik som å gå på kino, sportsarrangement eller utesteder?

Skjenkestopp

Midt i julebordsesongen i desember 2021 ble det innført full skjenkestopp, for neste fire uker.

Frem til julaften 2021 mente flertallet i befolkningen at full skjenkestopp var riktig. Men denne andelen ble redusert i romjulen, og i begynnelsen av januar 2022 svingte pendelen motsatt vei og flere svarte nei enn ja til at de støttet skjenkestoppen.

Dette stemningsskiftet var trolig påvirket av at flere satset på at omikron var mindre farlig, vaksinedekningen var blitt bedre og omikronsmitte kunne antas å bidra til mer immunitet i befolkningen. Andelen som var bekymret for å bli smittet falt også med 7 prosentpoeng fra desember til januar, og fallet fortsatte gjennom 2022.

Tidligere skjenkestopper

Tidligere skjenkestopper i pandemien har hovedsakelig hatt bred støtte i befolkningen. Da regjeringen innførte skjenkestopp fra midnatt i hele landet den 7. august 2020, støttet tre av fire denne beslutningen. Støtten vedvarte og styrket seg ut året.

I januar i 2021 var det heller ikke flertall i befolkningen for å oppheve det nasjonale forbudet mot skjenking av alkohol, selv om Stortinget nettopp gjorde det, og få dager før ny nedstenging. 31 prosent svarte i januar 2021 at skjenkeforbudet burde oppheves, mens 50 prosent ville beholde det.

n= 6043

? Synes du det er en riktig beslutning at det er innført full skjenkestopp i hele landet?

2 KOMMUNIKASJON OG TILLIT TIL INFORMASJON

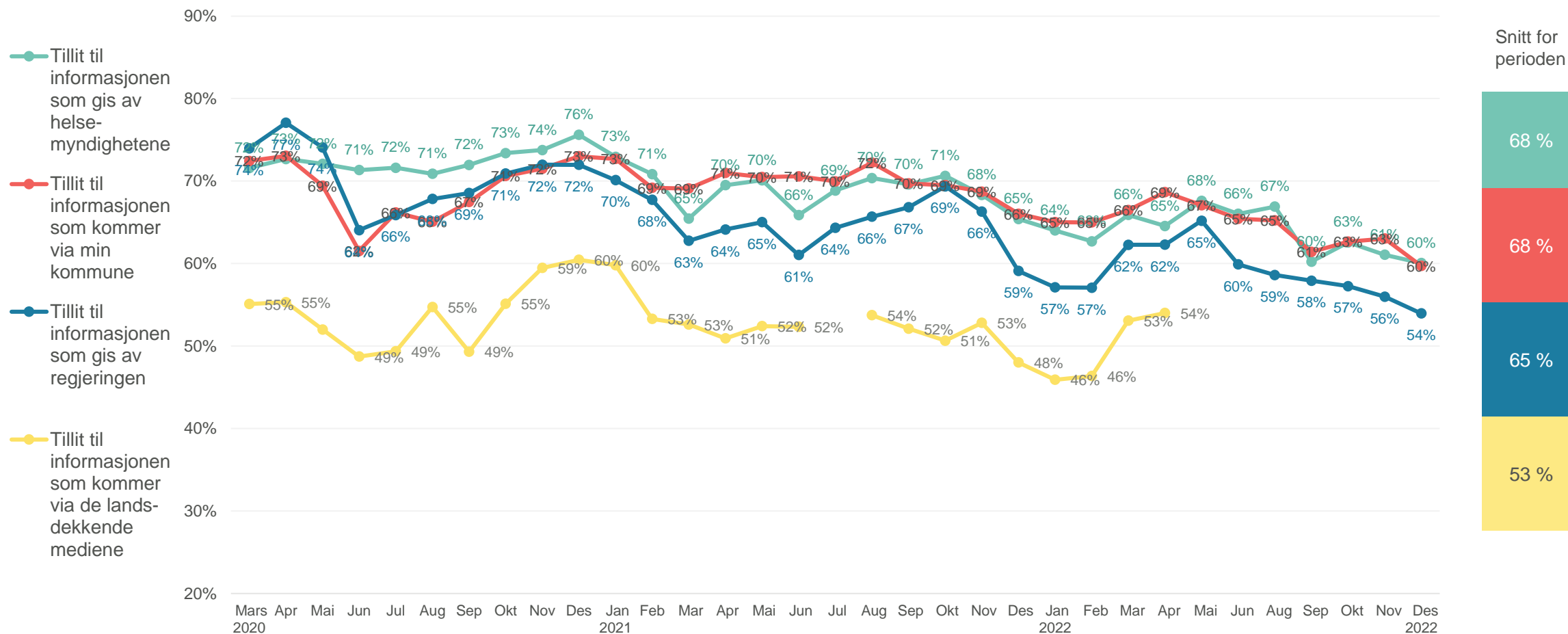
2 KOMMUNIKASJON

TILLIT TIL INFORMASJON

UTVALGTE INDIKATORER:

- *Jeg har tillit til informasjonen som gis av helsemyndighetene*
- *Jeg har tillit til informasjonen som gis av regjeringen*
- *Jeg har tillit til informasjonen som kommer via min kommune*
- *Jeg har tillit til informasjonen som kommer via de landsdekkende mediene*

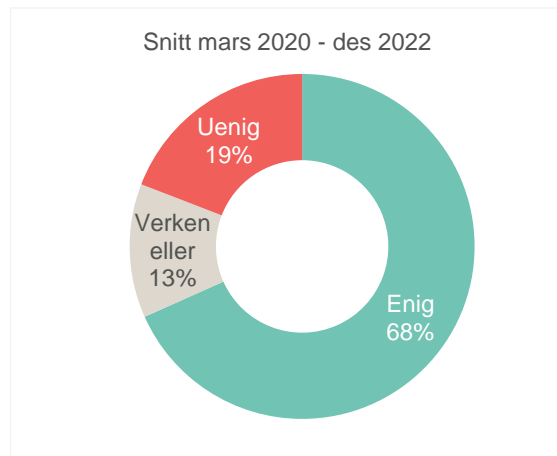
Tillit til informasjon fra helsemyndighetene, regjeringen, kommuner og media - over tid (mars 2020-december 2022)

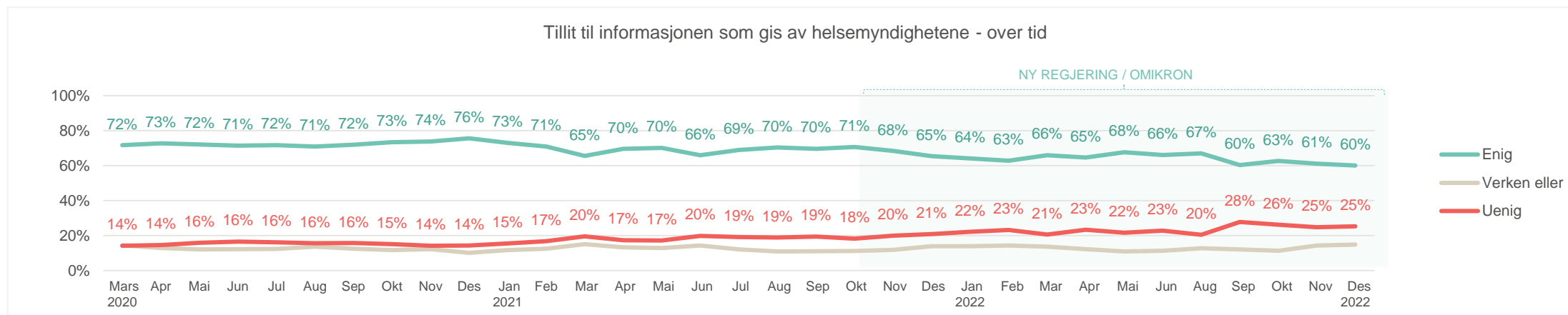
n= 175.250

Tillit til informasjon fra helsemyndighetene

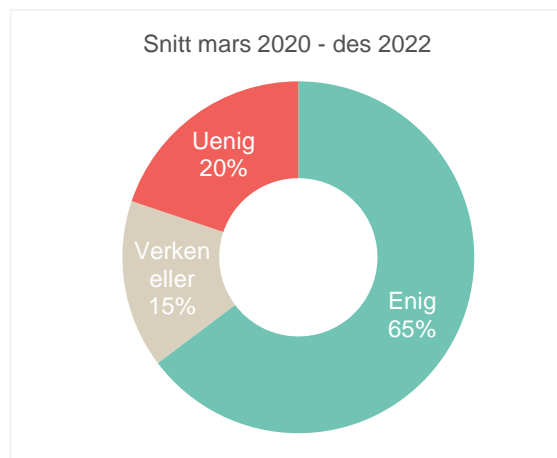
- Gjennom pandemien oppgir totalt 68 prosent av befolkningen at de har tillit til informasjonen som gis av helsemyndighetene. 19 prosent er uenig, mens 13 prosent sier verken eller.
- Tilliten er svært stabil og endrer seg med få prosentpoeng opp eller ned fra snittet på månedsbasis. Samtidig er det en svakt fallende tendens pandemien sett under ett (fra 72 prosent i 2020 til 69 prosent i 2021 og 64 prosent i 2022).
- Tillitsnivået er generelt noe høyere blant kvinner enn menn, samt øker noe med alderen.

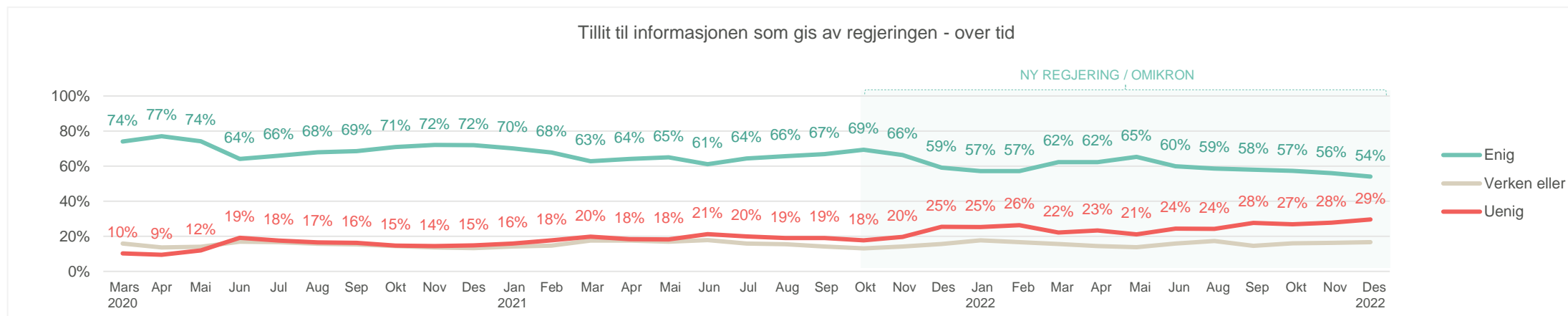
n= 175.215 ? Jeg har tillit til informasjonen som gis av helsemyndighetene

Tillit til informasjon fra regjeringen

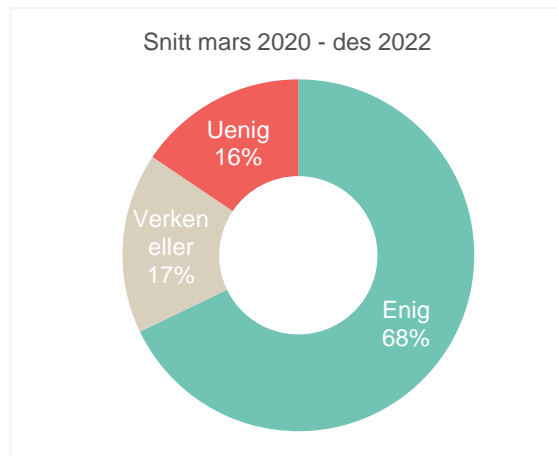
- Totalt for pandemien oppgir 65 prosent at de har tillit til informasjonen som gis av regjeringen. 20 prosent er uenig, mens 15 prosent sier verken eller.
- Tilliten var på sitt høyeste i april 2020 og på sitt laveste i desember 2022 (77 mot 54 prosent).
- Det er en generell tendens til at tilliten til informasjonen fra regjeringen faller over tid. Tilliten til informasjon fra regjeringen ligger gjennomgående høyere enn tilliten til regjeringens økonomiske tiltak.
- Som med informasjon fra helsemyndighetene, er det noe større andel kvinner enn menn som har tillit til informasjonen fra regjeringen og noe høyere andel blant de eldre enn blant de yngre.

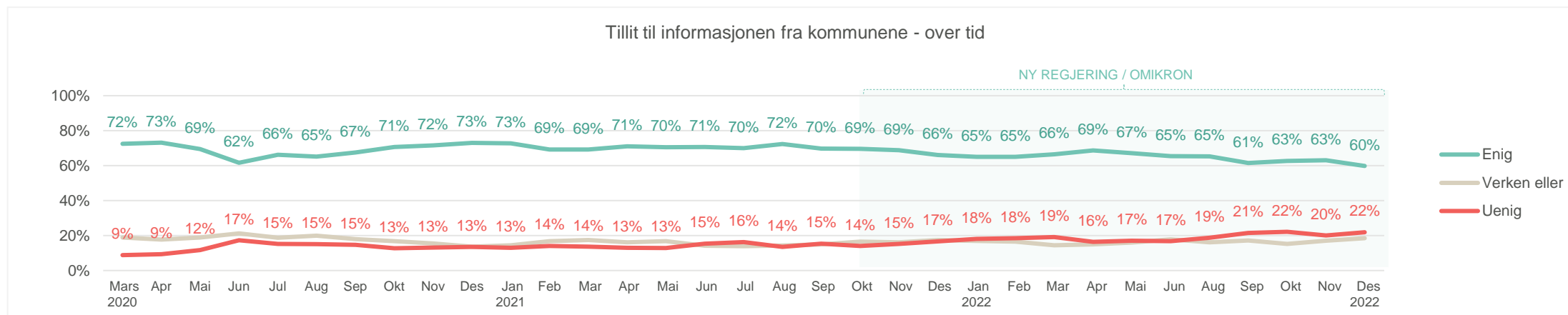
n= 175.250 ? Jeg har tillit til informasjonen som gis av regjeringen

Tillit til informasjon fra kommunen

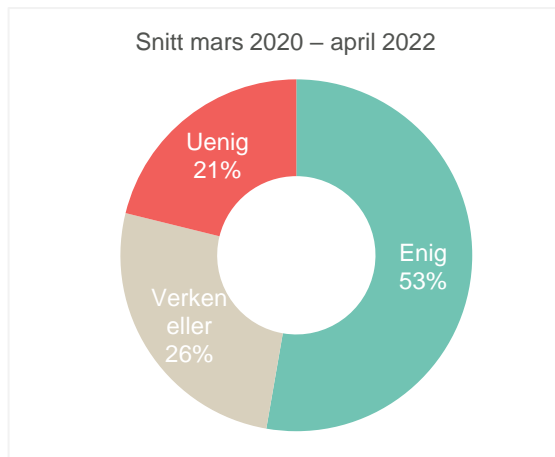
- Totalt 68 prosent har tillit til informasjonen som kommer via egen kommune.
- Tilliten til informasjonen fra kommunen har vært relativt stabil, med noe fallende tendens over tid.

n= 119.527 ? Jeg har tillit til informasjonen som kommer via min kommune

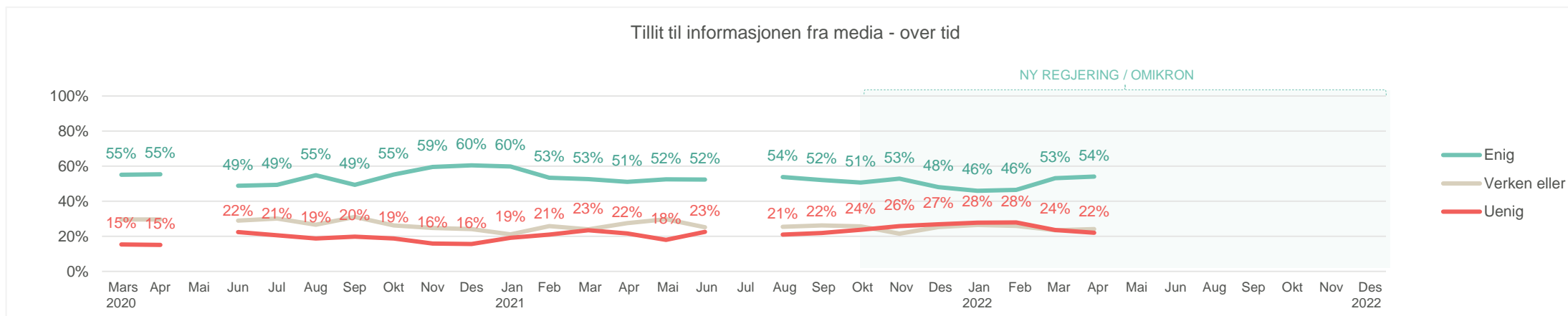
Tillit til informasjon fra media

- I snitt for pandemien oppgir 53 prosent av befolkningen å ha tillit til informasjonen som kommer via de landsdekkende mediene. 21 prosent er uenig, mens 26 prosent sier verken eller.

Tillit til NRKs dekning

På spørsmål om hvor stor eller liten tillit man har til NRKs dekning av koronasaken, oppgir stort sett tre av fire at de har stor tillit til dette. Nærmere to av ti har ikke tillit, men denne andelen har økt gradvis gjennom pandemien, fra 14 prosent i 2020 til 23 prosent i 2022.

n= 51.739 ? Jeg har tillit til informasjonen som kommer via de landsdekkende mediene

A photograph showing two healthcare workers in full personal protective equipment (PPE) standing next to a dark-colored car. One worker is wearing a blue surgical mask and a white apron, while the other is wearing a full-body white protective suit, a blue hairnet, and a clear face shield. They appear to be inspecting or interacting with the car's interior. The background is a bright, outdoor setting with green foliage.

3. BEKYMNING FOR SMITTE OG TILLIT TIL HELSEVESENET

3 FRYKT

BEKYMRING FOR SMITTE OG TILLIT TIL HELSEVESENET

UTVALGTE INDIKATORER:

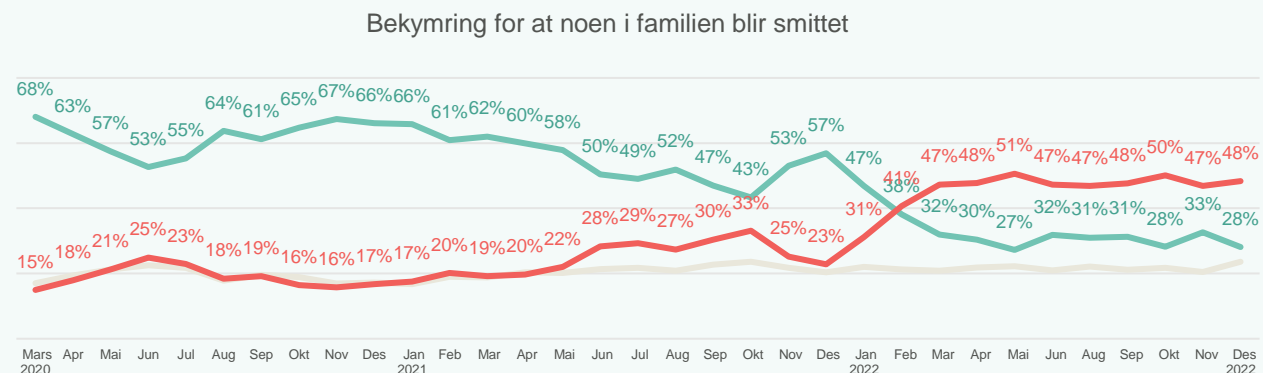
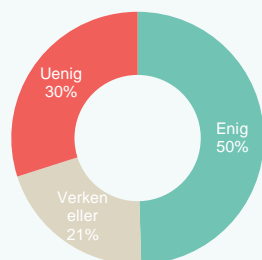
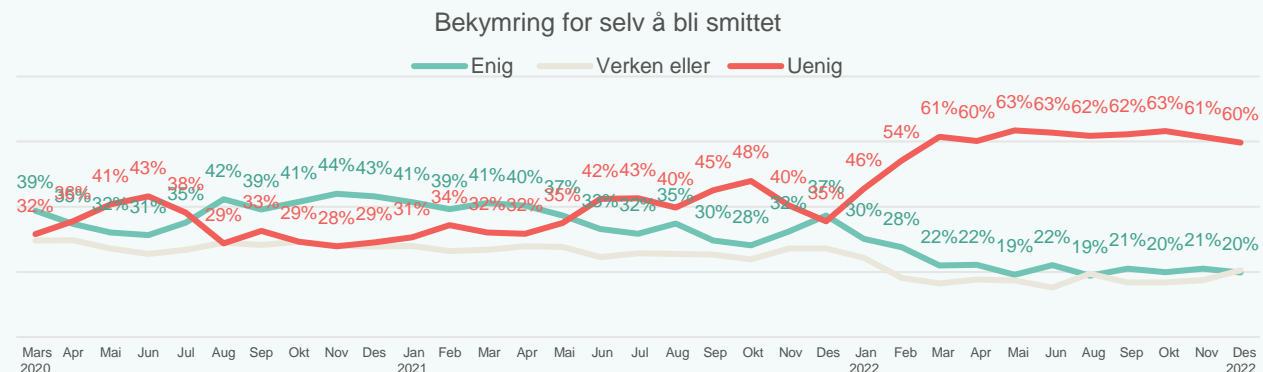
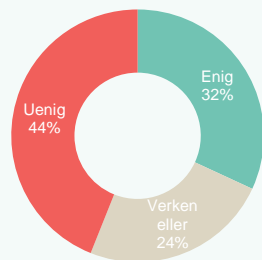
- *Jeg er bekymret for å bli smittet av koronaviruset*
- *Jeg er bekymret for at noen i min familie vil bli smittet av koronaviruset*
- *Synes du det er vanskelig å vurdere hvor farlig koronaviruset er for folk flest?*
- *Jeg har tillit til at jeg vil få tilstrekkelig behandling av helsevesenet om jeg skulle bli smittet av koronaviruset*
- *Har du unnlatt eller utsatt å oppsøke helsetjenester som følge av koronaepidemien? For eksempel fastlege, hjemmehjelp, psykolog eller lignende*

Bekymring for smitte

Gjennom hele pandemien har nordmenn vært mer bekymret for at noen *andre* i familien skal bli smittet av korona, enn for *selv* å bli smittet. Frem til februar 2022 var det flere som *var* bekymret, enn som *ikke var* bekymret, for at noen i familien skulle bli smittet. Deretter har trenden vært motsatt.

Når det gjelder bekymringen for selv å bli smittet, så har i all hovedsak en overvekt av befolkningen siden juni 2021 ikke vært bekymret for dette, selv om det var et lite trendskifte mot slutten av 2021.

Bekymringsnivået har avtatt og ligget stabilt fra mars 2022 og ut året – ikke minst etter at en stor andel av befolkningen gjennomgikk smitte av omikron.

n= 176.510 // 176.389

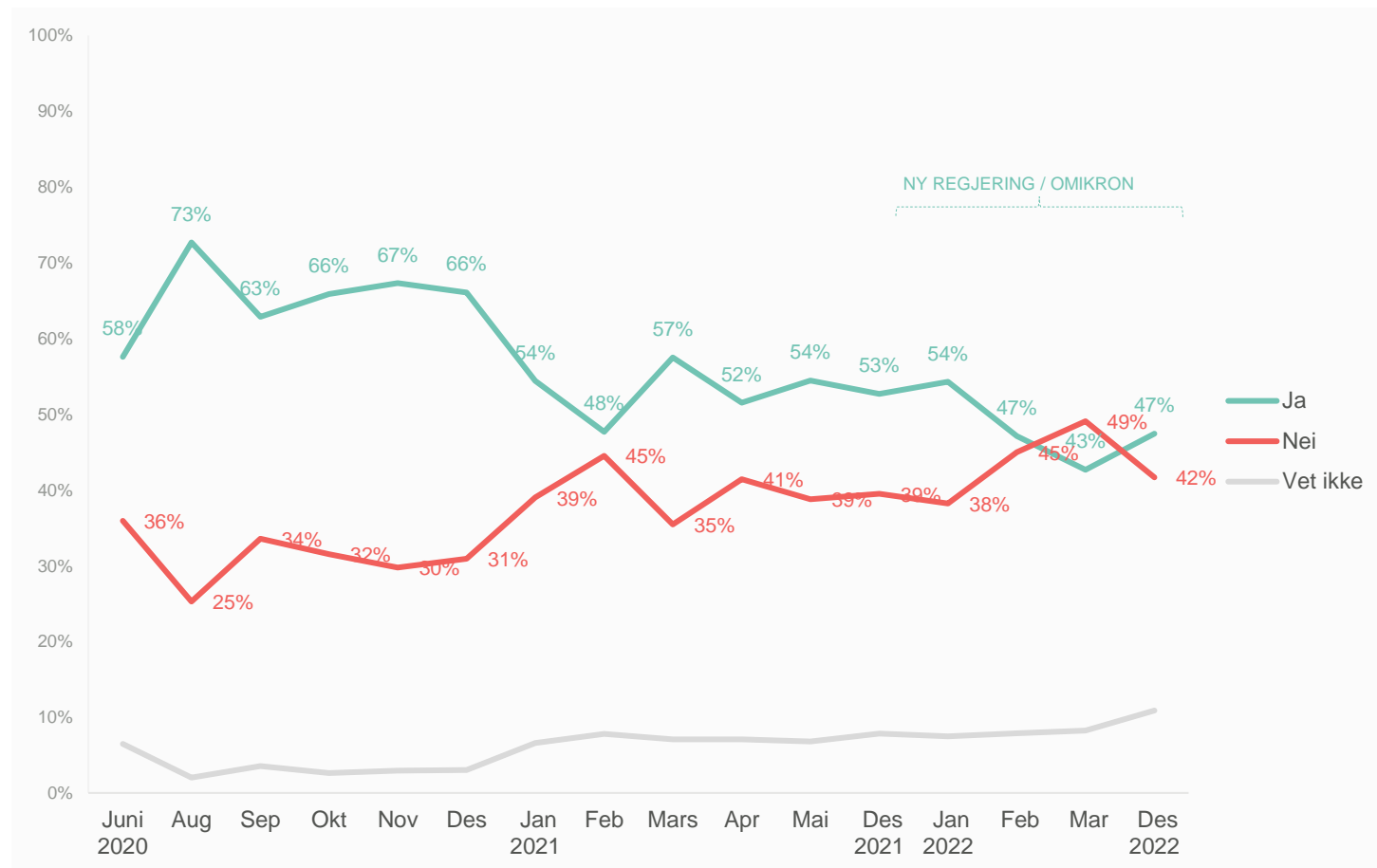

Jeg er bekymret for å bli smittet av koronaviruset // Jeg er bekymret for at noen i min familie vil bli smittet av koronaviruset

Vanskelig å vite hvor farlig korona er

- Generelt i pandemien har et flertall i befolkningen syntes at det har vært er vanskelig å vurdere hvor farlig koronaviruset er.
- Over tid har andelen likevel vært fallende.
- Men selv i desember 2022, når nordmenn har levd med pandemien i over tusen dager, synes fortsatt omtrent halve befolkningen at det er vanskelig å vite hvor farlig korona er for folk flest.

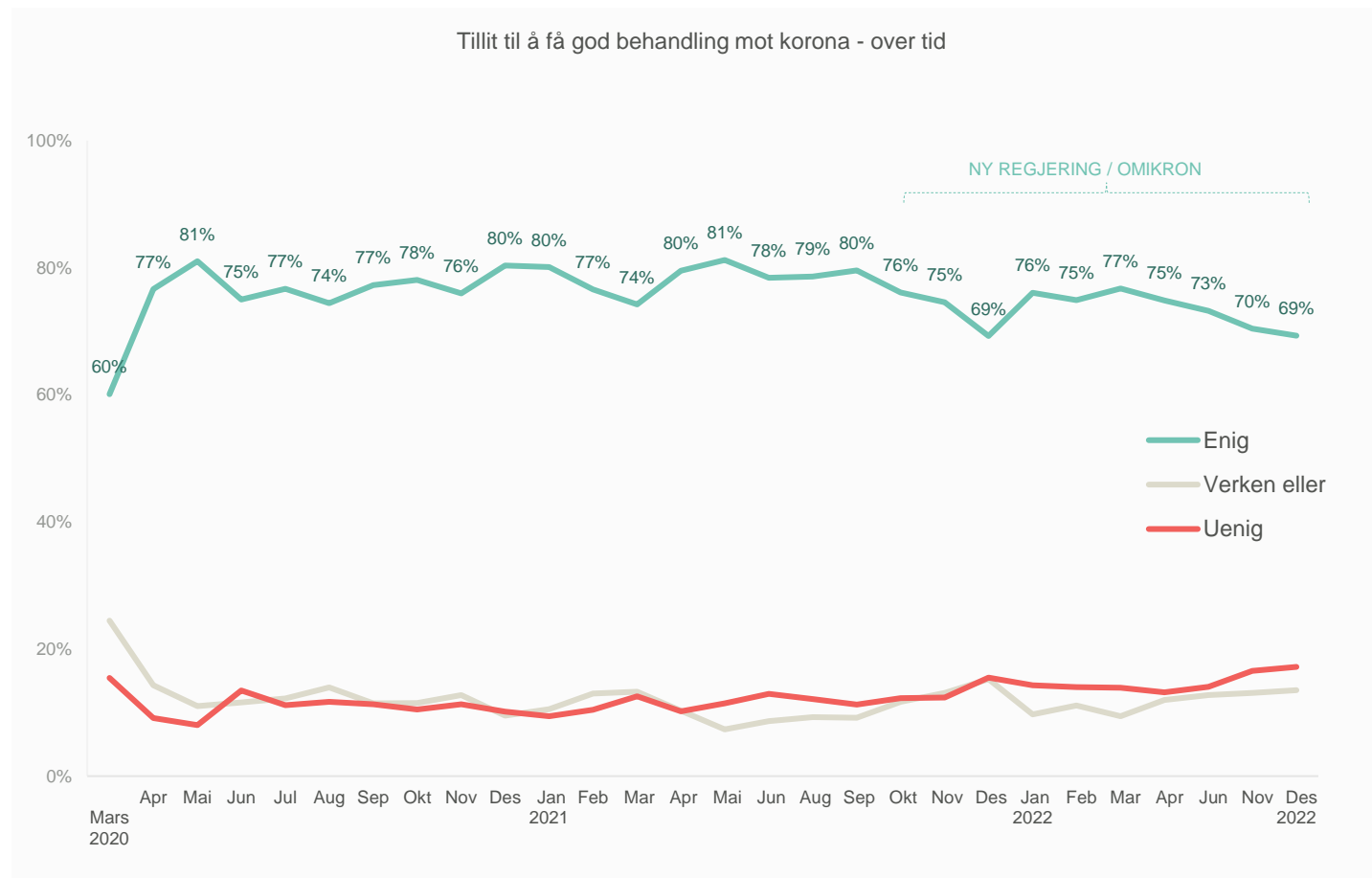
n= 20.775

? Synes du det er vanskelig å vurdere hvor farlig koronaviruset er for folk flest?

Tillit til behandling i helsevesenet

- I gjennomsnitt har tre av fire hatt tillit til at de vil få tilstrekkelig behandling av helsevesenet om de skulle bli smittet av koronaviruset (76 prosent).
- Tilliten til å få god behandling lå forholdsvis stabilt på dette nivået fra april 2020 og frem mot omikronfasen i slutten av 2021, hvor tilliten faller til et bunnivå (69 %). Tilliten tar seg noe opp igjen inn i 2022, men faller igjen mot slutten av året.
- Tilliten er omtrent like utbredt uavhengig av kjønn og alder. Innvandrere har imidlertid noe lavere tillit til dette.

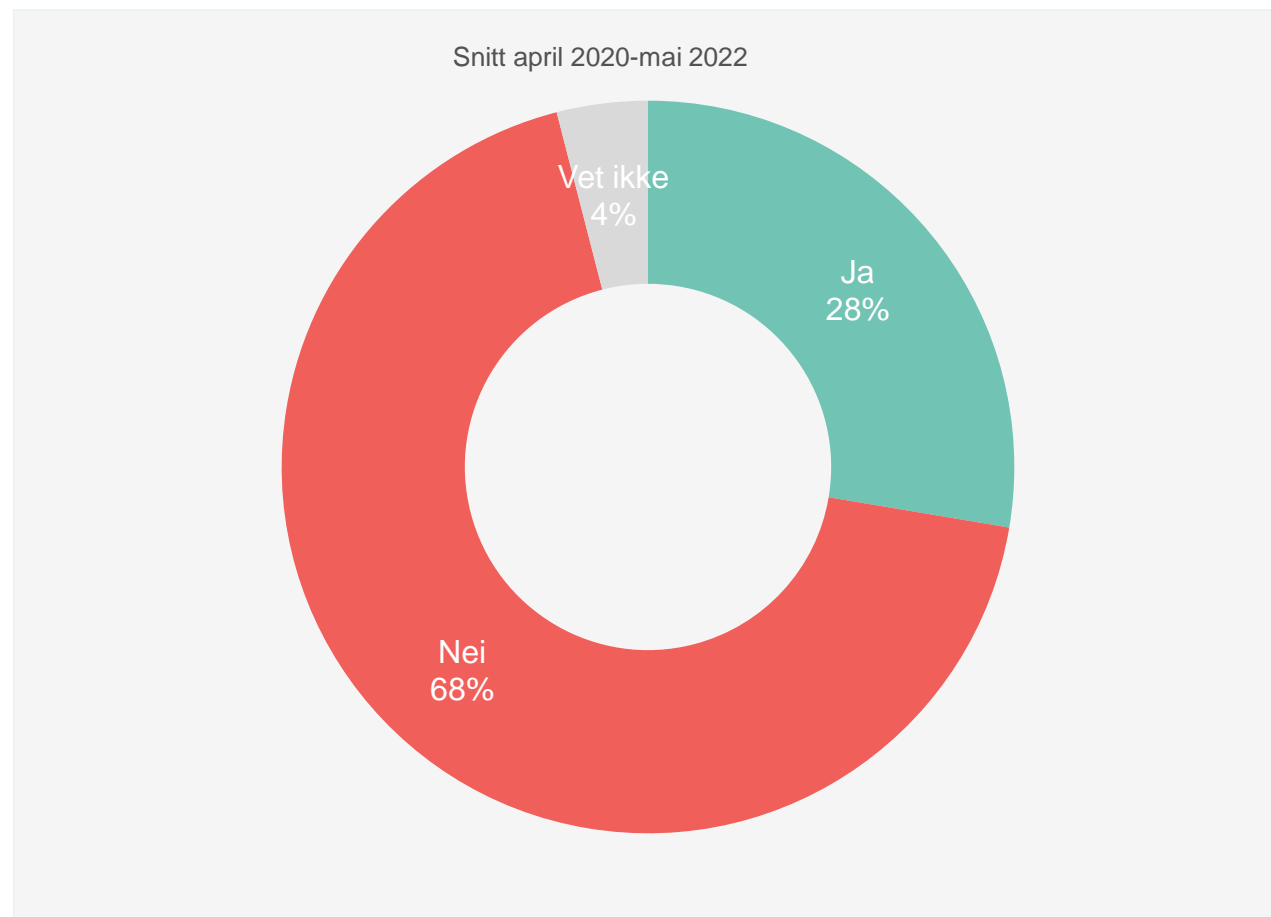
n= 99.642

? Jeg har tillit til at jeg vil få tilstrekkelig behandling av helsevesenet om jeg skulle bli smittet av koronaviruset

Unnlatt eller utsatt å oppsøke helsetjenester

- Tre av ti nordmenn har unnlatt eller utsatt å oppsøke helsetjenester som følge av koronaepidemien.
- Kvinner oppgir dette i større grad enn men (31 vs. 25 prosent).
- Andelen er høyest blant de unge og faller med økende alder (fra 36 prosent av de under 30 år, til 19 prosent av de over 60 år).
- Den delen av befolkningen som oppgir at de opplever hverdagen som psykisk belastende på grunn av korona, oppgir også i høyere grad at de har unnlatt eller utsatt å oppsøke helsetjenester.

n= 49.981

? Har du unnlatt eller utsatt å oppsøke helsetjenester som følge av koronaepidemien? For eksempel fastlege, hjemmehjelp, psykolog eller lignende.

A photograph of a person sitting in a patterned armchair in a cafe or living room setting. The person is wearing a grey sweater and red pants, and is holding a smartphone. In the foreground, their legs are crossed, wearing black boots. A small round table with a coffee and a pumpkin is visible in the background. A semi-transparent blue banner is overlaid on the bottom half of the image, containing the text '4. ADFERD OG ETTERLEVELSE'.

4. ADFERD OG ETTERLEVELSE

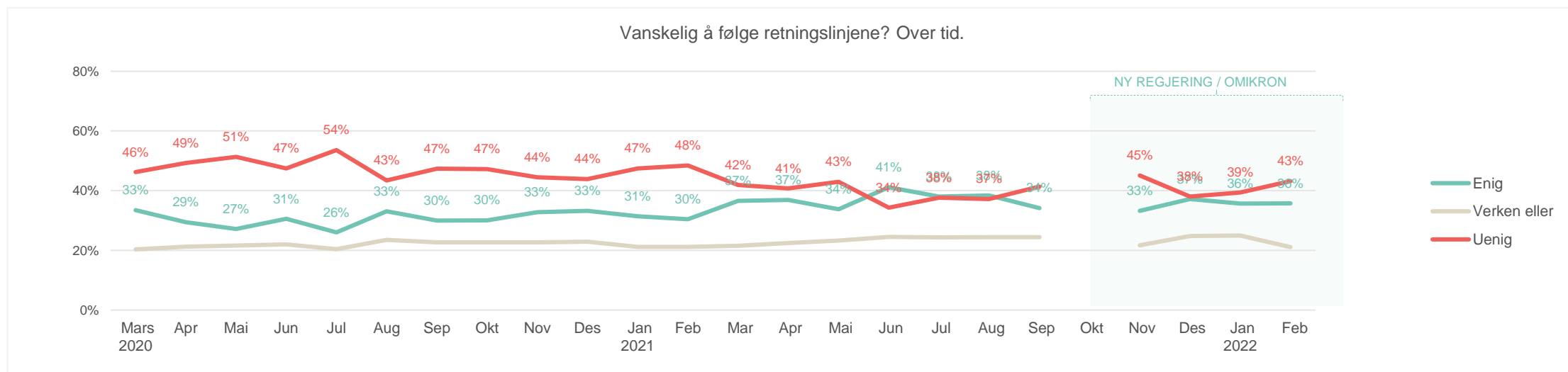
4 ADFERD OG ETTERLEVELSE

UTVALGTE INDIKATORER:

- *Jeg synes det er vanskelig å vite om jeg til enhver tid følger retningslinjer som gjelder for meg*
- *Har du den siste uken vært i situasjoner hvor mange var samlet uten at det var mulig å holde en meters avstand til andre?*
- *Klarer du å begrense antall nærkontakter til det som er anbefalt?*
- *Er du like oppmerksom på å vaske hender og holde avstand for tiden, sammenlignet med tidligere i koronaepidemien?*
- *Er du positiv eller negativ til at vi skal bruke munnbind i Norge?*
- *Er du selv hovedsakelig hjemmeværende, for eksempel har hjemmekontor, for tiden?*

Er retningslinjene forståelige?

- Omtrent en av tre synes det er vanskelig å vite om de til enhver tid følger retningslinjene som gjelder for dem. Som gjennomsnitt for perioden fra mars 2020 til og med februar 2022 oppgir 33 prosent dette.
- Dette gjelder i all hovedsak i alle grupper, men er noe høyere blant eldre over 60 år (36 prosent) og blant kvinner enn menn (34 mot 31 prosent). Det er ingen forskjell knyttet til om man har innvandringsbakgrunn eller ikke.
- Andelen som synes reglene er vanskelige å forstå har vært forholdsvis stabil gjennom pandemien, men flere synes dette i 2022 enn i 2020 (36 vs. 31 prosent). Dette kan rimeligvis ha sammenheng med at retningslinjer og råd stadig endres og generelt lite forutsigbarhet i en pandemi.

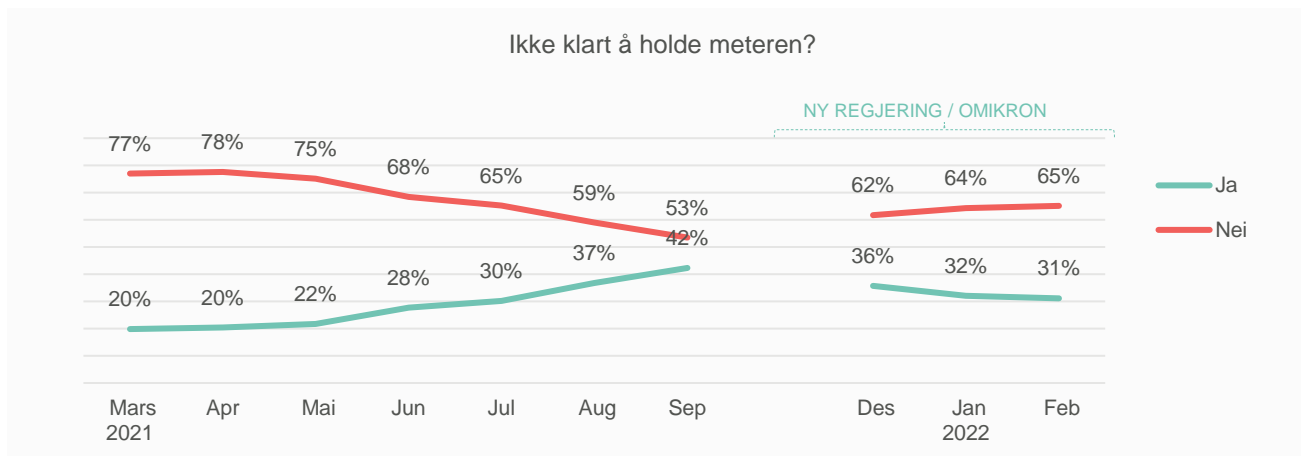

n= 83.712 ? Jeg synes det er vanskelig å vite om jeg til enhver tid følger retningslinjer som gjelder for meg

Sosial distansering

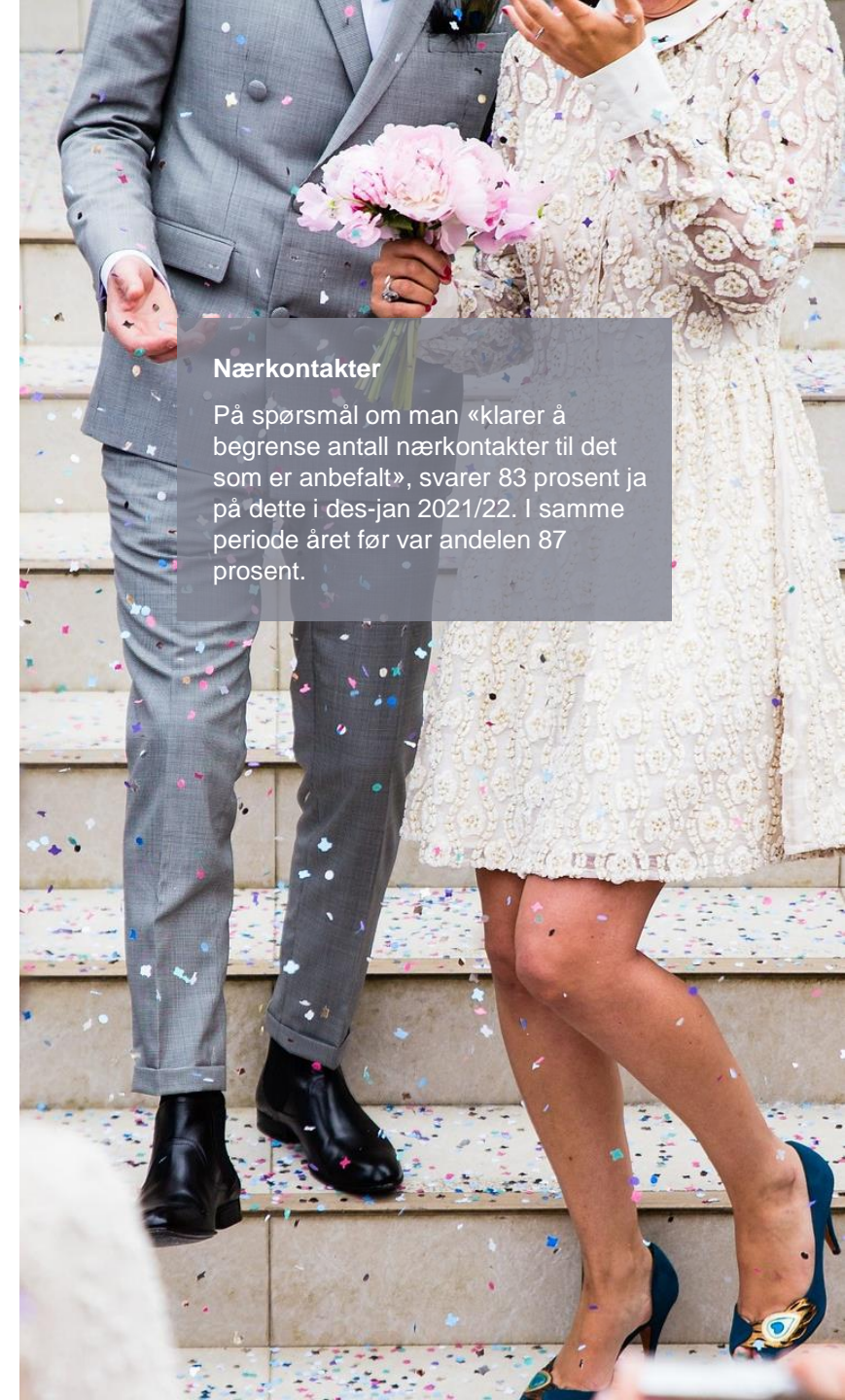
- I (omikron)perioden fra desember 2021 til og med februar 2022 driver et klart flertall av befolkningen med sosial distansering igjen. I snitt oppgir 64 prosent at de den siste uken *ikke* har vært i situasjoner hvor mange var samlet uten at det var mulig å holde en meters avstand.
- Mens denne andelen var nede på 42 prosent i september 2021 (full gjenåpning), økte den til 62 prosent i desember og holdt seg på dette nivået videre (64 prosent i januar og 65 prosent i februar). Dette nivået er likevel noe lavere enn tidligere perioder/bølger i pandemien,
- Generelt øker andelen som klarer å opprettholde avstanden med økende alder.

n= 13814

?

Har du den siste uken vært i situasjoner hvor mange var samlet uten at det var mulig å holde en meters avstand til andre?

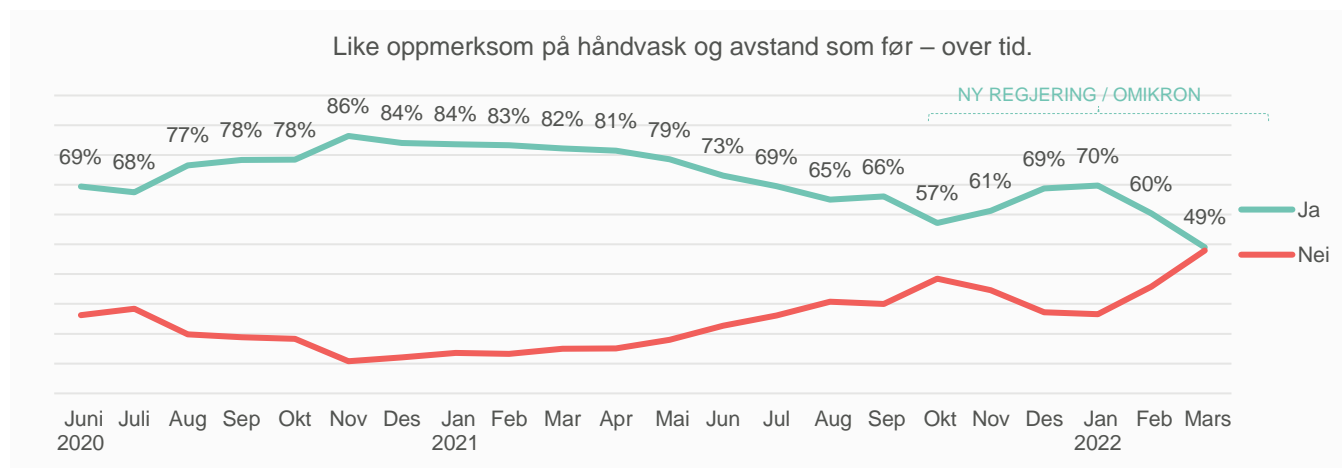

Nærkontakter

På spørsmål om man «klarer å begrense antall nærkontakter til det som er anbefalt», svarer 83 prosent ja på dette i des-jan 2021/22. I samme periode året før var andelen 87 prosent.

Like flink på håndvask og avstand som før?

- Fra oktober til november 2021 skjer et trendsifte hvor folk igjen blir flinkere på å vaske hender og holde avstand. Denne praksisen hadde hatt en svakt nedadgående kurve gjennom hele 2021 og falt markant etter åpningen i september. Når trenden snur i november, kan det dels sees i lys av at folk også i økende grad er bekymret for smitteøkning (nye nasjonale anbefalinger/tiltak ikke er kommet ennå).
- I november 2021 øker altså andelen for første gang på et år, fra 57 til 61 prosent. Økningen fortsetter i desember og januar hvor 70 prosent oppgir at de er like oppmerksomme på å vaske hender og holde avstand som tidligere i pandemien. Deretter faller dette raskt, og mars 2022 er første gang i pandemien at det ikke er et flertall som opprettholder håndvask og avstand.

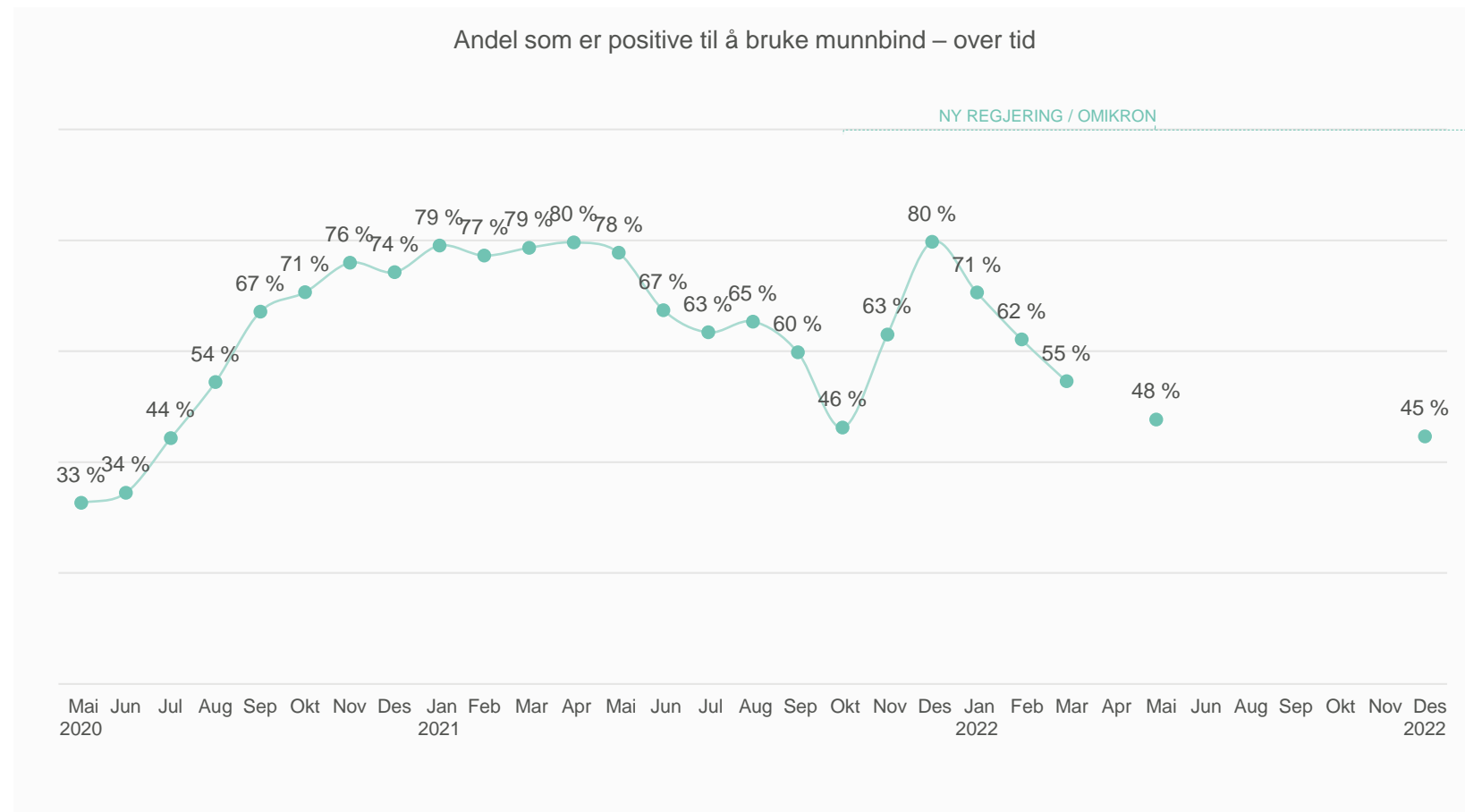
n= 59356

?

Er du like oppmerksom på å vaske hender og holde avstand for tiden, sammenlignet med tidligere i koronaepidemien?

Alle har brukt munnbind

- Allerede før sommeren i 2020 var en av tre nordmenn positive til å bruke munnbind. Det var før munnbind ble anbefalt av helsemyndighetene. Folks villighet til å bruke munnbind har deretter økt, særlig i perioder med smitte og tiltak, og toppet seg i april og desember 2021 hvor 80 prosent var positive til munnbind.
- Fortsatt er det flere som er positive enn negative til et munnbind-gjensyn om situasjonen krever det.
- I desember 2022 sier 45 prosent av befolkningen at de er positive til at vi skal bruke munnbind. 29 prosent er negative, mens resten svarer verken eller.

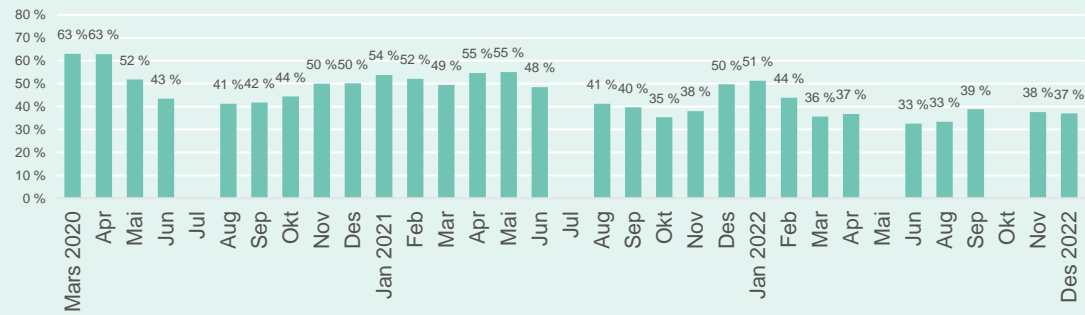
n= 76.929

? Er du positiv eller negativ til at vi skal bruke munnbind i Norge?

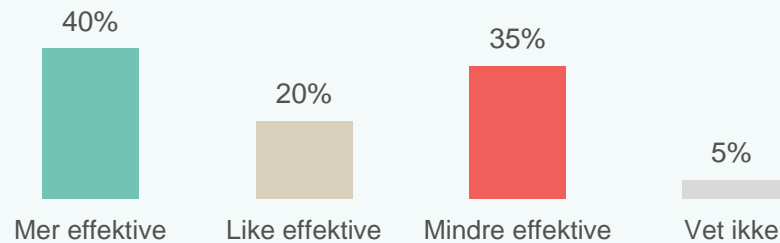
Hjemmekontor kommet for å bli?

Andel av befolkningen som hovedsakelig er hjemme/har hjemmekontor

- Totalt i pandemien oppgir 45 prosent av befolkningen at de hovedsakelig hjemmeværende, for eksempel har hjemmekontor, for tiden.
- **Hvis vi kun ser på arbeidsstyrken, så oppgir 36 prosent at de hovedsakelig har hjemmekontor for tiden.**
- Bruken av hjemmekontor i arbeidslivet har ikke alltid økt etter at myndighetene har gitt råd eller påbud om det, og hjemmekontor kan være et eksempel på et tiltak hvor etterlevelsen har vært mer mangelfull.
- Samtidig kan bruken av hjemmekontor se ut til å ha stabilisert seg og være et eksempel på en varig endring eller «ny normal» etter pandemien.

Syn på digitale versus fysiske møter – i arbeidsstyrken

- Åtte av ti **arbeidstakere** har deltatt på digitale møter i pandemien. Av disse anser flertallet at digitale møter er minst like effektive som fysiske møter (totalt 60 prosent, hvorav 40 prosent sier mer effektivt, og 20 prosent like effektivt).

5. TILTAKSBYRDE OG PÅKJENNING

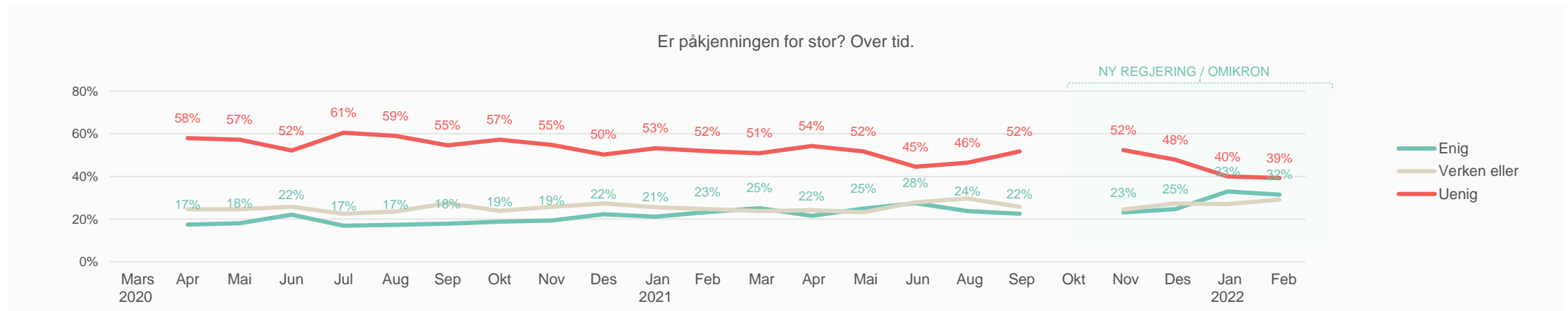
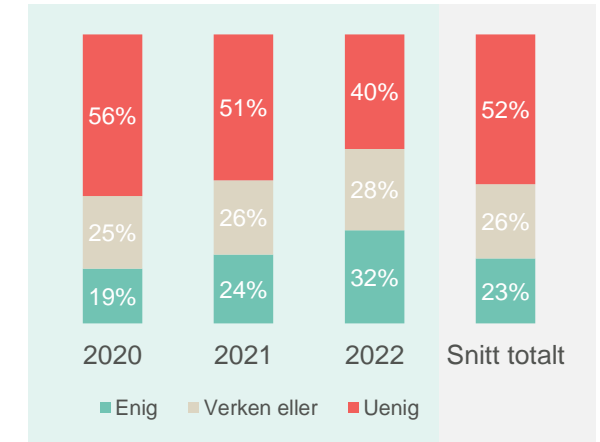
5 TILTAKSBYRDE OG PÅKJENNING

UTVALGTE INDIKATORER:

- *Påkjenningen på det norske folk er blitt for stor til at myndighetenes tiltak for å begrense koronasmitte kan forsvares*
- *Opplever du økt konfliktnivå, stress eller negativ stemning i familien i disse dager?*
- *Har du den siste uken gitt en klem til noen som ikke bor i din husstand?*
- *Savner du mer kontakt med andre mennesker?*
- *Har du i all hovedsak sluttet å gå ut av huset, som følge av koronaepidemien?*
- *Er din fysiske form bedre, dårligere eller uendret nå sammenlignet med før koronautbruddet?*
- *Har du fått smerter i nakke, rygg eller lignende plager på grunn av mer hjemmekontor og/eller mer stillesittende tilværelse etter koronautbruddet?*
- *Føler du deg ensom for tiden som følge av koronaepidemien?*
- *Jeg opplever min nåværende livssituasjon og hverdag som psykisk belastende, som følge av endringer i hverdagsrutiner knyttet til konsekvenser av koronautbruddet*
- *Tror du at de eldre i samfunnet tross alt har det bra eller dårlig for tiden?*
- *Tror du at de yngre i samfunnet tross alt har det bra eller dårlig for tiden?*
- *Totalt sett, hvordan vurderer du din egen situasjon akkurat nå? Vil du si at det går bra med deg, dårlig med deg eller verken bra eller dårlig?*

Er påkjenningen for stor til at tiltakene kan forsvares?

- Befolkningen har i all hovedsak gitt sin tilslutning til tiltaksnivået gjennom pandemien.
- Totalt for pandemien sier kun 23 prosent seg enig i at *påkjenningen på det norske folk er blitt for stor til at myndighetenes tiltak for å begrense koronasmitte kan forsvares*. Over halvparten (52 prosent) var uenig, mens resten svarer verken eller.
- Samtidig har andelen enig vært noe stigende over tid, og særlig i januar-februar 2022 øker denne andelen – men fortsatt mener flertallet at tiltakene kan forsvares.

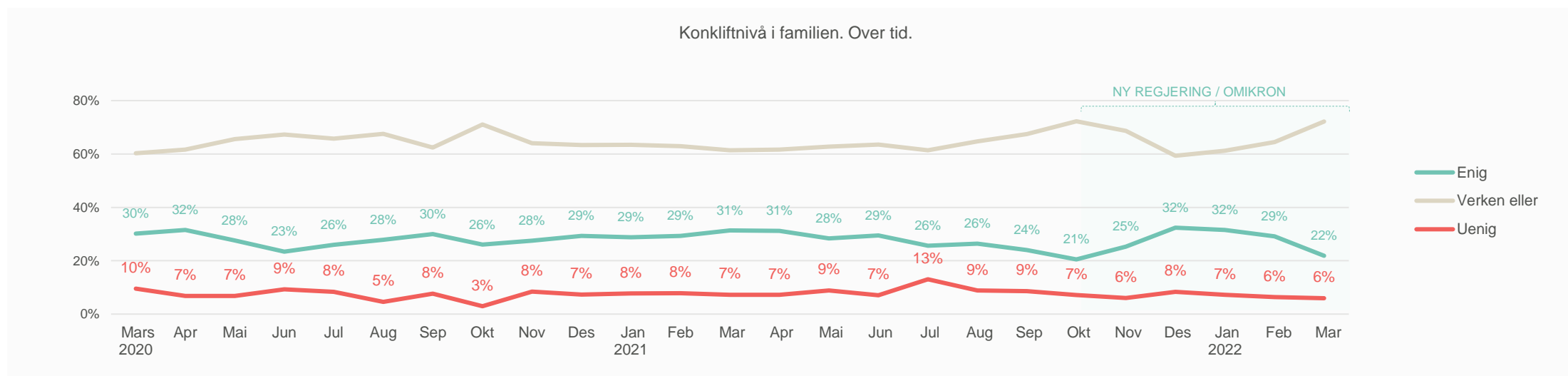
n= 64.662

? Påkjenningen på det norske folk er blitt for stor til at myndighetenes tiltak for å begrense koronasmitte kan forsvares

Konfliktnivå i familier

- I perioden fra mars 2020 t.o.m. mars 2022 oppgir totalt 28 prosent av foreldre (med hjemmeboende barn) økt konfliktnivå, stress eller negativ stemning i familien.
- Nivået har generelt vært høyere i perioder med høyt smittetrykk og tiltaksnivå, og nådde 32 prosent i januar 2022, som er høyeste nivå målt i pandemien (sammen med april 2020). Nivået var på sitt laveste i oktober 2021 (21 prosent) etter full gjenåpning.

n= 23.699 ? Opplever du økt konfliktnivå, stress eller negativ stemning i familien i disse dager?

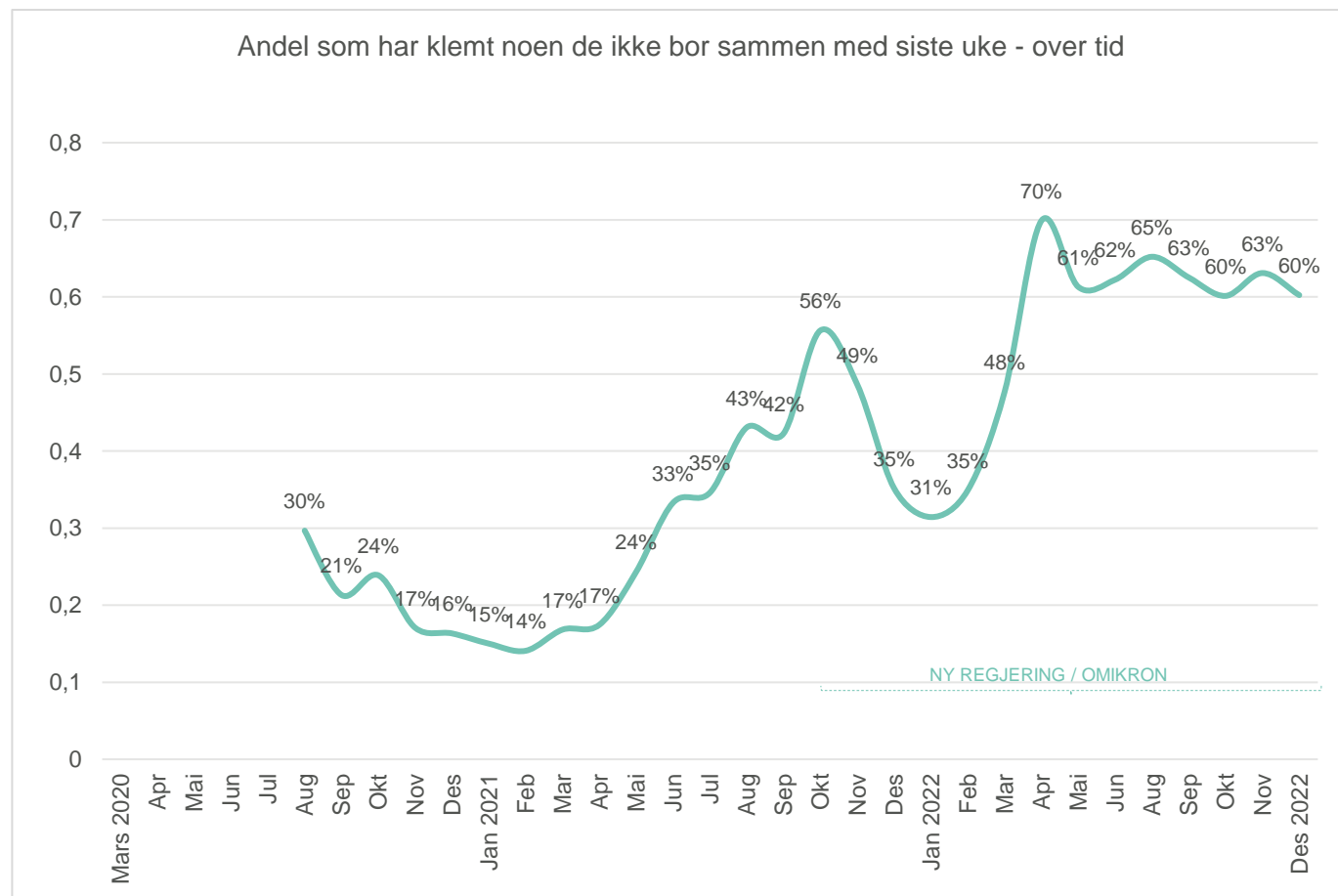
Klemming

Når vi ser på andelen som har klemt noen utenfor egen husstand siste uken, så ser vi at dette i stor grad har variert med smitte- og tiltaksnivået.

Klemmeutviklingen er en god indikasjon på at folk raskt endrer adferd og tilpasser seg nye smitte- og tiltakssituasjoner, men også interessant i lys av at klemming/fysisk berøring antas å ha stor betydning for både fysisk og psykisk velvære.

Klemmingen lå på rundt to av ti i perioden frem til og med sommeren 2021, men steg til cirka annenhver i gjenåpningsfasen på høsten. Men fra november, med økende smitte, faller denne andelen kraftig og ved årsskiftet er det kun tre av ti som klemmer noen utenfor husstanden. I februar snur det og «eksploderer» i mars-april hvor hele syv av ti klemmer noen de ikke bor sammen med. Deretter har klemmingen stabilisert på litt lavere nivå med rundt seks av ti.

Det er de som er yngre, kvinner, samt folk i Oslo som klemmer mest.

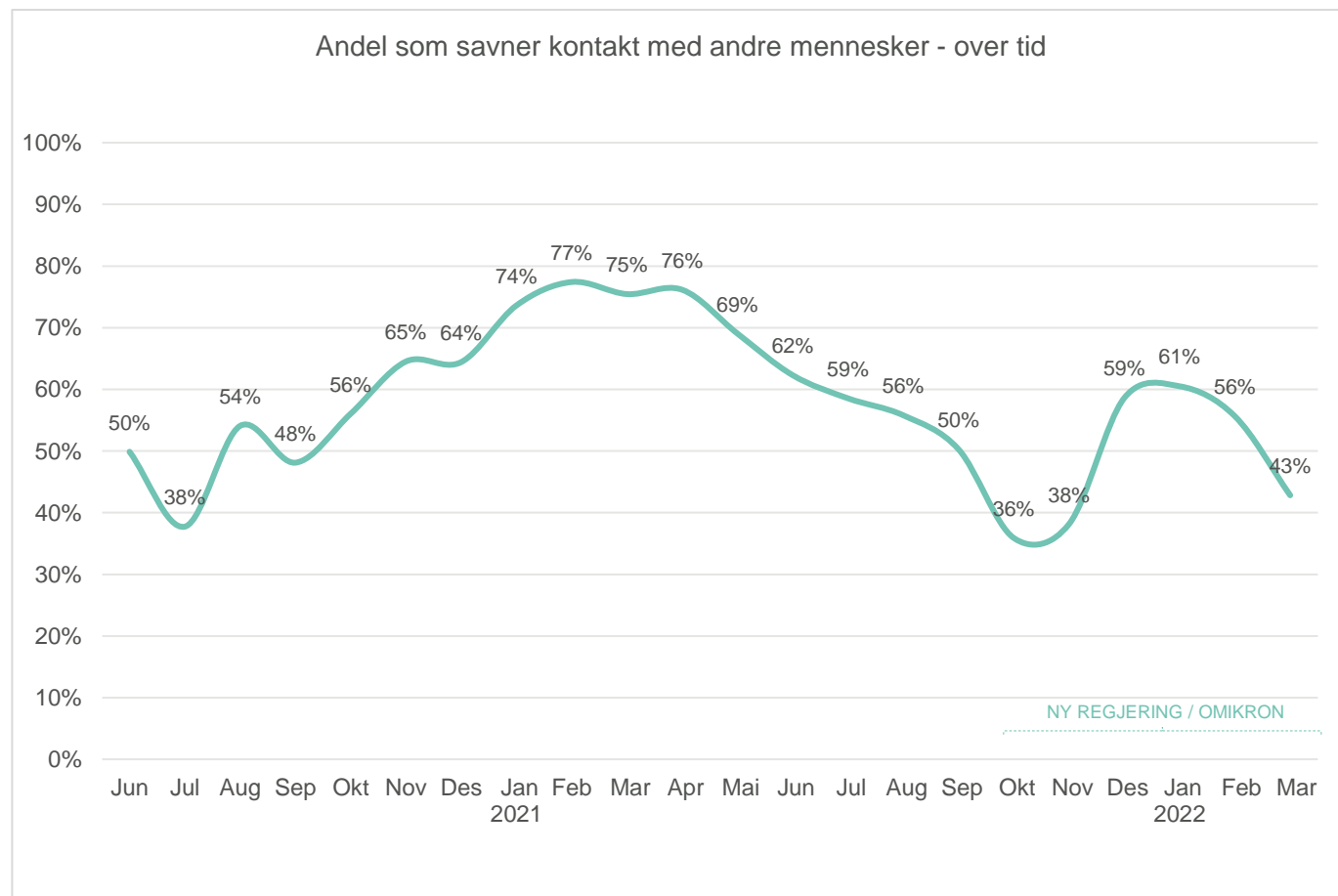
n= 54.268

? Har du den siste uken gitt en klem til noen som ikke bor i din husstand?

Savn av menneskelig kontakt

Savnet av kontakt med andre mennesker topper seg i tråd med bølgene i pandemien og rundt seks av ti oppgir dette i desember 2021-januar 2022 (mot syv av ti i den forrige smittebølgen).

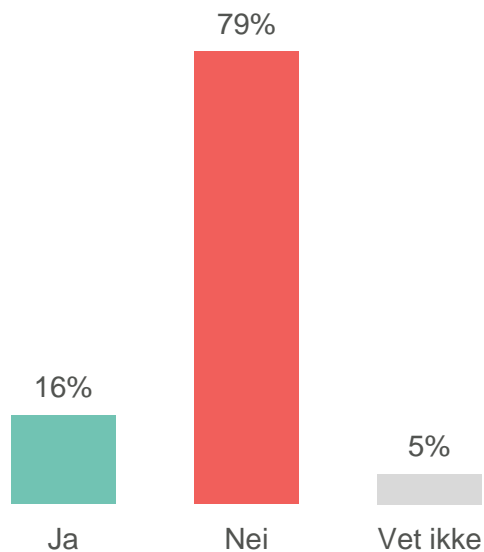
n= 60.518

? Savner du mer kontakt med andre mennesker?

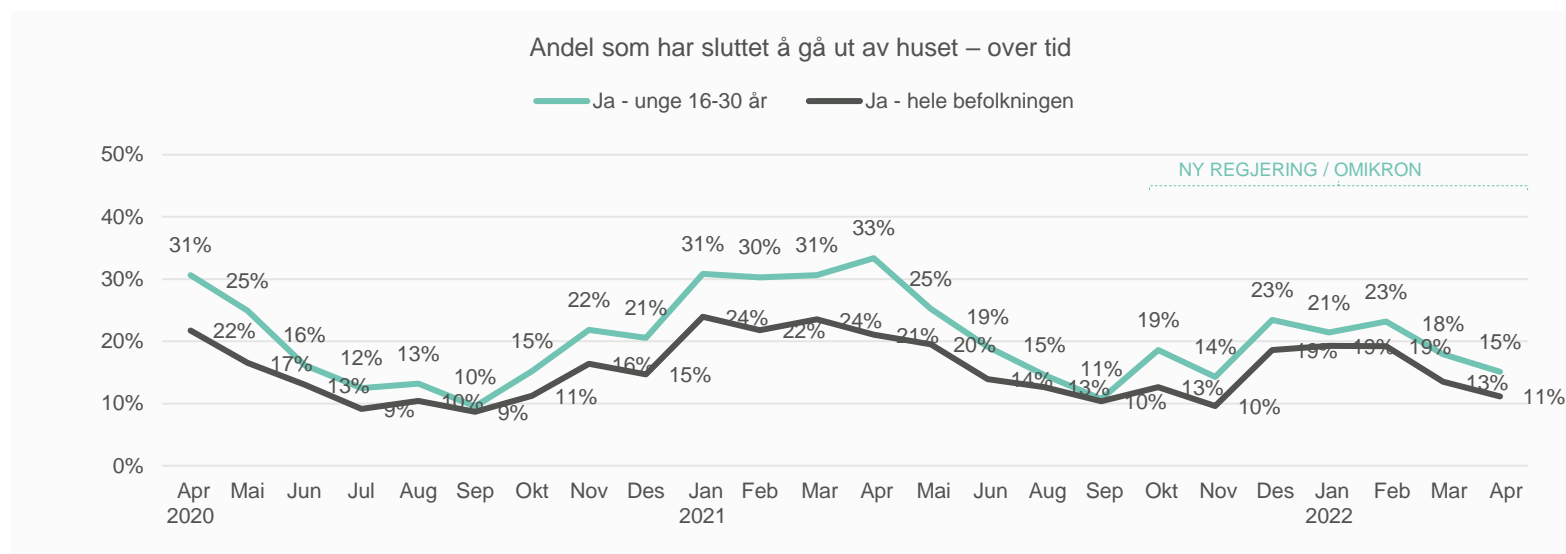

Sluttet å gå ut av huset

Sluttet å gå ut av huset.
Snitt april 2020-april 2022

- Totalt i perioden fra april 2020 til april 2022 oppgir 16 prosent av befolkningen at de i all hovedsak har sluttet å gå ut av huset, som følge av pandemien. De yngre under 30 år, samt eldre over 80 år, oppgir dette i størst grad (hhv. 21 prosent og 19 prosent, mot 15 prosent i aldersgruppen mellom 30 og 79 år).
- Andelen som i all hovedsak har sluttet å gå ut av huset, øker så klart i perioder med smitte og restriksjoner, og gjelder hver fjerde under 30 år i omikron-bølgen.

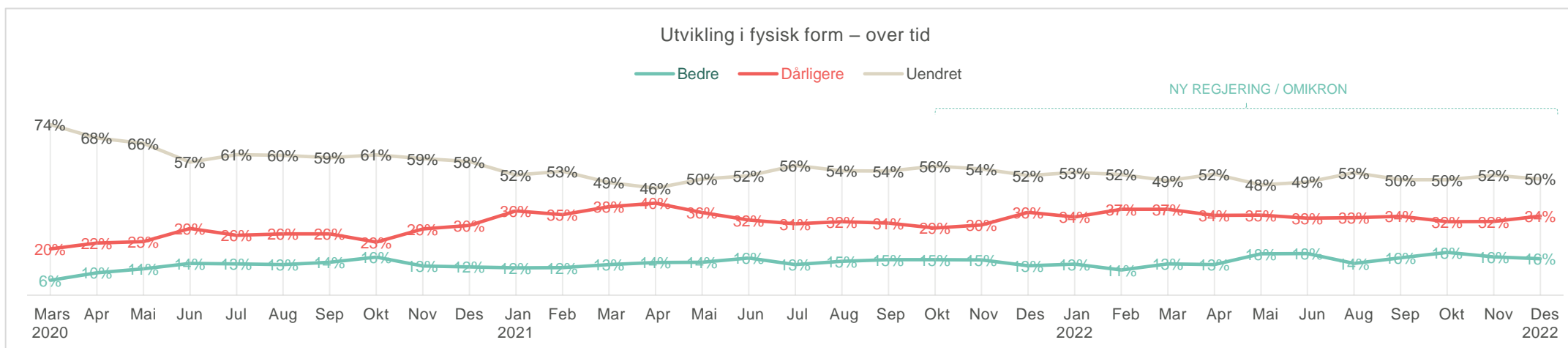
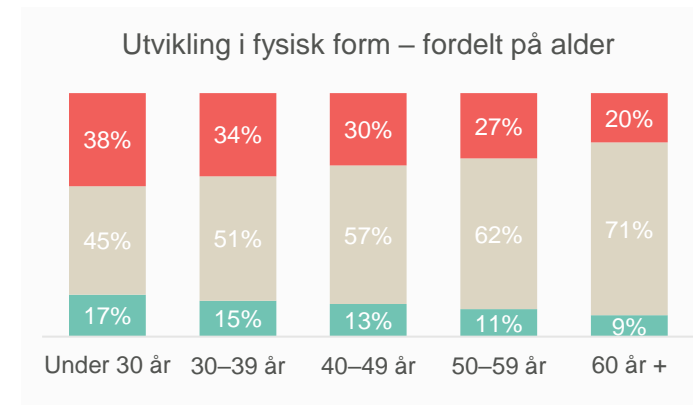
n= 71.702

? Har du i all hovedsak sluttet å gå ut av huset, som følge av koronaepidemien?

Fysisk form

- Totalt i perioden fra mars 2020 og ut året 2022 oppgir 31 prosent at de har fått dårligere fysisk form etter koronautbruddet, mot 14 prosent som oppgir bedre form. Andelen har vært forholdsvis stabile gjennom pandemien og kanskje hatt mindre oppsving i åpningsfaser enn man kunne trodd. Dette kan kanskje være et signal om at det kan være vanskelig og tar tid for mange å vende tilbake til samme aktivitets- og treningsvaner som man hadde før pandemien/nedstengingen.
- De unge under 30 år har hatt størst endring i fysisk form, men også de oppgir i dobbelt så stor grad å ha fått dårligere enn bedre form (38 mot 17 prosent). Andelen som har endret fysisk form faller med alderen.

n= 84.053

? Er din fysiske form bedre, dårligere eller uendret nå sammenlignet med før koronautbruddet?

Smerter i nakke og rygg

- En av fire nordmenn oppgir at de har fått smerter i nakke, rygg eller lignende plager **på grunn av** mer hjemmekontor og/eller mer stillesittende tilværelse etter koronautbruddet (26 prosent i februar 2022, som er i tråd med pandemien totalt siden mars 2020 (25 %)).

n= 18852

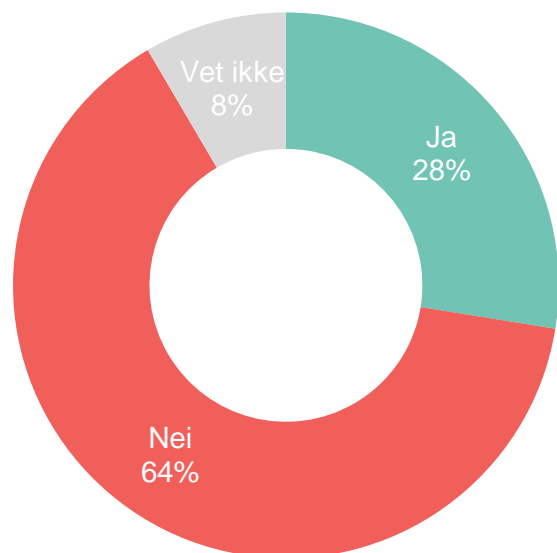
?

Har du fått smerter i nakke, rygg eller lignende plager på grunn av mer hjemmekontor og/eller mer stillesittende tilværelse etter koronautbruddet?

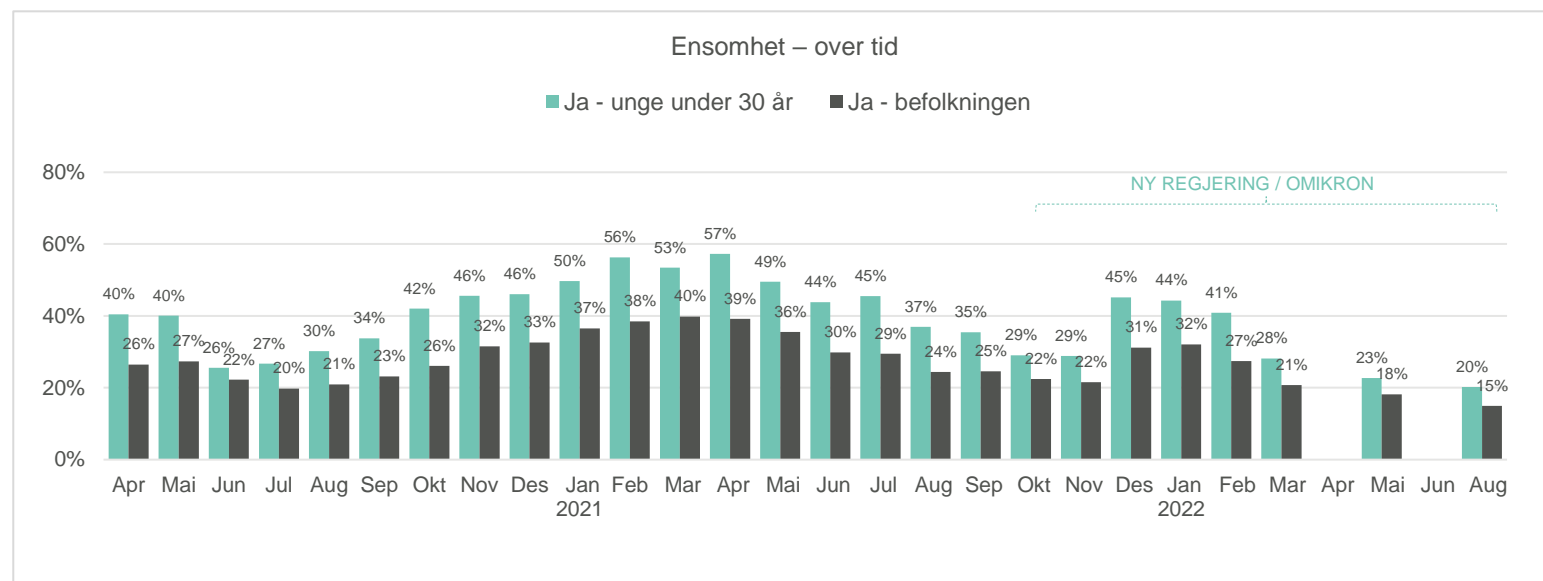

Ensomhet

Snitt april 2020-august 2022

- Totalt har tre av ti nordmenn følt seg ensom som følge av pandemien (28 %).
- Ensomheten øker naturlig nok i perioder med nedstenging og særlig blant de yngre under 30 år, hvor mer enn annenhver har vært ensom i perioder av pandemien. Men også i perioder med «full åpning» er de yngre mer ensomme enn befolkningsgjennomsnittet.

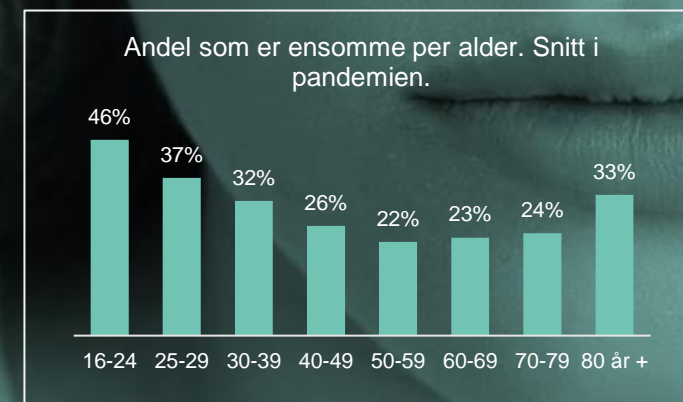
n= 98.173

? Føler du deg ensom for tiden som følge av koronaepidemien?

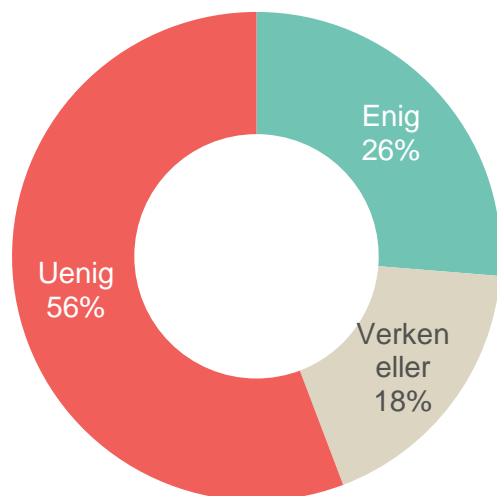
Ensomhet forts.

- I tillegg til de unge er det særlig de eldste over 80 år som opplever ensomhet som følge av koronapandemien. Videre er det en større andel av de med innvandringsbakgrunn som opplever ensomhet enn av de uten innvandringsbakgrunn (41 vs. 31 prosent, i 2021-2022). Samtidig er det en større andel av de som bor i Oslo enn i resten av landet, og hele 44 prosent av de med kun en person i husholdningen sier de er ensomme på grunn av pandemien (mot 27 prosent blant de som er flere i husstanden).
- **De som opplever ensomhet som følge av pandemien, er også mer bekymret for økonomi enn andre, både for egen økonomi (31 vs. 20 prosent) og for landets økonomi (51 vs. 40 prosent). Hele 28 prosent av de som er ensomme oppgir at de har fått dårligere råd, mot 13 prosent blant de som ikke er ensomme. Samtidig ser vi at de som har mistet jobben, er permittert eller frykter dette, i større grad opplever ensomhet enn andre (39 mot 28 prosent).**
- De som føler seg ensomme som følge av koronapandemien oppgir i noe mindre grad enn andre at de har tillit til helsemyndighetenes tiltak (60 vs. 70 prosent). De er også noe mer bekymret for å bli smittet (41 vs. 34 prosent), samt har noe mindre tillit til at de vil få tilstrekkelig behandling av helsevesenet dersom de blir smittet (74 vs. 80 prosent).
- Blant de som føler seg ensomme som følge av koronapandemien, er det 52 prosent som opplever nåværende livssituasjon som psykisk belastende, mot 17 prosent av de som ikke føler seg ensomme.

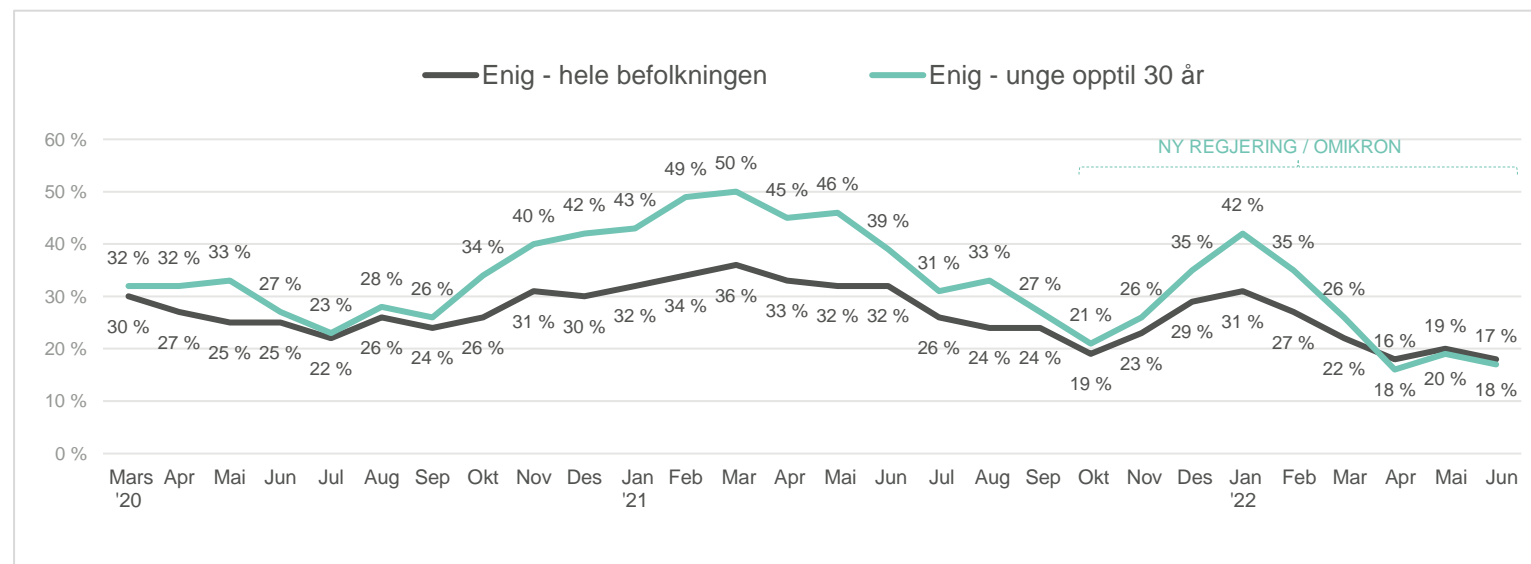

Psykisk belastning

Snitt mars 2020-december 2022

- I snitt for pandemien oppgir en av fire nordmenn (26 prosent) at de opplever hverdagen som psykisk belastende som følge av endrede hverdagsrutiner på grunn av koronasituasjonen.
- Andelen som opplever hverdagen som psykisk belastende har variert gjennom pandemien. I all hovedsak øker andelen i perioder med høyt smitte- og tiltaksnivå. Den siste «toppen» ble nådd i januar 2022 (31 prosent). Andelen faller til 17 prosent i juni, og er den samme i desember 2022.
- Spesielt de unge opplever dette (i snitt en av tre under 30 år).

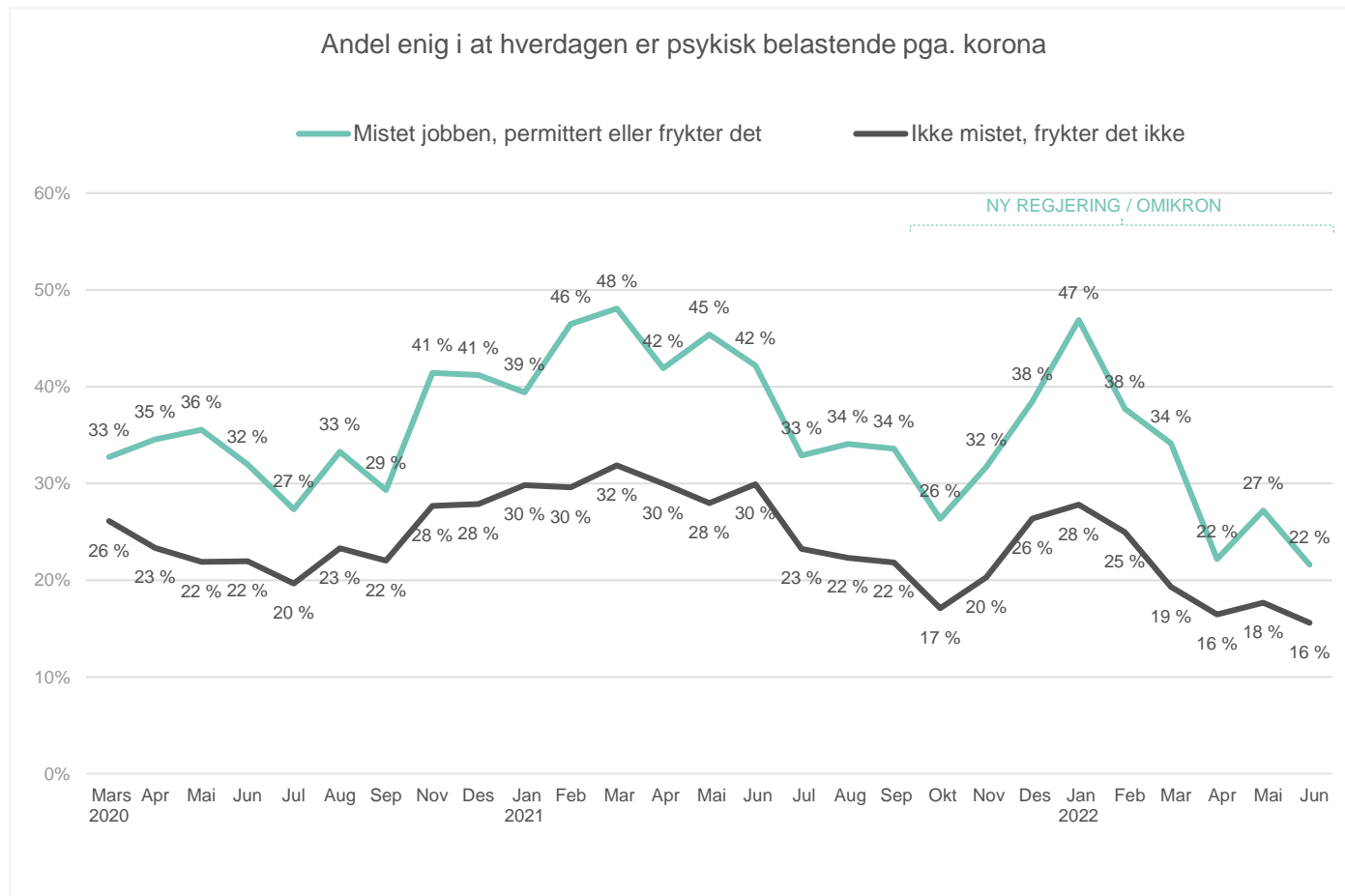
n= 116.658

?

Jeg opplever min nåværende livssituasjon og hverdag som psykisk belastende, som følge av endringer i hverdagsrutiner knyttet til konsekvenser av koronautbruddet

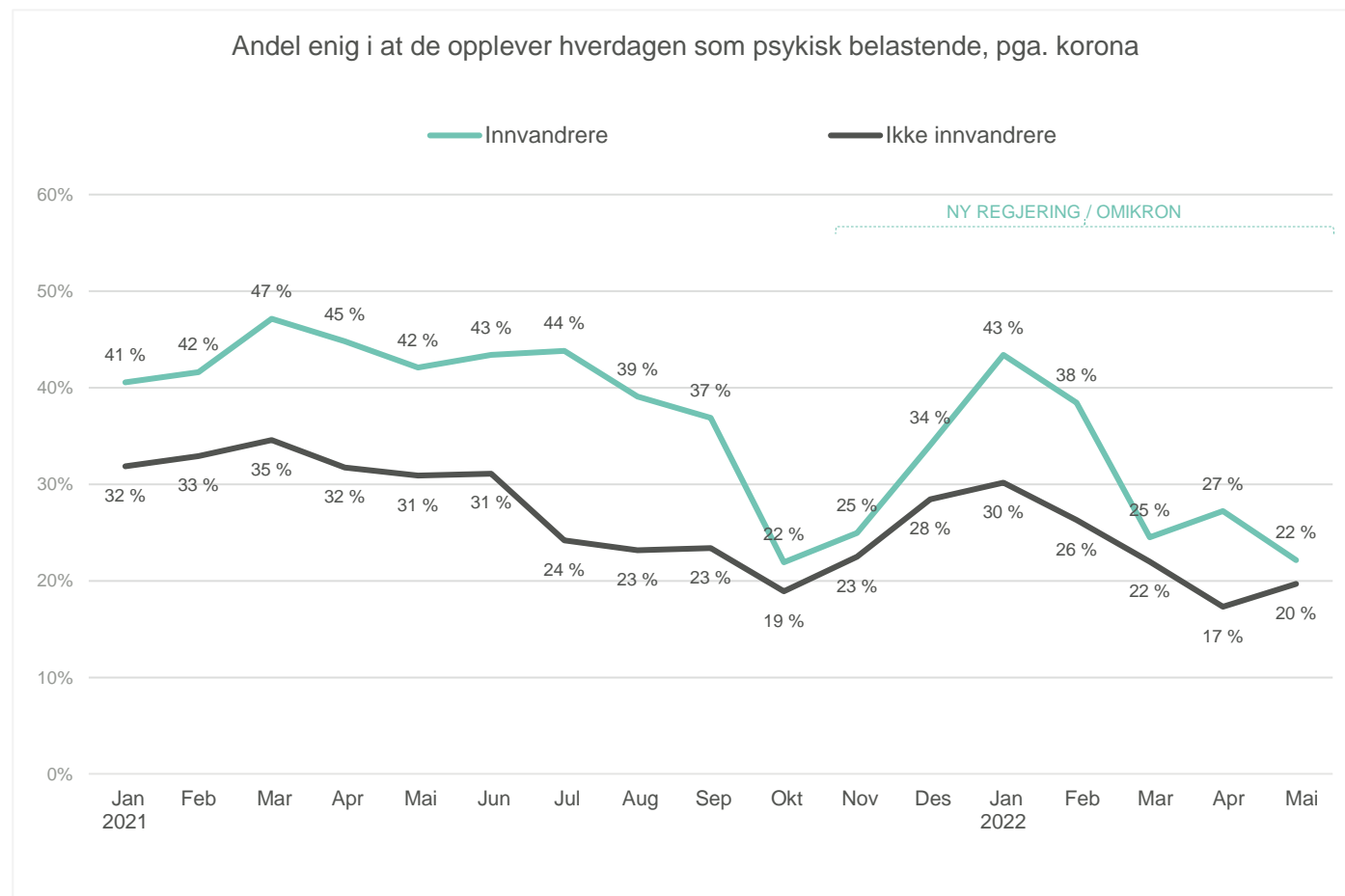

Psykisk belastning forts.

- En annen gruppe som i større grad enn andre opplever hverdagen som psykisk belastende i pandemien er de som har mistet eller frykter å miste jobben.
- I denne gruppen er det i snitt 35 prosent som oppgir dette, mot 24 prosent blant andre. Gjennom hele pandemien er det klar forskjell på hvordan disse to gruppene opplever hverdagen psykisk belastende.

Psykisk belastning forts.

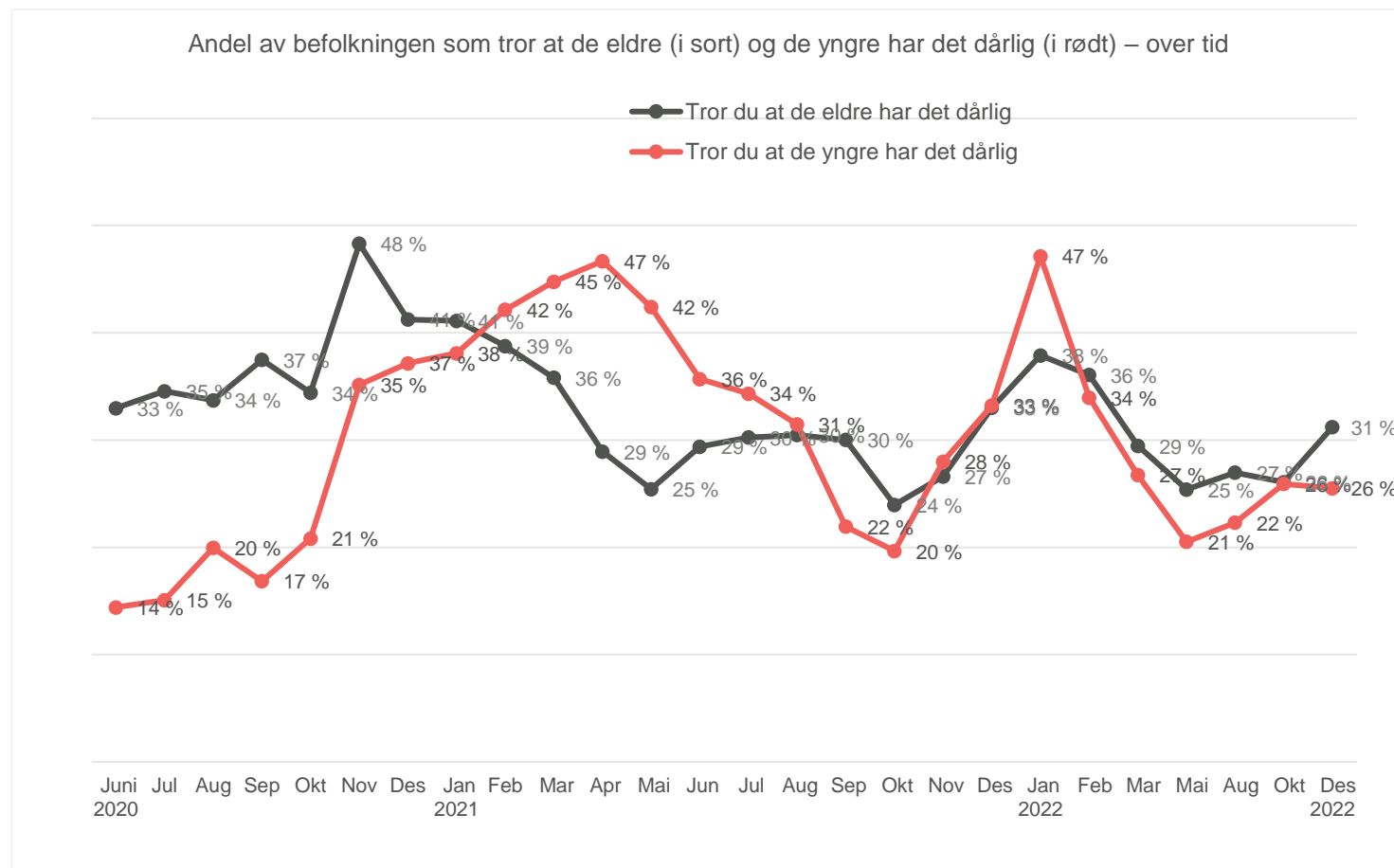

- Det er også en klar forskjell mellom de med og uten innvandrerbakgrunn på spørsmålet om psykisk belastning (kun identifisert i data fra 2021 og 2022).
- I perioden fra januar 2021 til og med mai 2022 er det 36 prosent av de med innvandrerbakgrunn som sier seg enig i påstanden, mot 26 prosent av de uten innvandrerbakgrunn.
- Generelt er avstanden mellom gruppene større i perioder med nedstenging og mindre i perioder med åpning.

De yngre vs. de eldre

- I pandemiens første fase var oppmerksomheten rettet mot de eldres utfordringer, men i februar 2021 kom et trendskifte med mer fokus på de yngre. Mens flere trodde at de eldre enn de yngre hadde det dårlig frem til februar 2021 – trodde flere at de unge sliter mest i perioden februar-august 2021.
- Etter gjenåpningen i september 2021 tror samfunnet på ny at de yngre har det best for tiden. Dette snur midt under siste nedstengingen, men siden februar 2022 har i hovedsak flere trodd at de eldre enn de yngre har det dårlig.
- Det kan også påpekes at de unge er den aldergruppen som i størst grad tror at de eldre har det dårlig. Og i større grad enn det de eldre gjør selv.

n= 39.432

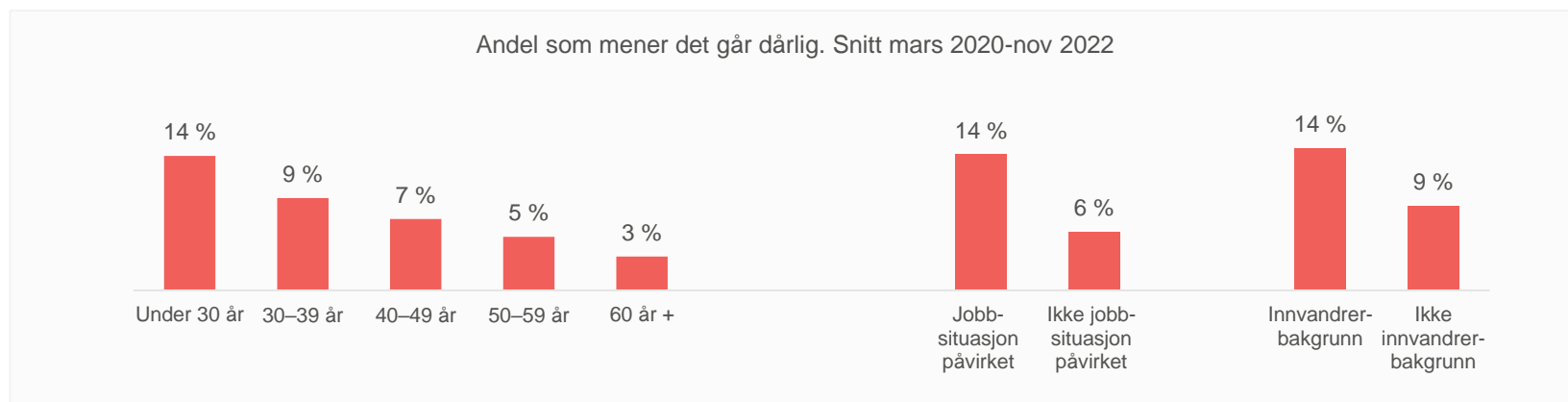
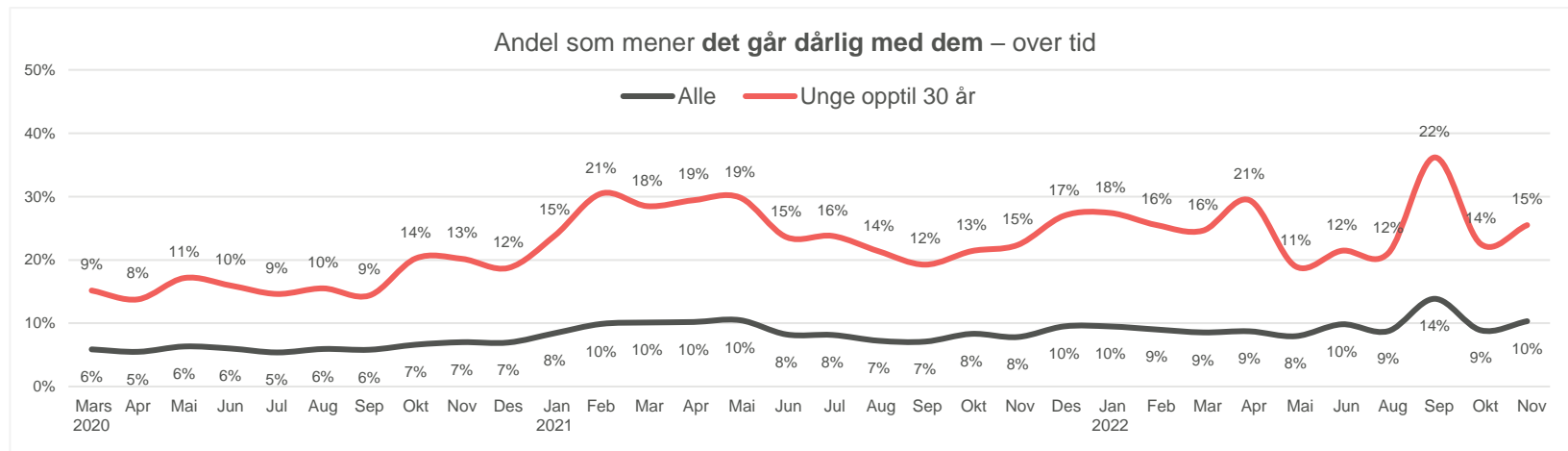
?

Tror du at de eldre i samfunnet tross alt har det bra eller dårlig for tiden? // Tror du at de yngre i samfunnet tross alt har det bra eller dårlig for tiden

Totalvurdering av egen situasjonen

- Gjennom pandemien sier i snitt 8 prosent av befolkningen at det går dårlig med dem.
- De yngste, de som har mistet jobben/er permittert, samt innvandrere svarer i større grad enn andre at det går dårlig.

n= 174.671

Totalt sett, hvordan vurderer du din egen situasjon akkurat nå? Vil du si at det går bra med deg, dårlig med deg eller verken bra eller dårlig?

A photograph of a busy city street with a blurred crowd of people. In the center, a woman with long dark hair, wearing a light-colored patterned poncho and blue jeans, stands looking directly at the camera. The background is filled with motion-blurred figures of people walking in various directions. A semi-transparent blue rectangular box is overlaid on the lower right portion of the image, containing white text.

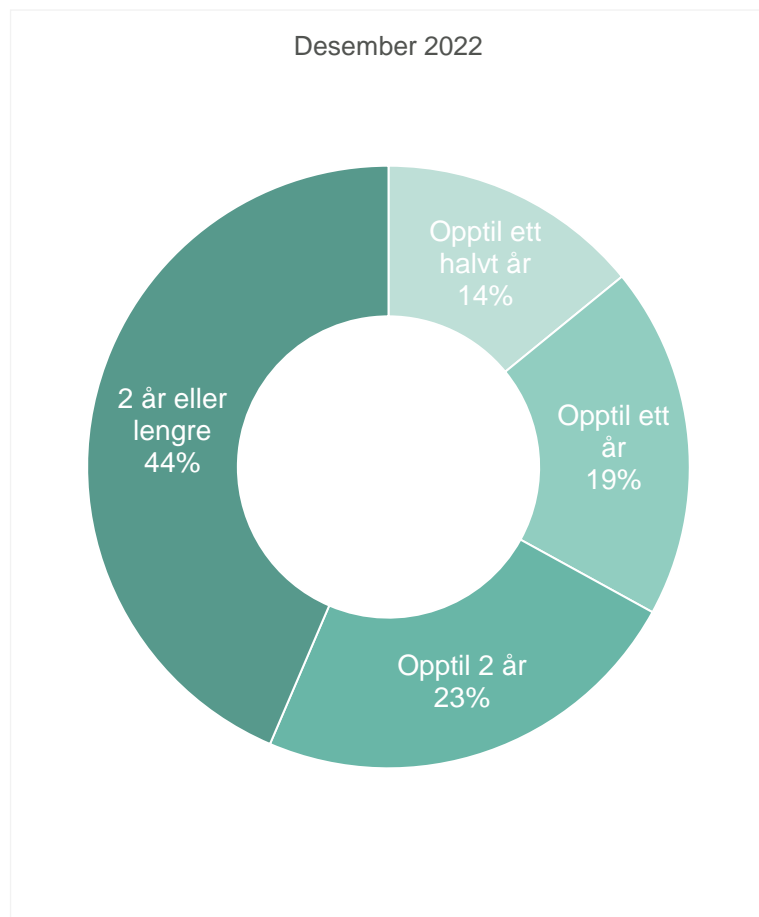
6. PANDEMIENES VARIGHET OG BEREDSKAP

6 VARIGHET OG BEREDSKAP

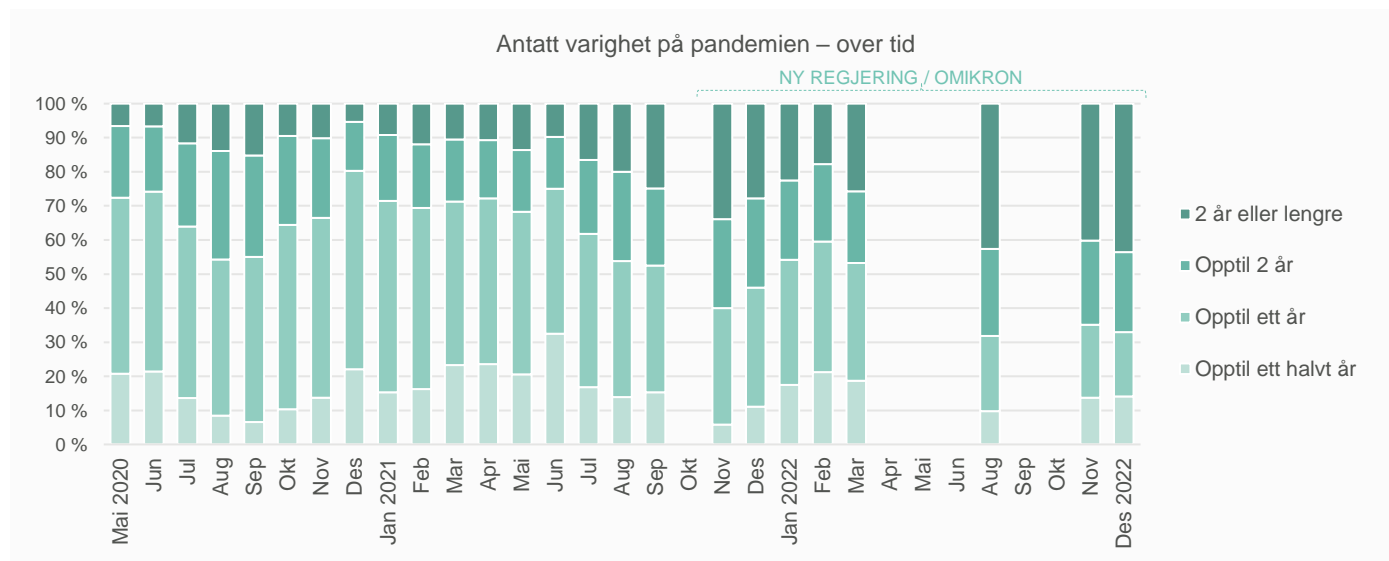
UTVALGTE INDIKATORER:

- *Hvor mye lengre tror du koronautbruddet vil vare i Norge?*
- *Tror du antall nye tilfeller av koronasmittede i Norge vil øke, reduseres eller forbli uendret?*
- *Synes du at Norge var godt nok beredt på å håndtere en pandemi som korona?*

Pandemiens varighet

- Helt i startfasen da Norge stengte ned i mars 2020, var det få som trodde at koronautbruddet ville bli så langvarig, men dette endret seg relativt raskt. På spørsmål om hvor mye lengre man tror at koronautbruddet i Norge vil vare, stilt ved utgangen av 2022, oppgir 14 prosent at koronautbruddet i Norge vil vare i opptil et halvt år til, 19 prosent opptil et år, 23 prosent opptil 2 år og 44 prosent 2 år eller lengre.

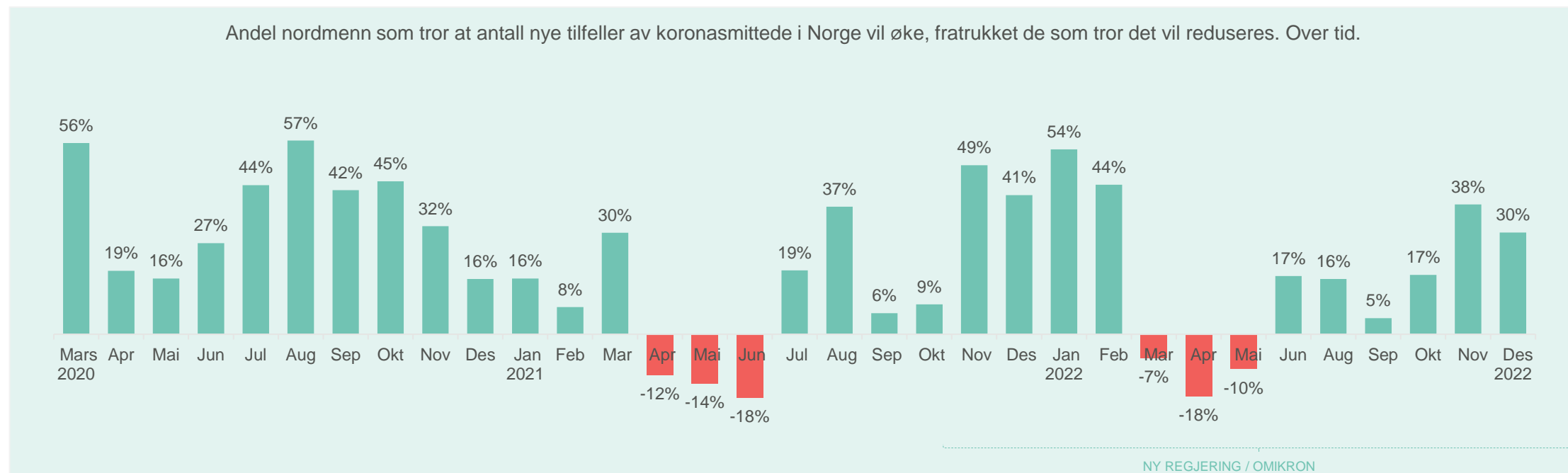
n= 51.465

? Hvor mye lengre tror du koronautbruddet vil vare i Norge?

Forventer smitteøkning

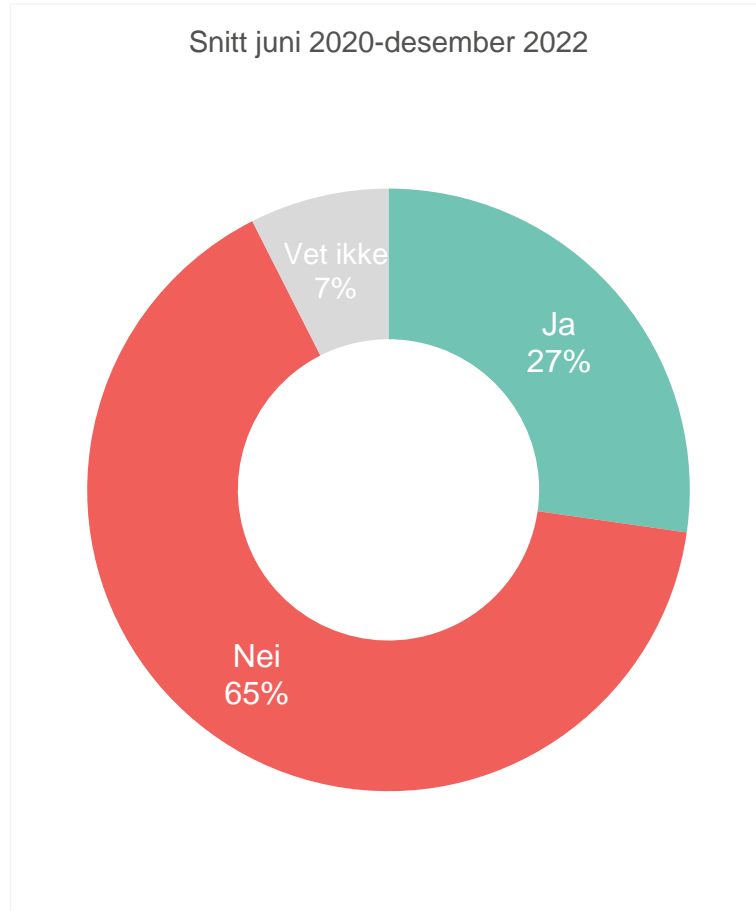
- Gjennom pandemien har nordmenn stort sett forventet økt antall smittede fremover. Unntakene er i perioden april-juni 2021 og mars-mai 2022 hvor flere forventet reduksjon enn økning.
- Ved utgangen av 2022 (desember) forventet 47 prosent av befolkningen at antall nye tilfeller av koronasmittede i Norge ville øke fremover, mot 18 prosent som forventet reduksjon.

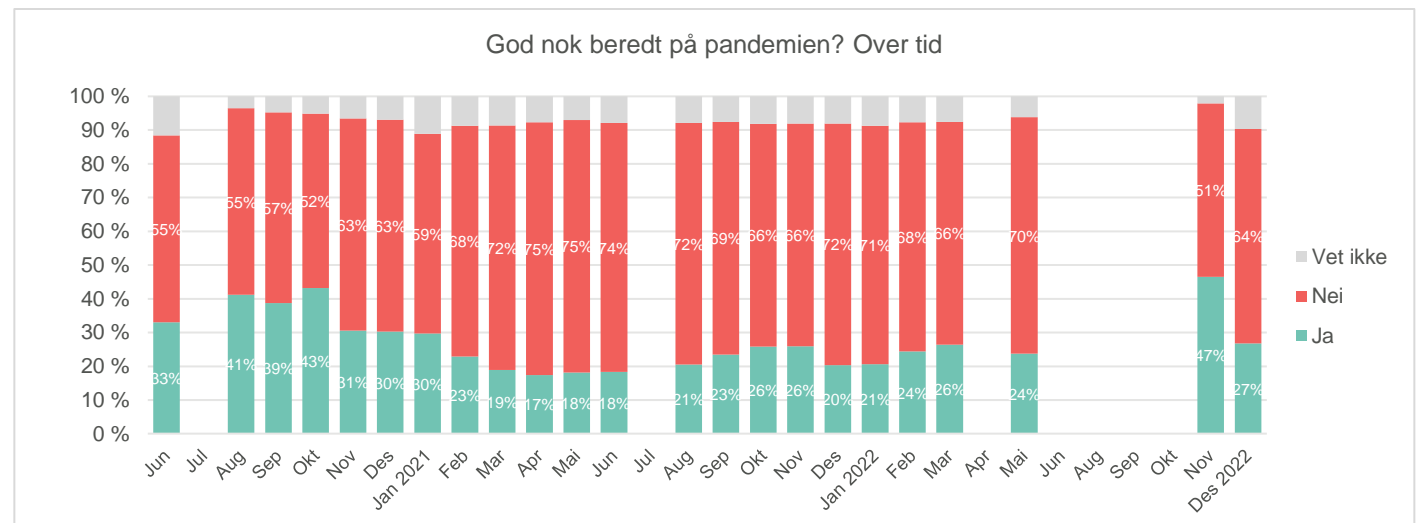
n= 174.999 ? Tror du antall nye tilfeller av koronasmittede i Norge vil øke, reduseres eller forbli uendret?

Norge var dårlig beredt på pandemi

- Gjennom hele pandemien har et flertall av befolkningen svart nei på spørsmål om Norge var godt nok beredt på å håndtere en pandemi som korona.
- I gjennomsnitt mener to av tre nordmenn at Norge *ikke* var godt nok beredt på pandemien.
- Nei-andelen har økt gjennom pandemien og flere oppgir dette i 2022 enn i 2020 ((hhv. 65 mot 57 prosent)).

n= 54.583

? Synes du at Norge var godt nok beredt på å håndtere en pandemi som korona?

A photograph of a person from the waist down, wearing blue denim jeans and grey sneakers with white laces. They are carrying a black backpack with a white circular logo on the front. The person is standing on a concrete surface in front of a brick wall. A semi-transparent blue rectangular box is overlaid on the lower half of the image, containing the text '7. SKOLESITUASJON'.

7. SKOLESITUASJON

7 SKOLESITUASJON

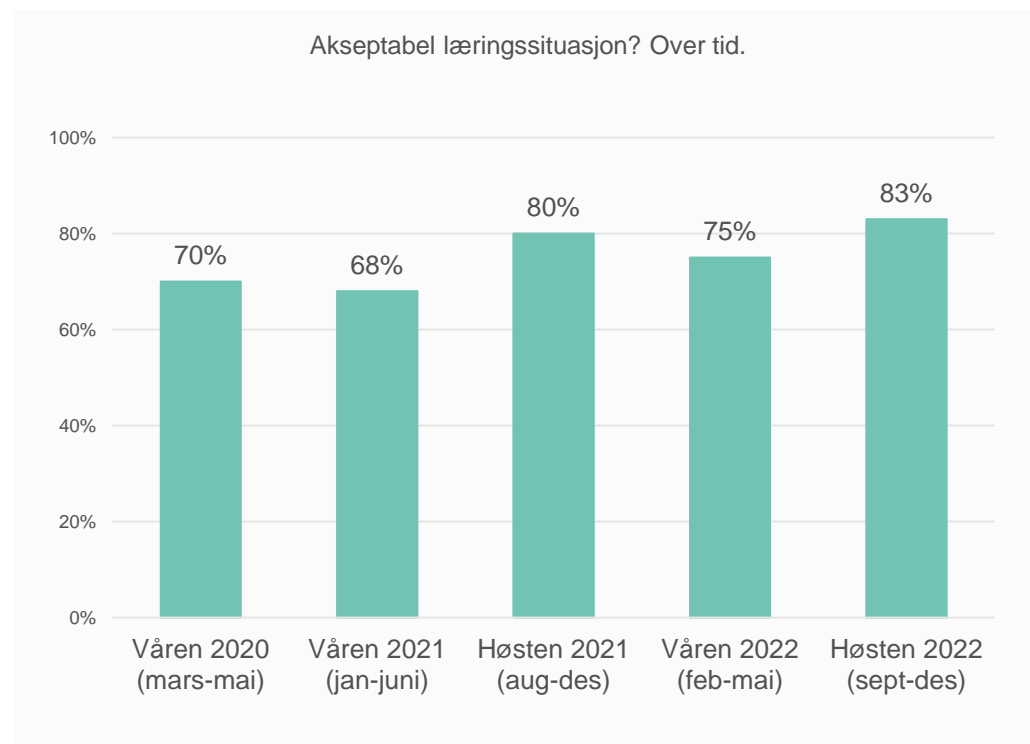
SKOLE -OG LÆRINGSSITUASJON

UTVALGTE INDIKATORER:

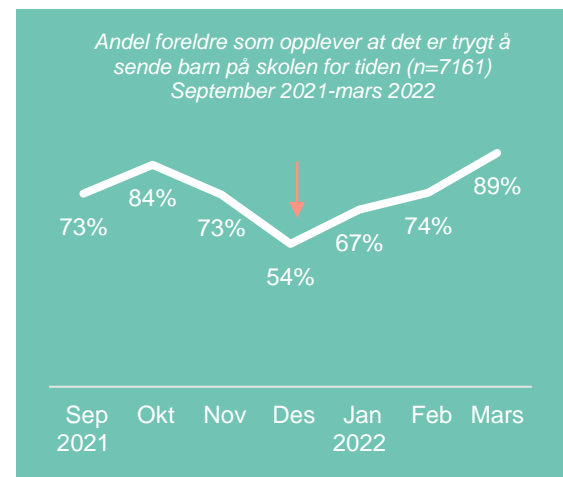
- *Opplever du at læringssituasjonen for barna dine er akseptabel for tiden?*
- *Opplever du at det er trygt å sende dine barn på skolen for tiden?*
- *Er du som forelder bekymret for at perioden med stengte skoler kan ha svekket barna dine enten faglig eller sosialt?*

Akseptabel læringsituasjon?

- Etter gjenåpningen høsten 2021 opplevde foreldre rekordhøy tilfredshet med læringsituasjonen for barna sine under pandemien. En mer normal skolehverdag med fysisk undervisning ble verdsatt.

- I desember 2021 faller imidlertid tilfredsheten kraftig (hvor kun 65 prosent av foreldrene er tilfredse med læringsituasjonen). I samme periode opplever mange foreldre at smittesituasjonen gjør at det er utrygt å sende barna på skolen (se fig. nedenfor).
- Tilfredsheten med læringsituasjonen tar seg opp igjen fra mars 2022 og er stabilt høy ut året. I desember 2022 oppgir hele 92 prosent av foreldre at de er fornøyde med læringsituasjonen, som er høyeste nivå i hele pandemien.

Faglig og sosial utvikling

Nesten annenhver forelder svarer ja på spørsmål om de er bekymret for om at perioden med stengte skoler kan ha svekket barna deres enten faglig eller sosialt (snitt 45 prosent, i perioden aug.-des. 2021).

8. ØKONOMI

8 ØKONOMI

ØKONOMISKE EFFEKTER OG BEKYMRINGER

UTVALGTE INDIKATORER:

- *Tror du den økonomiske situasjonen i Norge den neste måneden vil bli bedre, dårligere eller forbli uendret?*
- *Jeg er bekymret for den norske økonomien som følge av koronaepidemien*
- *Jeg har tillit til at regjeringen har satt i verk de nødvendige økonomiske tiltakene for å begrense skadevirkningene på norsk økonomi*
- *Jeg er bekymret for min personlige økonomi som følge av koronaepidemien*
- *Har du fått dårligere økonomi etter koronapandemien?*
- *Er ditt pengeforbruk høyere, lavere eller uendret den siste uken, sammenlignet med en normal uke før koronautbruddet?*
- *Vil sparing i din husholdning øke, reduseres eller forbli uendret det neste halvåret?*
- *Tror du de som er blitt permittert eller har mistet jobben på grunn av koronasituasjonen, kommer tilbake til sine jobber?*
- *Jeg har tillit til at NAV klarer å håndtere situasjonen som har oppstått etter koronautbruddet*

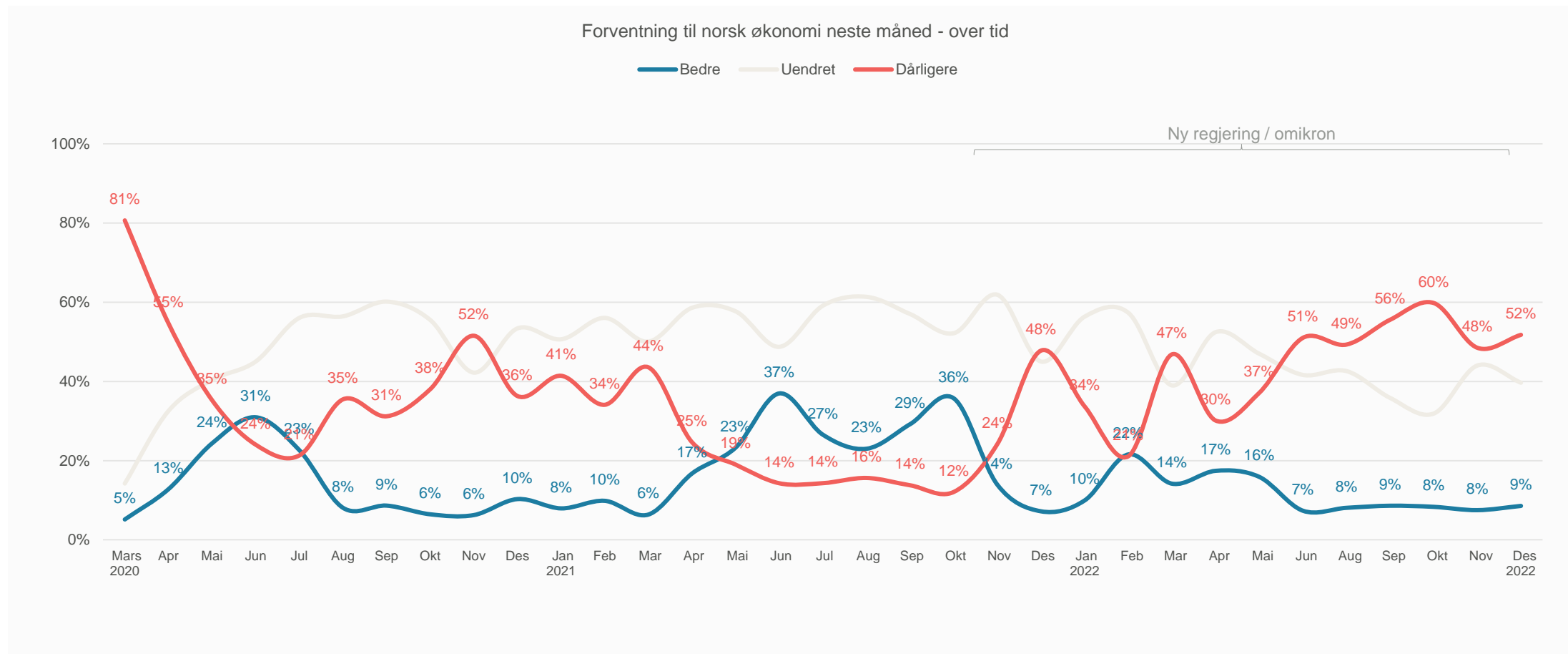
Økonomiske problemer tårner seg opp

November og spesielt desember 2021 var et vendepunkt i befolkningen med økende pessimisme og forventninger til økonomien. Etter mer enn et halvt år med relativt høy optimisme rundt økonomien for pandemien å være, var på ny «pessimistene» flere enn «optimistene».

En del av bakteppet for den økende pessimismen var rekordhøy smitte, og etter hvert omikron og nye tiltak, selv om også økende strømpriser, styringsrente og prisvekst, samt etter hvert Russlands angrep på Ukraina i slutten av februar, forsterket pessimismen ytterligere.

Forventning til norsk økonomi fremover

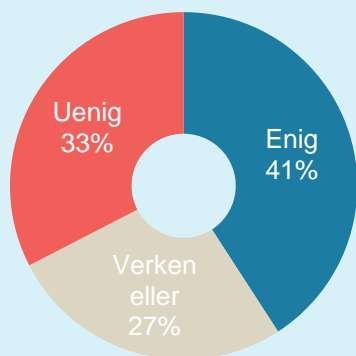

n= 131.315 ? Tror du den økonomiske situasjonen i Norge den neste måneden vil bli bedre, dårligere eller forbli uendret?

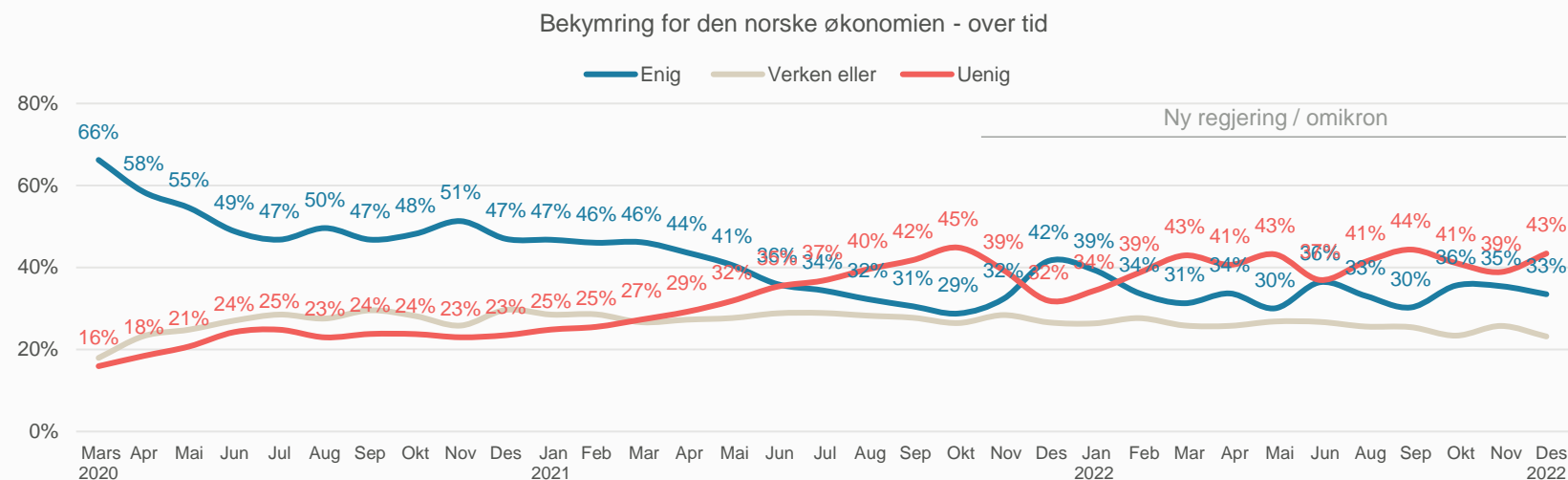

Bekymring for norsk økonomi som følge av pandemien

Snitt mars 2020 - des 2022

- Bekymringen for den norske økonomien som følge av koronaepidemien var ekstremt høy i begynnelsen av pandemien i 2020 hvor to av tre var bekymret. Først sommeren i 2021 kom optimistene i overtall, og optimismen fortsatt å stige helt til november før det snudde og pessimismen preget omikronperioden fra november 2021 til februar 2022. Deretter har dette svingt mer og befolkningen vært mer delt når det gjelder dette.
- Kvinner er noe mer bekymret for Norges økonomi enn menn, men i all hovedsak er det ingen undergrupper som skiller seg spesielt ut på dette spørsmålet.

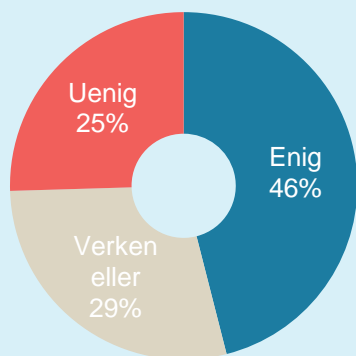

n= 176.342 ? Jeg er bekymret for den norske økonomien som følge av koronaepidemien

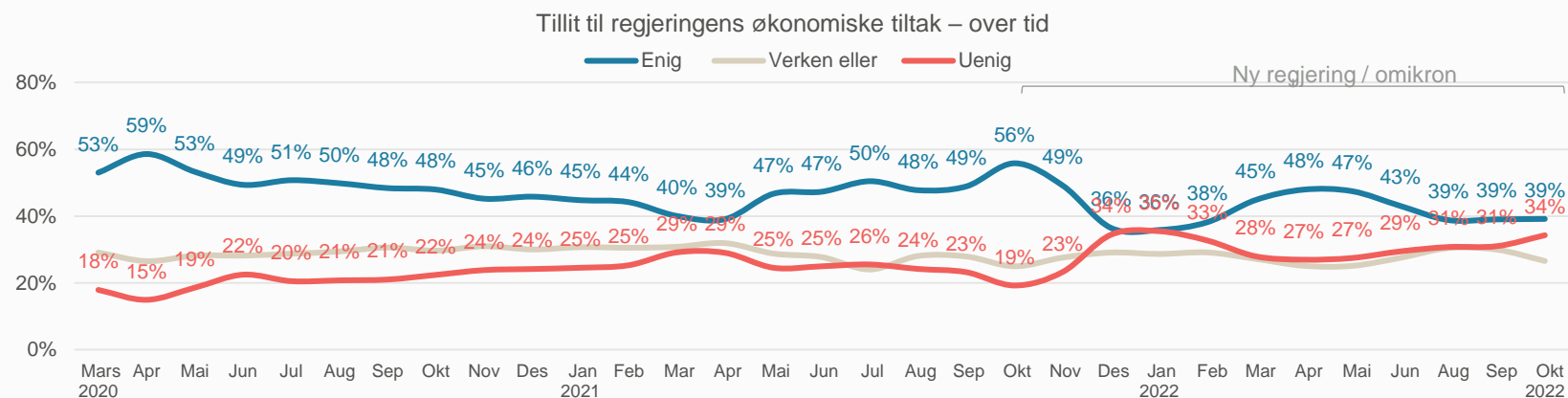

Tillit til regjeringens økonomiske tiltak

Snitt mars 2020 – okt. 2022

- I perioden fra mars 2020 til og med oktober 2022 har i snitt 46 prosent av befolkningen tillit til at regjeringen har satt i verk de nødvendige økonomiske tiltakene for å begrense skadevirkningene på norsk økonomi. 25 prosent har ikke tillit, mens 29 prosent sier verken eller.
- Andelen enig øker med alderen, fra 41 prosent av de under 30 år til 58 prosent av de over 60 år. De som har mistet jobben, blitt permittert, eller frykter det, er mindre enig enn de som ikke har fått arbeidsforholdet påvirket av pandemien.
- Andel enig var høyest i begynnelsen av pandemien og falt i all hovedsak frem til april 2021. Deretter steg det til nest høyeste nivå i oktober (56 %), for så å falle mot slutten av året igjen til laveste nivå målt i pandemien (36 prosent i desember 2021). Dette nivået holdt seg gjennom januar og februar 2022, før det øker igjen fra mars.

n= 131.371

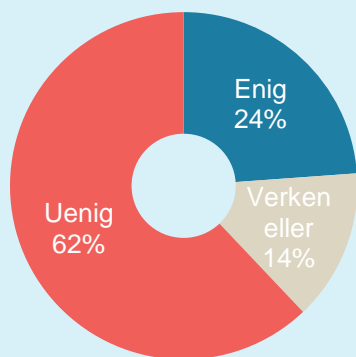

Jeg har tillit til at regjeringen har satt i verk de nødvendige økonomiske tiltakene for å begrense skadevirkningene på norsk økonomi

Bekymring for egen økonomi som følge av pandemien

Snitt mars 2020 - des 2022

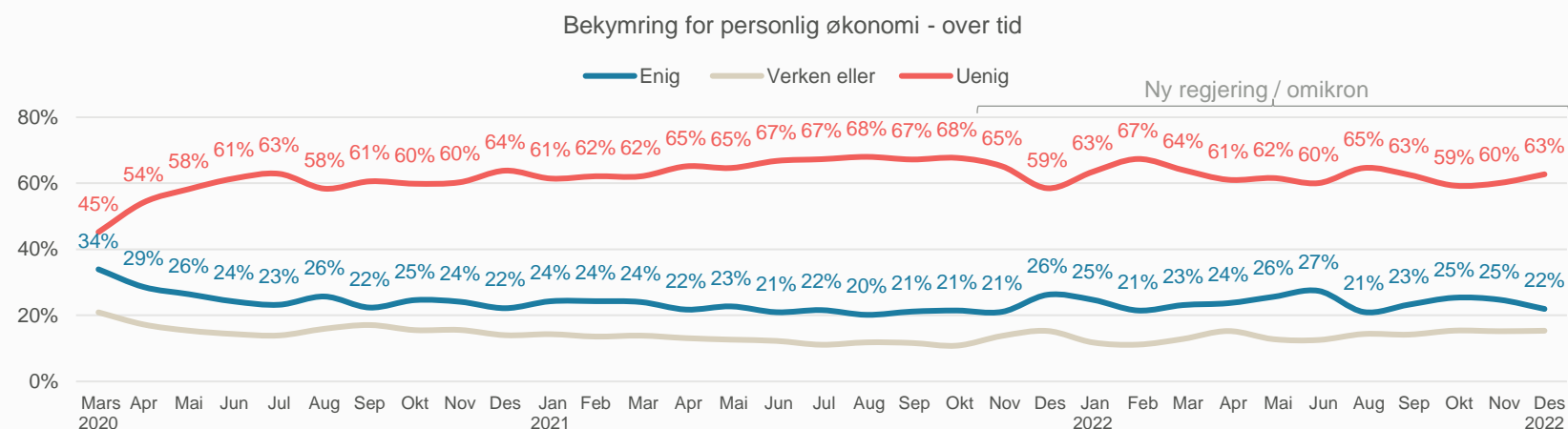

- Nordmenns bekymring for egen økonomi har hele veien vært lavere enn bekymringen for Norges økonomi. Som snitt for hele pandemien er 24 prosent bekymret for egen økonomi som følge av pandemien.
- Bekymringen er særlig stor blant de som har mistet jobben, blitt permittert, eller frykter (44 %). Andelen er også ti prosentpoeng høyere blant de med innvandrerbakgrunn (33 mot 22 prosent blant de uten innvandrerbakgrunn).

Fått dårligere råd?

På spørsmål om man har fått dårligere økonomi etter koronapandemien oppga i november 2020 (første måling) 19 prosent dette. Gjennomsnittet for 2021 var det samme, mens det for 2022 er 28 prosent.

Ser man pandemien under ett, så er det særlig de yngre som oppgir dette (tre av ti under 30 år, mot en av ti over 60 år). Andelen er også høyere blant innvandrere, samt blant de med lavere utdanning.

n= 176.375

? Jeg er bekymret for min personlige økonomi som følge av koronaepidemien

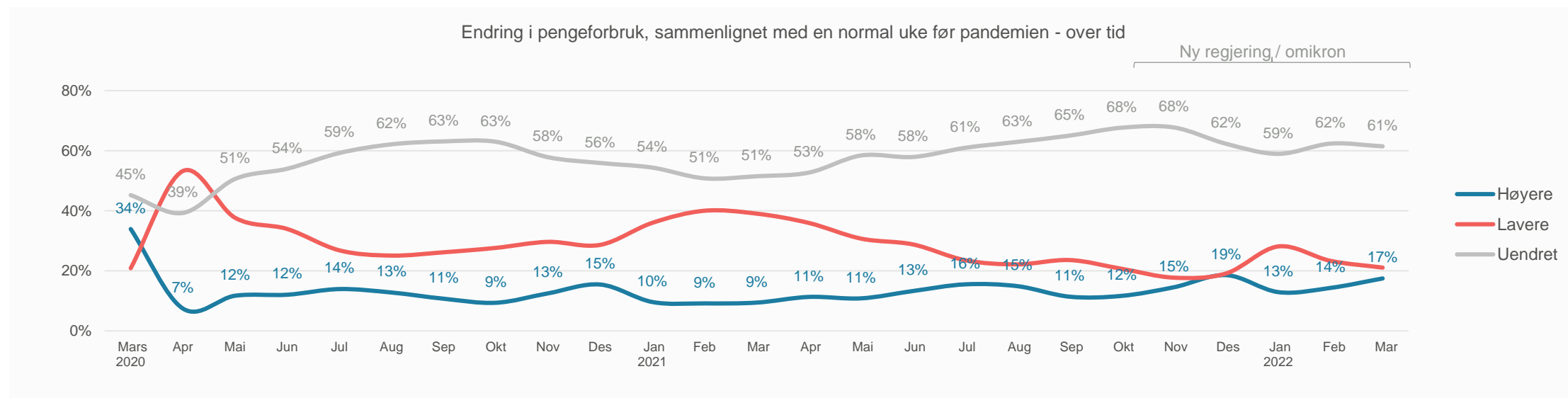

Pengebruk i pandemien

- Gjennom de to første pandemiårene fra mars 2020 t.o.m. mars 2022 oppgir flere at de har et lavere enn høyere pengeforbruk, sammenlignet med en normal uke før koronautbruddet.
- Dette gjelder naturligvis særlig i perioder preget av nedstenging. Flertallet i befolkningen sier likevel at pengeforbruket har vært uendret i perioden.

Spart penger i pandemien?

På spørsmål om sparingen vil øke eller reduseres neste halvår, ser vi et lignende bilde. I samme periode er det flere som sier at sparingen vil øke enn reduseres, samtidig som flertallet oppgir uendret.

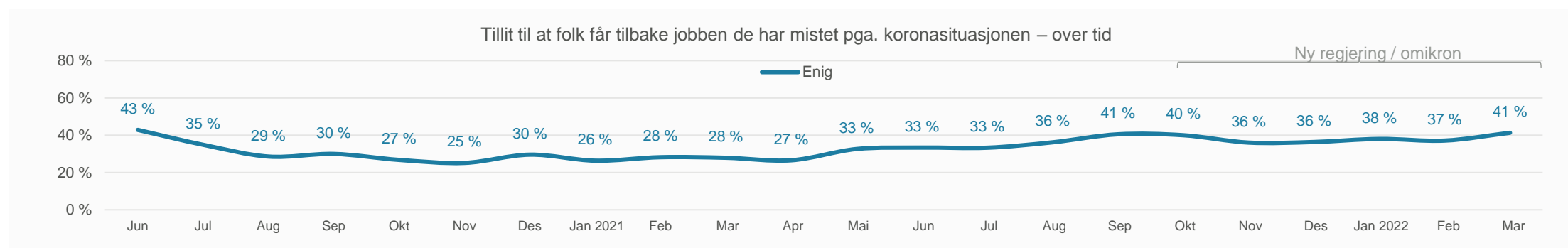
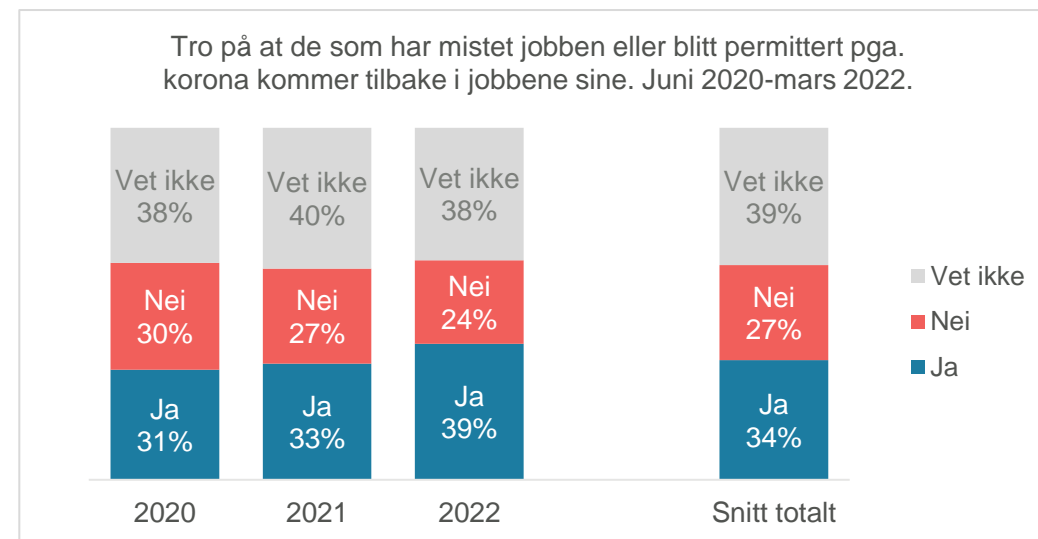
n= 51.420

? Er ditt pengeforbruk høyere, lavere eller uendret den siste uken, sammenlignet med en normal uke før koronautbruddet?

Svakt økende optimisme for de som mistet jobben

- Totalt i pandemien (fra juni 2020 t.o.m. mars 2022) oppgir 34 prosent av befolkningen at de tror at de som er blitt permittert eller har mistet jobben på grunn av koronasituasjonen, kommer tilbake til sine jobber. 27 prosent sier nei, mens resten vet ikke.
- Dette har ligget relativt stabilt gjennom pandemien, men med en faller trend gjennom 2020, og noe økende trend deretter.
- Generelt har menn høyere tro på at folk kommer tilbake i jobbene sine enn kvinner (37 mot 28 prosent). Optimismen faller noe med alderen, mens det er lite forskjell knyttet til utdanningsnivå og sysselsetning.

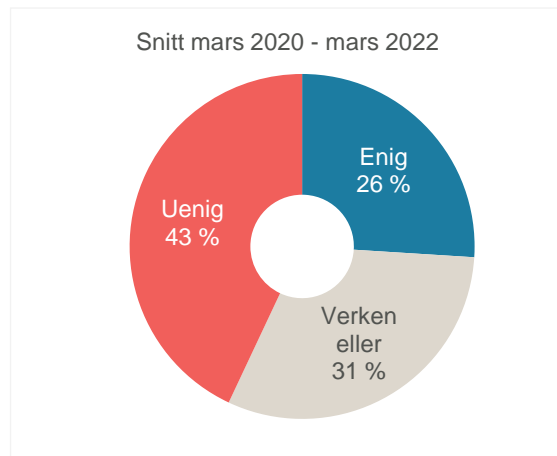

n= 37.642

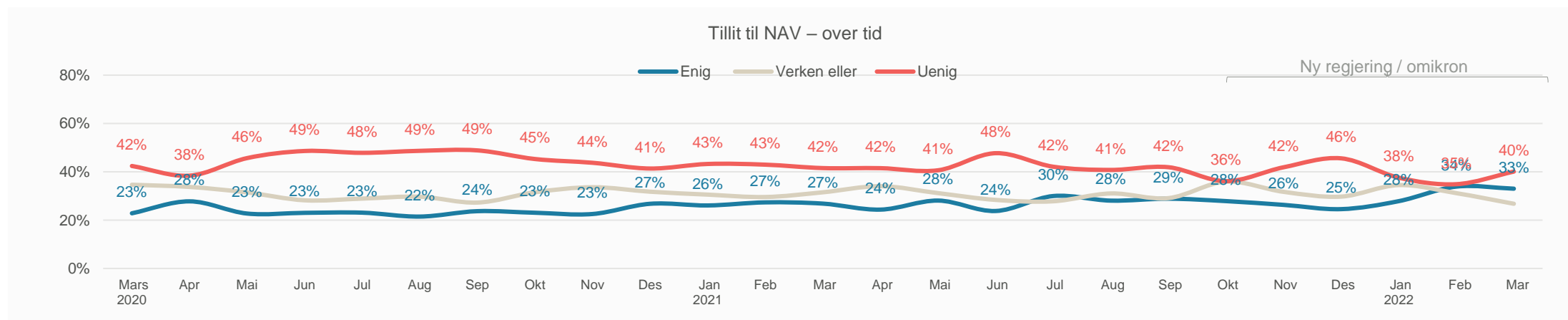
? Tror du de som er blitt permittert eller har mistet jobben på grunn av koronasituasjonen, kommer tilbake til sine jobber?

Tillit til NAV

- Totalt oppgir en av fire nordmenn (26 %) at de har tillit til at NAV klarer å håndtere situasjonen som har oppstått etter koronautbruddet. Flere er uenig (43 %), mens resten sier verken eller (31 %).
- De som har mistet jobben, blitt permittert eller frykter det, har noe mindre tillit til at NAV klarer å håndtere situasjonen enn de som ikke er blitt påvirket (hhv. 51 mot 43 prosent har ikke tillit). Ellers gjelder hovedbildet i all hovedsak på tvers av undergrupper.

n=

?

Jeg har tillit til at NAV klarer å håndtere situasjonen som har oppstått etter koronautbruddet

Opinion:

www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinionoslo](https://twitter.com/opinionoslo)